

౧౧౦౧౪

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 20-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ షష్ఠి ౬.

No. 120
సంచిక ౧౨౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు.

గాఢ గొప్పవారితే వేలకు వేలు యోగ్యతాసత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన జానముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాంబుపువ్వుల కాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

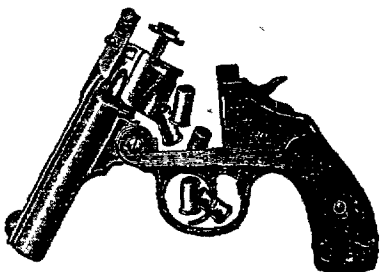
నొప్పులకు నంజీవివంటిది

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములో కూడ వాడుచున్నారు.

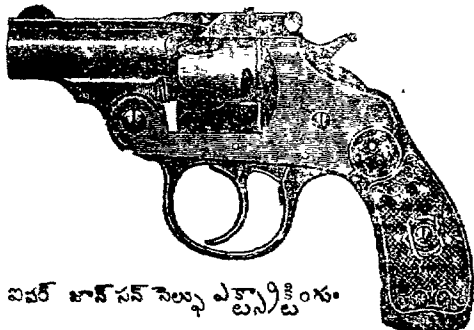

దశ-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింటును ముందుగా నది.
అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుళెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

రివాల్వర్లు ప్రత్యేక ధరల చొప్పున ఇవ్వబడును

హెచ్. ఎ. ఆర్. సెల్ఫ్ ఎజెన్సింగ్.

వివర్ బాన్ సెల్ఫ్ ఎజెన్సింగ్.

55	మాత్రమే గలవు. హోంకటన్ అండ్ రిచర్డ్సన్ నికల్ ప్లేట్లగలది. 5 హెట్లు .320 బోరులుగలవు.	
45	4" బారల్ గలది సెల్ఫ్ ఎజెన్సింగ్ రివాల్వరులు 1-కి ధర రు 35	
50	" " 2" " " " " 1-కి ధర రు 32-8-0	
40	" " 2" " హామర్ లెస్ " " 1-కి ధర రు 30	
60	" " 7 హెట్లుగలది .22 బోరు, 2" బారల్ గలది హామర్ సెల్ఫ్ రివాల్వరుగలది 1-కి ధర రు 35	
25	" ఎంగు ఆమెరికన్ వికిల్ ప్లేట్ల గలది 5 హెట్లు పాకెట్టు హామర్ రివాల్వరు .320 బోరుగలది 1-కి ధర రు 25	
50	" వివర్ బాన్ సెల్ఫ్ నికల్ ప్లేట్ల 5 హెట్లు హామర్ రివాల్వరు .320 బోరు, 2" బారల్ గలది 1-కి ధర రు 30	
25	" " 7 హెట్లు, హామర్ లెస్ 2" బారల్ గలది 1-కి ధర రు 30	

ఆర్డరుతో సహా లై సెన్సును పంపుకొనవలెను.

స్పెన్సరు అండు కో., లిమిటెడ్. మాంట్రోర్డు, మద్రాసు.

నిత్యధుతకుమారో గని వారి లాభి

గుణము లేదని రుజువుచేయువారికి రు 116-0-0 లో బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమారోగములు గ్యారంటీగ
కుమారుడు ఒకడబ్బా వెల రు 10 0-0 కేకింగుపొస్తేనే వరు.

రెడ్డి అండు కో., ప్రొప్రయిటరు, యం. సుబ్బారెడ్డి, సో. లపురం, క్రొత్తపేటపాస్టు కోదా వరిజిల్లా.

ఇంపీరియల్ సిసీమా తిరువళిక్కేణి

16-8-24 తేది శనివారమునుండి 22-8-24 తేది శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములలో మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలదు.
రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శింపబడును.
కాపెన్ కిడ్నూ ఎడ్మిస్ట్రేటోనో నాలగవవారము.

2 కవిరత్న కాళిదాస

(953) వెల్లింగుటన్ సిసీమా

16-8-24 శనివారమునుండి 22-8-24 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15 కూడ గలదు
డబుల్ సిరియల్ అట్రాక్షన్ ది బరిగాన్
ట్రయల్ కడపటివారం ఎడ్మిస్ట్రేటోనో అకృత
సాహసకార్యములు వాని పింగుడాగరు మొదలగు
నవి గలవు ఇంటర్ నేషనల్ న్యూస్ గూడ చూస
బడును. (6 భాగములు)

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని సేవించినచో మూత్రముతోకలసి పొయ్యిడి కు
క్లమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచును. రతి
లో అతి శీఘ్రరేతస్థలనమవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్ర
పరచి దేహపుష్టి, వీర్యస్థితి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతి
దార్ధ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మొదలునకు బలముకలుగును. సెం
కు రు 8-7-0 తపాలాఖర్చులు ఉచితము. కేటలాగు ఉచితం.

పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్

రామచంద్రపురం (గోదావరిజిల్లా)

ఆత్మర్యము!

వెల స్వల్పము!!

ఫల మధికము!!!

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - సామిడి

మా బౌద్ధములవల్ల గుణములేనిచో సామ్యు వాప సివ్వబడును.
మా బౌద్ధములు ఉపయోగించువారికి, యింకను వైద్యులతో అవసర ముండదు.
శోగులకు, విద్యార్థులకు చాలా మంచిగుణ మిచ్చును.

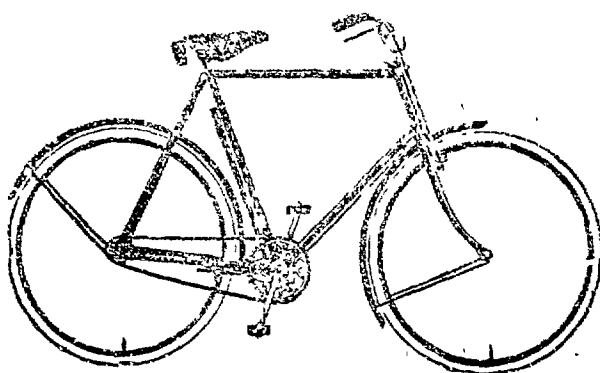
తరుణామృత లేహ్యము:-

ఈ దివ్యోషధము అంబర, శ్రేష్ఠమైన వనమూలికలు చేసి, మిక్కిలి కుద్రముగా తయారుచేయబడినది. ధాతువును వృద్ధిజేయును కుక్కినబ్బము, లెహ్యము, మాత్రవ్యాధి, నలునకత్వము మొదలగునాటికి శస్త్ర సుఖమిచ్చును. మరియు ఉష్ణసంబంధమైన వ్యాధులు మూలవ్యాధి, గోశ్చర్యా, మొదలగు శ్రీ సంబంధమైన వ్యాధులు ఇన్ టెక్ట్ అవసరములేక కీ దీనిచే నివారణ యగును. శ్రీ పురుషులు ఆవాల్యధులు సహా నిర్బంధముగా సేవింపవచ్చును. 20 టెంజీ డబ్బి 1-కి ధర రూ 3.0-0.

1. ది ఇంకెముక్ ఇండిస్ట్రీయల్ కంపెనీ లిమిటెడ్ నెం 10 యెస్టేట్ నేను, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యనాయుడు అండు బ్రదర్స్ నెం. 18 ఎంకె.సి.సి. మద్రాసు, 3. ప్రెసిడెన్సీ స్టోర్స్, 578, ప్రైకావసు రోడ్డు, తిరునల్లీ క్లౌజీ, మద్రాసు.
4. ఎ. సెంకయ్యశెట్టి అండు, బ్రదర్స్. ఇనుముపెట్టె వ్యాపారం 28, బ్రాడ్వే మరయు నె. 10 రెడ్డిరామన్నపీఠి మద్రాసు
5. ఆర్. పార్థసారథి శెట్టి, రాధాబాబు బొట్టుకొను యెడల, వైదాశి, మద్రాసు.

(1101)

అన్ని బైసిక్లు
కంటెను
ముందుగా
వచ్చినది.

40 సెం. ముల
నుండి
వాడుకలో
నున్నది.
భద్రమైన
బైసిక్లు

అమోఘమైన బైకు డన్ లోల్ ప్రైరులతో సహా ధర 1-కి రూ 109—12—0.

శ్రేష్ఠమైనది,

తక్కువధరలో కావలసినవారు హక్కుల్ను పాపులరు సైకిల్ నే తప్పకకొనుట శ్రేయస్కరము.

మిక్కిలి సరసమైన ధర ప్రకారము దొరకును.

ప్రస్తుతము మార్కెట్టులో నున్నవాటితో దీనిని సరిపోల్చుటకు ఏలులేదు.

ఇది బ్రిటిష్ వారిచే మిక్కిలి మేలైన సామానులతో చాలకాలమువరకు మన్నునట్లు

భివృద్ధిచేయబడిన పద్ధతుల ననుసరించి తయారుచేయబడినది.

పతి సంవత్సరమును జేనకువేలు విక్రయము.

ప్రేముకు ఎనామెటు వేయటకు మునుపు తుక్కుపట్టకుండుటకై
కాశీ ప్రజాడు చేయబడట చాల ముఖ్యవిషయము.

దీనిని గురించి యింకెముక్ లో వాడుచున్న లెక్కలేనవారిని అడిగి వారి అభిప్రాయమును తెలుసుకొనుడు.

"హాల్ ఏజెంట్:

ది ఇంగ్లీషు సైకిల్ అండ్ మోటారు ఇంస్ట్రూమెంట్ కంపెనీ,

రిజిస్టర్డ్

నెం 9, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

"సైక్లు" మద్రాసు

యునైటెడ్ ఇండియాటైఫ్ ఆస్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

(1540)

హెచ్.ఆఫీసు మద్రాసు [స్థాపితము 1906]

యునైటెడ్ ఇండియాటైఫ్ ఆస్యూరన్సు కంపెనీ "చేయుచున్న పనిని గురించి కొన్ని అంశములు.

"ఈ హిందూదేశీయ భీమాకంపెనీ నిజముగా జయముగాంచిన వాటికింద ప్రస్తుతము చేర్చవచ్చును"-ఇన్నరన్ను "బిజినెస్" లంకను.

"స్వదేశీ భీమాకంపెనీలలో మిక్కిలి తెలివితోను పోడివితోను వ్యాపారమునడుపునట్టివివహారాన్నిగా గలవు అందలో యిడియోకటి" "ఇన్నరన్ను అండు సై నాన్ మేయల్ రికార్డు" లండను.

"డటా 1000 కి రూ 75 ము చొప్పున బోనసుమువ్వబడినది. ఏజెంట్లు 1 వ లెను:—కిమీషను, జీతము ధారాణముగాయవ్వబడును. ఆర్థిక లాభ ఈ దిగువ విలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

కామరాజు శ్రీనివాసరావు గారు, ఈ ధర్మాలను ఛీఫ్ ఏజెంట్, శ్రీకృష్ణలింగాసము, గుంటూరు, లేక కె. ఎస్. గోపాలయ్య, మేనేజరు,

గాంధీమహాశుడు

డిల్లీ మతకలహములు

ఢిల్లీ, ఆగస్టు 18:— గాంధీమహాశుడు ఢిల్లీకి వచ్చినప్పటినుండి ఢిల్లీలోని మతకలహములను గురించి పలువురు కాంగ్రెసు నాయకులతో సంభాషించుచుండెను. తరువాత హిందూమహమ్మదీయ పక్షములనుండి రాయబారులు వచ్చి మతకలహములను గూర్చియు ప్రస్తుతస్థితికి కారణములను గూర్చియు చెప్పగా మహాశుడు విన్నాడు. సోమవారమునాడు మహాశుడు మోనవ్రతమును వహించును గాన తిరిగి మంగళవారమునాటినుండియు చచ్చ ప్రారంభించబడును. మహాశుడు ఢిల్లీనుండి 24 తేదీన బయలుదేరి అహమ్మదాబాదు వెళ్లి అన్నటినుండి బొంబాయిలో కాన్వోలేషను వారసన్యాసపత్రము నందుకొనుటకు బొంబాయికి వెళ్తును.

మహమ్మదీయులకును హిందువులకును ఉత్తరప్రత్యక్షతరములు జరుగుచుండుటవలన గాంధీగారిగౌరవార్థము బహిరంగపథ యెద్దియు జరుగలేదు. కాని రాజీవదిరినవెంటనే బహిరంగపథ యొకటి జరుగుననియు గాంధీమహాశుడే రాజీవయము తెలియజేసి యిరు తెగలవారికిని సంఘభావము కుదిరినదని ప్రకటించుననియు తెలియుచున్నది. ఆ|| ప్రె||

మహాశుడు అహమ్మదాబాదుకు వచ్చును

అహమ్మదాబాదు, ఆగస్టు 18:— మహాశుడు 23 తేదీన యిచ్చటికివచ్చి కార్మికసంఘము వారినుండి వైకపుసంచి, ని అంగీకరింపవలసియున్నది. పురపాలకసంఘమువారు 26 తేదీన సన్యాసపత్రము నొకదానిని సమర్పింతురు. ఆ|| ప్రె||

ఇండియానుండి బర్మాను విడదీయుట

బర్మాలో అభిప్రాయభేదములు

రంగూను, ఆగస్టు 18:—బర్మాను హిందూదేశమునండి విడదీయవలెనా అక్కరలేదా యనుప్రశ్నను బర్మాలోని వారాప్రతికలును నాయకులును చర్చించుచున్నారు. ఈప్రశ్నను ఆలోచించుటకు కాలము పరిపక్వమైనదా యని నాయకులు భేదాభిప్రాయమును నూచించుచున్నారు. బర్మా శాసనసభలోని జాతీయవాదులు బర్మాను విడదీసినయెడల రాష్ట్రము, రాజకీయముగా అభివృద్ధిజెందునా యని సరిశేయించుచున్నారు. రాజ్యాంగపోరాట మభివృద్ధిజెందుచున్నంతకాలమును బర్మాను యిండియానుండి విడదీయరాదని టోకి యం. యల్. ఏ. మొదలగు జాతీయవాదులు చెప్పుచున్నారు. బర్మాసంఘముల జెనరలుకాన్సిలులోని శాసనబహిష్కారపక్షమువారు (వీరిని గ్లయింగ-ఫ్రూ-గాప్ పక్షమందురు) బర్మాప్రజల అభిప్రాయము ప్రకారము బర్మాకు స్వరాజ్యపక్షము చేపూరువరకు బర్మాను విడదీయరాదని చెప్పుచున్నారు.

వారాప్రతికలలో "రంగూనుగజెటు" "రంగూనుపైమున్" ప్రతికలు విడదీసిననే బర్మాకు క్షేమమునని చెప్పుచున్నవి. ఆంగ్లమున ప్రచురింపబడుచు భారతీయుల యాధిపత్యమున నడుపబడుచున్న "రంగూనుడెయిలీ న్యూస్" "రంగూను మెయిలు" ప్రతికలు భేదాభిప్రాయమును గలపదుచున్నవి. శాసనసభా ప్రవేశ జాతీయపక్షమును వహించుచున్న బర్మావారి ప్రతికలు వివిధాభిప్రాయములుగలవై యున్నవి. శాసనసభా బహిష్కార పక్షప్రతికలన్నియు ప్రస్తుతము బర్మాను విడదీయరాదని చెప్పుటలో యేకాభిప్రాయము గలవైయున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

యస్. సి. కేల్కారు గారు

పూనా పౌరు లభిన-దించుట

పూనా, ఆగస్టు 18:—కోర్టు సమావేశపరచితిని తేబడి నకేసులో హైకోర్టునందు ధైర్యముతోనిలిచి పోరాడిన "కేపర్" ప్రతికా సంపాదకుడు యస్. సి. కేల్కారుగారి సభినదించుటకు పూనా పౌరులు భోపల్కారుగారి యాధిపత్యమున పూనాలో శివాజీ మందిరమున గుమహాడి సభజేసిరి. యల్. బి. భోపల్కారు యం. యల్. సి., యల్. గుంజాల్ యం. యల్. సి., పూలేకేసన్, విష్ణుశిర్డీ, అవతీగార్లు వారి సభినదించుచు ఉపన్యాసము లిచ్చిరి. కేల్కారుగారును అనుసరించి జవాబు చెప్పి అందరికిని మంధము లభించెను. (ఆ. ప్రె.)

అంధనాటక సాహిత్య పరిషత్తు

సాహిత్యసభాధ్యక్షులగు శ్రీశతావధాని
కాశీ కృష్ణాచార్యులుగారిలో సంభాషణ

ప్ర:— నటుడు కల్పింపబడిన భృమన సామగ్రి
లోపము కొంతవరకేని భంగమొనర్చదా?

ఉ:— నటుడు సామగ్రిగల్గదులే గూడ, భ్రమకల్పిం
పబడిన భృమనము భంజముకాకపోదు. కాని మన భాగవతి
నటుడట్లు (భ్రమను) కల్పింపబడినట్లుచేరి, నది లోపము
కాజాలదు. పైపెచ్చు, అతడు అట్లానచ్చునని, భ్రమపడిన మన
దేలోపము.

ప్ర:— అతనిలోపము కాకున్నను, ప్రదర్శనమున కెట్టి
లోపమునో నెలవిందు?

ప్ర:— ప్రదర్శనమున, పరికరములచే భృమన కల్పిం
పనిలోపమున కావచ్చును.

ప్ర:— అది నాట్యలోపము కాజాలదని యర్థము!

ఉ:— కూర్చీలు, బల్లలుకూడ నాట్యమొనర్చని లో
పమేయమనచో నిదియును గూడ నాట్యలోపము కావచ్చును.
ప్ర:— నటునితోబాటు, పరికరములు భృమకల్పింప
వలసిన యంశమున, లోపము సంభవింపలేదాయని నాయభి
ప్రాయము.

ఉ:— అట్లయిన, నటునితోబాటు కూర్చీలు, బల్లలు
మొదలగు పరికరములుగూడ నాహార్యత్వము వేల గాంచలేదని
కూడ కంటికురేమో?

ప్ర:— తెలిసెను. పరికరములకును, నటునకును, భృమ
కల్పించువిషయమున భేదమెట్టిది?

ఉ:— నటుడాహార్యత్వమున సామాజికమని యందు
భృమన కల్పించును. సామగ్రి యాహార్యహార్యత్వమునకు
చేయూతనొసగి యాతని మానసికప్రపంచమునకు తగు స్థూల
ప్రపంచమును నిర్మించును.

ప్ర:— కాన రెంటికీని సామ్యమేలేదని యర్థము?

ఉ:— చేతనా చేతనముల చేత సామ్యము! నటుడు
అంగి, సామగ్రి అంగము నటుడురాజు, సామగ్రిరాజధాని
నంటిది

ప్ర:— భృమకల్పించుటలో నటుడు సామగ్రియు
సామాన్యమౌత్య?

ఉ:— నటుడాహార్యత్వమున సామాన్యము. సామగ్రి
(కొంతవరకు) తత్తదాహార్యత్వముల సాందించును. (నటునిచే)

ప్ర:— ఎట్లు?

ఉ:— పులివేము వేయవారికి రంగువలె.

ప్ర:— నటుడు (అభినయింపడు) హార్యకర్తాదుల
సాదృశ్యమున సాందలసి యుండ ముఖమార్గాదు లెట్లు సమం
జసము లగును. వారట్టివి ధరింపలేదుగదా!

ఉ:— ముఖమార్గాదులు సాదృశ్యరూపములు కాకు
న్నను, సాదృశ్యసంపాదకములు గాన, గ్రహింపబడ
వచ్చును.

ప్ర:— కాన; సామగ్రిలోపము సాదృశ్యసంపాదకమున
కడ్డపడవచ్చునని తోచుచున్నది?

ఉ:— సాదృశ్యమంతయు, సామగ్రిసంపాద్యమే యగు
నట్టిముఖముల కడ్డపడుటయం దేమి యాశ్చర్యము?

ప్ర:— దానిని కేవలహార్యత్వప్రదర్శనమున పూరిం
పవచ్చునా?

ఉ:— అట్లే క్రియున్న నటుడు తయందేకాక, తన
నేత్రాదీతులచే పరికరజాలమునందంతయు, చెదజల్లు మచ్చున
నచేతనములందుగూడ, చైతన్యభ్రాంతిని కల్పింపగలడు.

ప్ర:— కాన నాటడు సమర్థుడగునేని యాతనియాహార్య
త్వప్రదర్శనమున కిదియేవియు నడ్డుపడజాలనవచ్చును.

ఉ:— ఒకటిసత్యము. ఒకటి యసత్యము. అతడు సమర్థు
డగునేని సామగ్రిలోపమంతగా బాధింపకల సత్యము. అతడు
ప్రదర్శించు నాహార్యత్వములు యసత్యము.

ప్ర:— ఎట్లు?

ఉ:— ఆతడుసాంధు నాహార్యత్వమునవగు ని ప్రప
చ్ఛింను నాహార్యత్వ మనజెల్లుదు.

ప్ర:— భేదమేమి?

ఉ:— అహార్యత్వము ప్రదర్శింపబడుట యగునేని, అను
భవింపజనుటగూడ కావచ్చును. నటు డట్టియాహార్యత్వమును
పొందిననే సామాజికమని యందు భ్రమ కల్పింపగలడు గాని; ప్రక
ర్షించినంతలో కల్పింపజాలడు. తానొనర్చుచున్న ప్రదర్శింప
కుండ, నొనర్చుకే కళావిమర్శకు లక్షణము. చేయనట్లుండు
యే కాళలము. (సత్యము) ఒకవిలేఖరి.

మొహరముపండుగ- నెల్లూరు

కాంతముగ జరిగెను

(స్వకీయవిలేఖరి)

మాలానా షేకతాలీగారి సందేశము

మాలానా షేకతాలీగారు యీ దినవసంజేతమున
నెల్లూరు ముసల్మానులకు పంపియున్నారు. — తాము 23 వ
తాలీఖున వ్రాసినజాబు నిన్ననే చేరినది. అది చదువుటకు దుబ్బు
ముగానున్నది. ఒక స్వల్పవిషయములో నెల్లూరు ముసల్మా
నులు భేదపడి మొహరముపండుగ జరుగవలయు జేయజాలక,
ఈ పండుగ ప్రాముఖ్యతను గ్రహింపజాలక యున్నారని
నాకు తెలియుచున్నది. మనము మహాపీడా హజరత్ ఇమాం
హసేనువారి అనుచుల మరణమునకు చింతించుచు ఆయతను
యొక్క ముసల్మానేతర ప్రార్థన నిరసించుచున్నాముగాని
ఒకరినొకరు నొకరు కోరికొకరినొకరు తగూర్చిగా నున్నాము.
ఇదియే నిజముగా మనభావములయిన, హజరత్ ఇమాంహు
సేనుగారి మరణమునకు చింతించుచుగాని యతడు ప్రార్థనము
నిరసించుటగాని మనకు అగత్యములేదు

మాలానా షేకతాలీ సామెంతులనాని తమ జాతు
చూచినారు డండవీధి, పోలీస్ లెము నొడిరలు యీ పం
డుగ జరుగవలయుగ జరుపగోరుచున్నారు. ఇస్లాము మ
మత్యము కోరునపుడు మనలోమనము జగడముడుకొని యిద్విధ
ముగ తమకే కి ధారవోయుటకన్న నందఱు నొకటై మాషిలా
నిధికి సహాయపడి తమ కనతిహారమున జహాంమముల పాల
విలంతువులను దిక్కులేని బిడ్డలను రక్షించుట మంచిది. మొహ
రం దినములలో ఇట్టి భర్తములు హజరత్ ఇమాంహుసేను
గారిపేర సలుపవలెను. ఇదియేగదా ఇస్లాం సిద్ధాంతములు.
సెంట్రల్ ఫిలాఫత్ సంఘము } తమసోదరు
బొంబాయి. } నా హాజీ రిమి.

ఈ వత్సరము మొహరంపండుగ బహుశాంతముగ జరి
గెను. ఈ సమయమునకు సరిగా మాలానా షేకతాలీగారు
పంపిన సందేశమును ఈ మండలమునందలి మహమ్మదీయులు
మిగుల శ్రద్ధాభక్తులతో నాచరించిరి.

గ్రంథపతనము

ఈ పండుగలలో రాత్రికాలమున మసీదులయందు మత
గ్రంథకాలక్షేపము గాంచుచుండిరి. పండితులును, పాము
లును, బాలురుకూడ తమ గృహములకు సమీపమునకును

మసీదునువెళ్లి, మ హమ్మదు వారి ఆదేశములను
భక్తికార్యముగ విచరుచుండిరి. ఈవత్సరమున శుభమాచకము.

హిందూమహమ్మదీయసఖ్యత

హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యతకు యీవత్సరము మిగుల
బలముచేకూడినది. ఇరు తెగలవారిలోను పూర్వముండిన వేషముల
తేగాదాలు చాలవరకు అంతరించినవి. ఈవత్సరము ఫిలాఫతు
కార్యచర్యలు మహమ్మత్ రహింతులసామెంతులగు హిం
దూమహమ్మదీయ బహిరంగసభ యను, ప్రత్యేకమహమ్మదీయ
సమావేశములను జూపి వేషములువేయువధతులనే నిర్మూలించి
పునర్వై దీప్తమును ప్రయత్నములు చేసియున్నారు. హిందు
వులు మహమ్మదీయులతో చేరి ఉత్సాహాది కార్యములయందు
నాంకి మిగులతోడ్పడిరి.

అన్నదానము

ఈ మొహరంపండుగయందు ప్రతి మసీదుయొద్దను వీధి
లకు అన్నప్రదానము జరిగెను. ఉగ్ధమమున హిందువులకును
మహమ్మదీయులకు తోడ్పడి జయప్రదముగ నెరవేర్చిరి.

ఫిలాఫతుసంఘమువారు బహుమనండు సందర్శిని ని
ర్మించి యచ్చు బాటసారిలకు వలయు సాయముచేయుచుండిరి.

మోపలానిధి

ఈ పండుగవనములలో నొకనాటి సాయంకాలము
నామామహమ్మదీయ స్త్రీలెల్లనున నర్థాయందును తమ పరిశ్రమ
ములకు విచ్చేయుండగా ఫిలాఫతు కార్యదర్శిగారి కోరికపై
స్త్రీముతులు పాటూగు బాలసరస్వతమ్మ, ఇస్కాజానకీదేవిగారు
యచటికివచ్చి, మహమ్మదీయ స్త్రీలకు ఫిల్లగప్రాముఖ్యమును
గూర్చి తెలిపి, వారు మోపలాల దుర్భరస్థితిని చక్కగ వెల్లించి
మాలానా షేకతాలీగారి సందేశమును తెలిపిరి. మోపలానిధి
కొంతద్రవ్యము వనూలుచేసిరి.

ఇంద్రజాలమహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి
హస్తలాఘవము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము,
యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లపేక భూతవైద్యము, తమ
నామ విచిత్ర వివోదవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని
మాములుచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీముతో
సమాధియగుట, శరీరము లేని శిలకాయచేత మాటలాడించుట
ఘోషిక్తన గజముయొత్తన గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా
విల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
ములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాము. దీని వల 4-0-0 లు (211885.6
పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

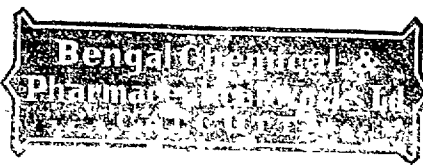
వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినగుమును, అలోగ్యమును సాగించి రెక్క
లేనిదిగొనలే ఈ యోగ్యతాపత్రిక నిచ్చియున్నాడు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

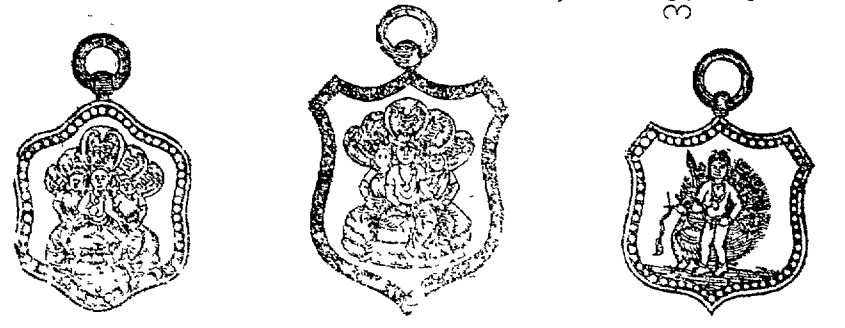
విక్రయమగుచున్నది.

రహస్యమైన కౌమారములుకాదు. ఫారముల వ్రాసిన పంపజను.
బుడ్డి 1-3 ధర రూ 0.18-0 వి. పి. చార్జితోసహా రూ 1.2-0.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.

సుందరమైన పరితరము! బహుమన పతకములు, వాలర్లు న్యాయమైన ధరలు!!

కీటిని కోరిన ప్రతి యొక్కకు ఉత్పక మా ప్రదర్శన కాలం ౦౧ సెప్టెంబరు. కీమ వేంకటేశ్వర, సచివ బంగారు గుచ్చాచి
నిచ్చెను. తృప్తికరముగా లేనిచో నాపను తీసుకొనెదము. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాలెండరు 1 కి రూ. 1-0-0
మా వద్ద ఇవి అనేక సొగసైన మోహరలలో సిద్ధముగా నున్నవి. వీనిని ఆర్డరుచిని రూ ౧.౦౦ కాలములోగా తయారు
చేసి యిచ్చెదము. తరుగు ౪వో మాజూరి ౧/౨ సవరము ౧/౨ రూ 4, 1 రూ 5. 2 రూ 6 ఒక అక్షరమును
౧/౨ కేసింపి యుటకు మాజూరి రూ 0.1-0 వివరములకు వ్రాసెను చే నేనుతో నచ్చినను తెలుపవలెను. (6)

శ్రీమద్విశ్వ రామయ్య కెట్టి, గురుసామి కెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 25 చైనాబజారు కోడ్డు, మద్రాసు

చెన్నవారి శాసనసభ

ప్రభుత్వవిజ్ఞానము

(నిన్నటి కార్యక్రమము)

శాసనసభవారు నిన్నటిరేనమున ఫలహారానంతరము 2 గ 45 ని॥ లకు తిరిగి సమావేశమై ప్రభుత్వవిజ్ఞానము చర్చించిరి.

శాసనసభాసంఘము

శాసనసభవారి సౌకర్యమును జూచుట కుద్దేశించబడిన సంఘమున కీందెనవారు ఎన్నుకొనబడిరిని ప్రకటించున అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

పాణ్డూనా, డి॥ బి॥ సి॥ ఎతిర జలునాయుడు, ఆది నారాయణచెట్టి, మాసానేలు, వీరయ్య, పి.టి. రాజన్, డా॥ సి నక్షత్రమొదలియారు, డా॥ యు. రామారావుగారు.

నెం 54 స్థానికసంఘముల సవరణ

తరువాత నెం 54 రు స్థానికసంఘముల సవరణ నుప పాదించుటకు డా॥ నక్షత్రమొదలియారుగారు నోటీసునొసగిన ప్రతిపాదన చర్చకు రావలసియుండెను. కాని, లామెంబరుగారు లేచి ఈవిషయమును పెట్టెంబరుగారును ఆపియుంచవలె ననియు, ఈసవరణను గావించునో, డిస్మిస్ చేయబడిన ప్రతి యాద్యోగినిగిరించుచు చర్చ రావచ్చుననియు, ఈసవరణవలన గలగు ఫలితముల పూర్తిగవిచారించుటకుగాను ఇట్టి వ్యవధియవ సరమనియు నుడిచెను. డా॥ నక్షత్రమొదలియారుగారు, లామెం బరుగారి సూచన నంగీకరించుటకు తన కాక్షేపణలేదని డిజైన మీదట సభవారియనుమతిపై నీవిషయము పెట్టెంబరు సభవత కాపియుంచబడెను.

మద్రాసు హాక్సీ, స్టేజిబండ్ల బిల్లు

లామెంబరుగారు:—మద్రాసు, స్టేజిబండ్లు, హాక్సీ బం డ్ల బిల్లుపై సెల్లెక్టుకమిటీవారినిజేదికను నిశ్చయించెను. పానుగల్లు రాజాగారు బలపరిచిరి. 1861సం॥ స్టేజిబండ్లశాసనమును ఈరా ష్ట్రమునకు వర్తింపజేయు నుపసంహరించుటకును 1911 సం॥ మ ద్రాసు హాక్సీ బండ్ల శాసనమును సవరించుటకును ఈ బిల్లు డిస్మి ించబడెను. లామెంబరుగారే నామమాత్రపుసవరణలను కొన్ని చి నుపపాదించి తరువాత, నీ బిల్లును శాసనసభవారి రామో చించిరి.

మ్యూసికాల్ టేబిల్, స్థానికసంఘముల

శాసన సవరణచట్టము

పానుగల్లురాజాగారు:—1921 సం॥ మద్రాసుజిల్లాము నివాసిటీలకును, స్థానిక సంఘములకును సంబంధించిన శాసన మును సవరించుటకు బిల్లును సభలోజరవలెనని యుపపాదించి రి. స్థానికసంఘముల సభ్యులు సభ్యత్వమునకు వచ్చినతరువాత జరుగు మూడుసమావేశములలో రాజభక్తిప్రమాణము నొసర్చవ లెననియు, రాజభక్తిప్రమాణమునొసర్చినవర కాలనికి, సభ్యత్వ హక్కులుండవనియు, ఈ బిల్లు నియమించుచున్నది. గౌ.సి. డి. రామస్వామి అయ్యగారు ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి.

టి రామలింగచెట్టిగారు:—1921 శాసనమే మరియొ క శాసనమునకు సవరణశాసన మనియు, అట్టిసవరణశాసనమున నునానియొక సవరణశాసనము నుపపాదించ రాదనియు నాక్షేపిం చుచు, 1921 సం॥ న ఆధికసభ్యులకు బలముతో, మంత్రిగా రు బిల్లును పూర్తిగవిచారించకుండ, త్వరితముగ వెంటనే శాస నముజేయించవలయు, అందుచే నిట్టియవస్థలు సంభవించుచుం డెననియు నుడిచెను.

నా. రాజాగారు:—ఈ విషయమును విచారించెదము. ఎక్కువ సభ్యులేకయే సభవారు పానుగల్లు రాజాగారి ప్రతి పాదన నంగీకరించిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు:—తరువాత పానుగల్లు రాజా గారి బిల్లును విచారించుటకు ఈ క్రిందిసభ్యులుగల యుపసం ఘమును నియమించవలెనని ప్రతిపాదించిరి. అడ్వకేటు జెన రలు, చుక్కాచిరయ్య, డి. ఎం. కృష్ణకామయ్య, డా॥ సి. నక్షత్రమొదలియారు, డా॥ యు. రామారావు, డి. బి. ఎతిరజలు నాయుడు, పి. వి. వెంకటరమణ అయ్యగారు ప్రతిపాద కుడు.

ప్రతిపాదన సభవారిచే నంగీకరింపబడెను.

మద్రాసు సగరసిర్పాణ శాసన సవరణచట్టము పానుగల్లు రాజాగారు:— 1920 సం॥పు మదరాసు సగర స్థానిక శాసనమును సవరించుట కొక బిల్లును సభలో

చదువవలెనని యుపపాదించెను. ఈ బిల్లుయొక్క యాద్యముల గురించి నుడువుచు, ఇది నిర్వివాదమునబిల్లు అని నుడిచెను. ఒక స్త్రీమును ఒక స్థానికసంఘమువారు గాని, ఒక బ్రహ్మవారు గాని ప్రారంభించి పనిజేయుచున్నపుడు, ఆస్త్రీము ఎట్టి పరి శామముననున్నను, దానిని మరియొక స్థానికసంఘమునకుగాని, మరియొక బ్రహ్మవారుగాని మార్చుటకును ఈబిల్లుజేరింపబడెను అట్లు మార్చబడినమునకును పనిజేయుచున్న స్థానిక సంఘము వారు పెట్టినఖర్చులు తిరిగి ముజరూ ఇయ్యబడును.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— ఈబిల్లు నెడు త్తము, ఈ బిల్లు స్థానిక సంఘముల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగకరము గ నున్నదనియు, ఒక పనిని ప్రారంభించి జేయుచుండగా ప్రభుత్వమువారు వారితో జోక్యము కలిగించున రాదనియు నుడిచెను. ఇట్టి బిల్లును దెచ్చుటకు అవసరమెద్దియు గాన్పించుటలేదు.

పానుగల్లు రాజాగారు:— మాంబళము స్త్రీముసం వర్ధమున నిట్టికట్టము సంభవించెను. ఇకమీద నిట్టికట్టములు గలుగకుండ జేయుట కిది యుద్దేశింపబడెను. అధికచిక్కులచే గాని, మరియితర ఇబ్బందులచేగాని, ఒక స్థానికసంఘము ఒక కార్యమును నిర్వహింపకపోయినపుడే అట్టిమార్పు గావించ బడును.

వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— ఇట్లవ స ప ర ము గ జోక్యముకలిగించుకొనునో స్థానికసంఘముల పనిజేయుతయయ తారుమారును. ఒక పనిని నిర్వహించుటకు వారు చాలమంది యుద్యోగిలనుపనిచానినియమించియుండుదురు. ఇట్లు ప్రభుత్వము వారిప్రతిపక్షమున మార్పునెడల, వారిగతి యేమగును. మాంబ లం స్త్రీము సందర్భమున అచ్చటి భూఖామందులు ఆశ్చర్యత రపెట్టిరి. ఆ ఆశ్చర్యతరములను ఇట్టిబిల్లుచే నివారించ వలెను. అట్టిస్థానికసంఘము వారి సమ్యుతితో నిట్టిమార్పును జరిగించునె డల నాకభ్యంతరము లేదు. కాని ప్రభుత్వమువారి నిరంతర నిర్ణయముచే నిట్టిమార్పు నొసర్చునెడల నీబిల్లు నెదుర్చుచున్నాను.

సత్యమూర్తిగారు:— ఈబిల్లు ఒక ముఖ్యమగు మూత్ర మును భంగమొనర్చుచున్నది. మొదటి స్థానికసంఘమువారి అ భ్యంతరములను విని, అధికారు లు త మ క ం త మ పూ ర్వమే గావించుకొనిన నిశ్చయము ప్రకారమే తీర్పుజెప్పెద రను విషయము క్రొత్తదిగాదు. స్థానికసంఘముల స్వాతంత్ర్య ముతో జోక్యము గలిగించుకొనుట కధికార మొసగు నూచనమ నేనెంతమాత్ర మంగీకరింపజాలను.

అడ్వకేటు జెనరలు:— అడ్వకేటు జెనరలుగా కాక్షే పణలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, ఒక స్థానికసంఘమునుండి స్త్రీ మును మరియొక సంఘమునకు మార్చుటకు ప్రాతీకాసనములో నే ప్రభుత్వమువారి కధికారము గలదనియు, నుడిచెను.

తరువాత, రా. బి. సి. వి. నరసింహారాజు, పి. ఆంజ నేయులుగార్లు ఈబిల్లున లోపములు గలవనియు వానిని ఉప సంఘమునందు విచారించబడినపుడు, లోపముం గురించి విచా రించవలసనని చెలిపిరి. తరువాత ప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టగా సభవారిచే నంగీకరింపబడెను.

పానుగల్లు రాజాగారు:— ఈబిల్లును విచారించుటకు ఈక్రిందిసభ్యుల నుపసంఘముగ నియమించవలెనని యుపపా దించిరి. ప్రతిపాదకుడు, అడ్వకేటుజెనరలు, పి. ఎల్. మారు, డి. బి. విజయరాఘవమొదలియారు, ఆర్. వీరయ్యకొ, డి. బి. కృష్ణకామయ్య, డా॥ సి. నక్షత్రమొదలియారు, డి. ఎం. న రసింహారావులు, సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు.

ఉపసంఘనియోజనముల గురించి ఆక్షేపణ

డి. బి. టి. రామలింగం చెట్టిగారు:—ఉపసంఘముల నియోజనము నవలంబింపబడుచున్నవద్దతి నాక్షేపించుచు, సా మాన్యముగా నీ యుపసంఘములు సభయొక్క చిన్నప్రతిబింప ములగ నుండవలెననియు, అది పార్ల మెంటరీ ఆచారమునియు, ఇట్టిసంఘములసందర్భమున సభలోని వేర్వేరుపక్ష గుల నాయ మలతో, ఎవరెవరిని సభ్యులుగ నియమింపవలెనని సంప్రదించి, తరువాత నావిధముగ నియమించుట పార్ల మెంటరీపద్ధతి యని యు, పార్ల మెంటరీ సాంప్రదాయముల ననుసరించుటకు యత్నిం చు నీపనుయమున నీ యాచారమును గమనింపవలె ననియు నుడిచిరి.

డి. రామలింగచెట్టిగారు:— శాసనసభలోని వేర్వేరు పక్షముల బలమునుబట్టి ఇట్టి ఉపసంఘములలో ప్రాధినిధ్య ముండవలెనని నూచించిరి.

అడ్వకేటు:—సభవారందరు నంగీకరించు నేమూచన పై నను నా నంగీకరించెదని అభ్యర్థిండు నుడిచెను. సభలో ప్రతి

మూలపక్షమునకు నాయకుడు గలడనువిషయము, పత్రికలలో జూచుట తప్ప, అధికారరీత్యా తనకు చెలియ వనియు, అట్లేన్ను కొనిబడునెడల నావిషయమును కార్యదర్శికి చెలువవలెననియు నుడిచెను.

తరువాత పానుగల్లురాజాగారిప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టగా నంగీకరింపబడెను.

వినోదముల పన్ను చట్టము

పానుగల్లు రాజాగారు:—తరువాత వినోదములపై పన్ను విధించుటకు స్థానికసంఘముల కధికారమొసగు బిల్లును పాను గల్లు రాజాగారు రుపపాదించిరి. ఈబిల్లు వైభోగములగు వినోద ములపై పన్నువిధించుటకు స్థానికసంఘముల కధికార మొసగు చున్నదని రాజాగారు నుడిచిరి. వీనిపై స్వల్పపన్నుతో స్థానిక సంఘములకు వేర్వేరు కార్యములకుగాను ధనము ఆవసరమగు చున్నది. ఈబిల్లు బెంగాలు బిల్లుననుసరించుచున్నది.

యు. రామారావుగారు:— ఈబిల్లు నెదుర్చుచు, ఈ బిల్లులోని అధికారులవలన సంగీతపుకచ్చేరీలు కాలక్షేపములు మొదలగువానిపైగూడ పన్నువిధింపవచ్చుననియు, ఇవి మానపు నకు జీవించుటకు ఆహార మెంతయోవశ్యకమో ఎరిగూడ నంత యావశ్యకములే యనియు నుడిచెను. గిండిక్ర్రపు పంచెములు మొదలగువానిపై పన్నులవిధించుటకు దానొకమా రిదివరకు నూచింపగా, ప్రభుత్వసభ్యుడు మద్రాసులో వినోదములేలేవని నుడిచె ననియు ఈ కొలదికాలములో మద్రాసునందు వినోద ములపన్నులు విధింపవలసినంత యధిక మయ్యె నని తెలిసికొన తన కాశ్చర్యకరముగ నున్నదనియు నుడిచెను.

తరువాత డాక్టరు నక్షత్రమొదలియారు, సామి వెంకటా చలము చెట్టిగార్లు ప్రతిపాదననెదుర్చుచు బిల్లును తీవ్రముగ విమ ర్శించిరి.

మదరాసులో సినిమాపర్శిక్రమశాల ప్రారంభస్థితియందు న్నదనియు, ఈబిల్లుప్రకారము పన్నువిధించునో నవి నశించి పోవు వనియు, సినిమాలు, వీధివానివినోదము లనియు వానిపై పన్నువిధించి, అట్టిస్వల్పవినోదములను గూడ తొలగించుట ప్రారంభనియు వీరునుడిచిరి.

ఈ బిల్లులో, సుర్రపు పంచెములుగూడ జేర్చబడెనా యని పి. వి. వెంకటరమణఅయ్యగారు పక్షింపగా పాను గల్లు రాజాగారువునని బదులుజెప్పిరి.

సత్యమూర్తి గారు:—బిల్లునెదుర్చుచు, సినిమాలపైనను, ఆమెచూడకంపెనీల పైనను ధర్మముకొరకు జరుగు ప్రదర్శన ములపైనను పన్ను విధించుటను ఖండించెను. గిండిక్ర్ర పుపంచెముల జూచుటకు వెళ్లువారిపై నీబిల్లు పన్నువిధింపవధి కారమొసగినను, అచ్చటపంచెములు జేయువారిపై పన్నువిధిం చుటలేదనియు, అవినీతికరమగు వినోదమును, ఆదాయము పగు నట్టిదియు నదిమాత్రమేననియు సత్యమూర్తి గారు నుడిచిరి.

పానుగల్లురాజాగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, ఈబిల్లు రెండణాలు టికెట్లపై పన్నువిధించుటలేదు గాన వీరలపై పన్ను విధించుటలేదనియు, అయినను వివరముల నుపసంఘము నందు చర్చింపవచ్చుననియు నుడిచిరి.

బిల్లును సభలోచదువవలెనని ప్రతిపాదనము సభవారిచే నంగీకరింపబడిన తరువాత పానుగల్లు రాజాగారు, ఈ క్రింది సభ్యులుగలయుపసంఘము నీ బిల్లును విచారించుటకు నియమిం పవలెనని యుపపాదించిరి:— అడ్వకేటు జెనరలు, పి. ఎల్. మారు, ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు, సామి వెంకటాచలంచెట్టి, బి. తనకాచలంచెట్టి, కృష్ణన్ నాయరు, యాహ్యోరి, అబ్బాసు అలీ గార్లును ప్రతిపాదకుడును.

ఈ ప్రతిపాదన సభవారిచే నంగీకరింపబడెను. అంతటితో సభ ముగిసెను. తిరిగి ఈవిషయము 11 గంటలకు సమావేశ కమగును.

నోటీసు

నెల్లూరు నబుకోర్టులో ఆసలు 1924 సం॥ 69 వ్యాజ్యములో రిశీవరుగారివద్ద, సుమారు 150 నూటపబడిపుట్లు మొలగొలుకులు ధాన్యముగూ 50 పబడిపుట్లు ఈక్వర్టుధాన్యముగూ, అమ్మకము నకు సిద్దముగానున్నవి. కొనగొరువారు, ధరమొ దలైన తప్పిల్ల నుగ్గురించి, రిశీవరుగారితో, సమక్ష మున తోడనే యేర్పాటు చేసుకొనవలయును. ప్లానుహవుకుటెట, } అప్పకాల నుబ్రహ్మణ్యయ్య, నెల్లూరు. } హైకోర్టు వకీలు రిశీవరు.

నేటిదినచర్య

మద్రాసు సివిల్ కోర్టుల శాసనసవరణబిల్లు

మద్రాసు శాసనసభ ఈదినము 11 గంటలకు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. నూతనసభ్యులకు (1) టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యరు, (2) కె.పి. రామకృష్ణమూర్తి రాజభక్తి ప్రమాణము నొసర్చిన తరువాత ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

బిల్లుపై సుంచబడిన ప్రతిములు

తరువాత సభాకార్యదర్శి కడపజిల్లాలో అగ్నిప్రమాద ములనుండి కాపాడుట విషయమున గావింపబడిన నివేదికపైన గావింపబడిన యుత్తరపుట (2) వెల్లూరులోని పోలీసు ఆటలపందెముల గురించిన స్టేటుమెంటును, బిల్లుపై సుంచెను.

సెంట్రల్ బెర్రు సమావేశము

లామెంబరు:— సెంట్రల్ బెర్రు మాసమున 9 దినములు సభ జరుగుననియు అందు 7 దినములు ప్రభుత్వ కార్యక్రమమున, 2 దినము లనన్యోగసభ్యుల కార్యక్రమమును జరుగునని ప్రకటించెను.

సెల్లె మెంటరీ గ్రాంటు

లామెంబరు:— గతవత్సరము తుపానులన, ఇతరవిషయ పనులకు గలిగిన నష్టములను బాగుజేయుటకు గాను “ఇరిగేషన్ డివిజన్ ఆఫ్ సర్దులు-రిజర్వుడు” అనుకీర్తి క్రింద రు. 20 వేల గ్రాంటుజేయవలెనని ప్రతిపాదించెను. ఎట్టిప్రాతికూల్యమును లేకయే ఈ ప్రతిపాదన మంగీకరింపబడెను.

సివిల్ కోర్టుల శాసనసవరణ చట్టము

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు:— మద్రాసు సివిల్ కోర్టు ఆక్టును సవరించి లెవరుచుటకు నొకటిల్లు సవరణ దింపెను. ఈబిల్లునకు కేసునం. డిట్టిప్రాతికూల్యమును లేదు. హయాకోర్టువారు, న్యాయశాఖకి తెలిపి మెంటుకమిటీవారు అందరును దీనినామోదించిరి. ఈబిల్లులన, అదనముగా కోర్టుల నియమింపవలసిన యావశ్యకతయు, వేరేవూ ఎన్నెన్నో మెంటునెర్పరపవలసిన యావశ్యకతయు తప్పిపోవును. కేసులత్వరతముగ పరిష్కరించుట కొక ప్రదేశమున రెండుమాడు కోర్టులు వచ్చినా కేసుల నొకచోటనుండి మరియొకచోటికి మార్చవలసిన కష్టముగూడ తొలగిపోవును. ఇట్టిపద్ధతయే సంయుక్త రాష్ట్రములందు ప్రవేశపెట్టబడినా నచ్చుట జయప్రదముగ పని జేసెను.

ఈ బిల్లుగలదు నూచింపబడినవానిలో నివిమఖ్యముగ పవరణలు. మిగిలినవి ధృష్ట సవరణలుమాత్రమే. ఈ బిల్లు 4 భయందన్ని ప్రకములవారి ఏగ్రీహారంగీకారమును పొందుననిరూపించుచున్నాను.

ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు:— శ్రీనివాసఅయ్యంగారి బిల్లులోని లోపములదెలుపుచు, 11 క్లాజు, కొంతమంది జిల్లా మునసబులకు రు. 4 వేలవిలువగల కేసులను విచారించుటకు గాను ప్రత్యేకాధికారమునొసగుటకాదు. నొసగుచున్నది. ఇందులన, హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల కభిమానులగు కొంతమందికి మాత్రమే గలదు సంభవింపగలదు. జిల్లా మునసబులందరకును ఇట్టి అధికారము నొసగవలెను.

సత్వమూర్తి గారు:— ఇదివరకు ఒక రాష్ట్రమున ఏర్పరపదగిన రాష్ట్రములసంఖ్యకు పరిమితమున్నది. అంతకధికముగ నేర్పరపవలయుచో భారత ప్రభుత్వమువారి అంగీకారమును పొందువలెను. సామాన్యముగా జిల్లా న్యాయాధికారులలో కొందరిపై, హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల కభిమానులగుచుండుమును ముగిందరిపై ప్రతి కూలముగ భూమి పండులయు సహజము. అందుచే జిల్లా మునసబులలో కొందరికి రు. 4000 ల విలువగల కేసులను విచారించు నధికారమునొసగవచ్చును. కొన్నివరకుల నేర్పరపవలెను. ఏయే ప్రదేశమున సామాన్యముగ కేసులపై తిడి యధికముగ నుండునో పట్టి, నొకదానిని హైకోర్టువారు తమవద్ద నుంచుకొనినట్టిదిగ లక్షకేసులలో పనిజేయునధికారము ఇట్టి అధికార మొసగవలెను.

రా. బ. అ. సు. కృష్ణరావు పంతులుగారు:— సివిల్ కోర్టులదానల వత్తిడిని తగ్గించువిషయమును సివిల్ జస్టిసుమిటివా రెప్పుడు విచారించుచున్నారు. ప్రస్తుతమీ బిల్లులో గల విషయములగూడ వారివిచారణలో నుండవచ్చును.

న్యాయశాఖసభ్యుడు:— సివిల్ జస్టిసు కమిటీసభ్యులకు ఈబిల్లును జూపించితిని. వారు దీనినామోదించి, తాముగూడ నిట్టి యభిప్రాయములనే పాల్గొను మంటిమని నుడివెరి.

కృష్ణరావుగారు:— ఈ సంఘమువారు సామాన్యముగ సివిల్ మునుసు విచారించుచున్నారు. ఇంకను చాలనుంది సాక్షులను విచారించవలసి యున్నది. సాక్షులను సంరక్షించి, ఒకచోట జేరి శాంతిగా నాలోచించుకొని నిర్ణయముని తరువాత వారి యభిప్రాయములు మారవచ్చును. ఈ సంఘమువారి నూచనము

ప్రస్తుతబిల్లులో నిషమస్రమ పరిష్కరించుటకు చాలతోడ్పడవచ్చును.

న్యాయశాఖ సభ్యుడు:— ఈవిషయము రాష్ట్రీయశాఖలకు సంబంధించినది. సివిల్ జస్టిసు సంఘమువారి నూచనమునే నేను బదుడనుగాను.

రా. బ. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగారు:— జిల్లా మునసబుకోర్టునందు మునసబు నియోజన గలుగు చిక్కుల నిరూపించిరి. అనుభవము చేసి నియరగు మునసబు మరియొక కోర్టునకు నియమింపబడినయెడల నచ్చుట నిదివరకుగల మునసబు. నిజము జూనియరైనను, క్రొత్తముననునకు ప్రైయిధికారియగును. అందువలన చాల ద్వేషములు చిక్కులు గలుగును.

న్యాయశాఖ సభ్యుడు:— 1 వ క్లాజు, అట్టి మునసబులలో నొకరు మాత్రమే ప్రధానాధికారియనని విధించుచున్నది. ఇట్టిసందర్భమున, నిజముగ నీ నియరగు అధికారి నే ప్రధానాధికారిగ జేయవచ్చును.

నరసింహాచార్యులుగారు:— ఒక కోర్టునందు ఇరువురు న్యాయుడు నియోజనముల సంస్కరమునను, శిక్షల సందర్భమునను చిక్కులుగలుగును. ఇరువురు న్యాయాధికారులక్రింద ఒకేమసాయిను చిన్నయ్యద్దోగులును పనిజేయుట కష్టము. ఇట్టిస్థితి వాంఛనీయముగాదు. జిల్లా మునసబులందరకును రు. 4 వేల విలువగల కేసులను విచారించుట కధికారమొసగుచో, ప్రస్తుతము చనవలస గలుగు ఇబ్బంది తొలగ సభారీ నేటు జడ్జియొక్క తీర్పుపై అప్పీలు సరారి హైకోర్టునకే యుండవలెను.

న్యాయశాఖ:— ఈబిల్లు ఇదివరకుగల అధికారముల నొకటిగా జేర్చుటమాత్రమే యుద్దేశింపబడెను. నాకుదోచిన సవరణలనుమాత్రమే ఇందు నూచించితిని. గౌరవనీయసభ్యుల కితరసవరణ లానర్పనలనని దోచినయెడల నట్టిసవరణల జేవచ్చును. మంత్రులశాఖక్రింది యధికారులందరిని నియమించునధికారము, జిల్లా మునసబులకును, సబ్ జడ్జీలకు మాత్రమే యుండవలెను. తమక్రింది పనిజేయవలసి యుద్దోగులను నియమించుకొను నధికారము మునసబులకును సబుజడ్జీలకును నున్నయెడల కార్యనిర్వహణాసౌవును ముఖ్యపద్ధతినొందును. శిక్షించు అధికారమును గూడ వీరికే అధికారముండవలెను. కాని రెండుసందర్భములందు హైకోర్టునకు అప్పీలుజేసికొను హక్కు నొసగవలెను. జిల్లా మునసబులను సస్పెండుజేయు నధికారము జిల్లాజడ్జీ కేంత మాత్రము నుండరాదు.

యాహ్యలీసా హెబుగారు:— న్యాయశాఖయందు వివిధ సంఘములకు తమ ప్రాతినిధ్యము లేదని యాక్షేపించిరి. ఇందుచే, న్యాయశాఖలోద్దోగుల నియోజనమును హైకోర్టువారినుండి తొలగించి, స్థానికప్రభుత్వమువారి కొసగవలెను. జిల్లాజడ్జీకి, జిల్లా మునసబును సస్పెండుజేయు నధికారముండరాదు. తంతి వార్తల మూలమున, ఎప్పుటి సమాచార ముప్పును దెలియు నీ కాలమున నిట్టి అధికార మనవసరము. ఈ యధికార మొసగునెడల, జిల్లా మునసబుస్థితి, డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుస్థితికి వచ్చును.

సాల్దానాగారు:— న్యాయశాఖ నియోజనముల యధికారమును స్థానిక ప్రభుత్వమునకు వలెనను యభిప్రాయమును వీరు బలపరిచి నూతనముగా నియమింపబడు కనియను వారి సలహాపైని జ్ఞానము జరుగవలెనని, సబ్ జడ్జీ నేటు జడ్జియను పేరువలన, ప్రజలం దాయధికారిపై కొంత న్యూనభావము న్యూపించుచున్నది. అందుచే నీ పేరును తొలగించి అంతకు పై గౌరవప్రదమును మరియొక పేరు పెట్టవలెను. మునసబులను, రాష్ట్రములో కెల్ల ఉన్న తాధికారియే అనగా స్థానిక ప్రభుత్వము నియమింపవలెను. అట్లుగానిచో నధికారిపై సెక్యురగౌరవ నుండజాలదు. హైకోర్టువారి సలహాపైని వీరిని నియమించునను. జిల్లా మునసబులకు రు. 5 వేల విలువగల కేసులనుగూడ విచారించు నధికారముండవలెను. జ్ఞానమునుండి పద్ధతి ఆచరణలోనున్నది. జిల్లాజడ్జీకి నియమించుట ప్రతి యధికారియు అట్టేయి జడ్జి అను పేరు కొంతకాలము పనిజేసినగాని నియమింపబడరాదు. ఐ. సి. ఎస్. అధికారులకు న్యాయశాఖలో నియమించుటకు పూర్వము ఒకానొక న్యాయపరీక్షయందు విజయముంది యుండవలెను.

కోటిరెడ్డిగారు:— కోటిరెడ్డిగారు, జిల్లా మునసబు కోర్టులలో కొన్ని కేసుల సందర్భమున ముగ్గురు మునసబుల పంక్తి నేర్పరచి వారి తీర్పులకు తుదిపరిష్కారములుగకో జోక్ హైకోర్టున కప్పలు జేయవగినవిగకో ఏర్పరప వలెనని గోరిరి.

బి. తిరికాచలము చెట్టిగారు:— న్యాయశాఖయందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము నొసగవలెనని నాల్గు సంవత్సరముల కుండి ఈ సభవారు తీర్మానముల గావించింను అట్లు జేయక పోవుటకు ఆగ్రహమును వెల్లువిచ్చిరి.

డాక్టరు సి. వల్లభాచారిగారు:— తిరికాచలము చెట్టిగారి నూచనలను మీరు చలపరచిరి. ప్రాగ్భూతును నూటికి 16 చొ॥ న మహమ్మదీయులకు 16 చొ॥ న ప్రైవేటులకు

16 చొ॥ న, నిమ్నజాతులకు 18 చొ॥ న మిగిలిన స్థానములకు మహమ్మదీయులకు నొసగవలెనని నూచించిరి.

లామెంబరు:— చర్యకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, బిల్లులోని నిబంధనలను ఎవరును ఆక్షేపింప లేదాయు, కొన్నివిషయముల గురించి కావించబడిన ఆక్షేపణలు పెల్లెత్తుకమిటివారి చే విచారించుటకు ననియు నుడివెరి.

జిల్లు 4 భయందు చదువబడవలెనను ప్రతిపాదన వోటునకు పెట్టగా సభవారు రంగీకరించిరి.

తరువాత న్యాయశాఖసభ్యుడు ఈక్రింది సభ్యులు గల ఉపసంఘమును నియమింపవలెనని నూచించిరి. అడ్వకేటు జెనరలు సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజు, మద్రాడుము పిళ్ల, యా హ్యలీ, పీ ర య్య కౌ, అ బ్బా గు ఆ లి, నాల్దానా, టి. రామలింగ చెట్టి, కృష్ణ నాయరు, రణికాచలం చెట్టి, టి. నరసింహాచార్యులు ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు గారు, వెంకటరమణయ్యంగారు ప్రతిపాదకులు ఈసందర్భమున సభ్యుల నియమించుటలో ప్రతిపక్ష నాయకునితో సంప్రతించియే యునర్హతినని తెలిపెను. ఈ ప్రతిపాదనము 4 భవారిచే అంగీకరింపబడెను.

మంత్రసానుల నర్సుల రిజిస్ట్రేషను

సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు:— తరువాత న్యాయ శాఖసభ్యుడు పెల్లెట్టును సభలో చదువవలెనని ప్రతిపాదించెను. ఈ బిల్లు నామమాత్రము తనశాఖలోనున్న నూచినలన గలుగు ఫలితము లన్నియు స్థానికస్వపరిపాలనములత్రిశాఖలకు సంబంధించినవనియు, అతనికోరికపై దీనినుపపాదించుమంటిననియు నుడివెను. ఈబిల్లు ప్రకార మొక ప్రత్యేక సంఘ మెన్నుకొనబడును. మంత్రసానులను, నర్సులను రిజిస్టరుజేయు కార్యమును వారు నిర్వహించెదరు. ఇదివరకే ప్రాక్టీసునందున్నవారి నీ బిల్లు బాధింపదు. రిజిస్టరుజేసికొన నిష్ఠములేనివారికిగూడ నిది బాధకరముగాదు. కాని అట్టివారు, పూర్తిగాని, కొంతవరకు గాని ప్రభుత్వసహాయముచే సాగింపబడుచున్న సంస్థాపనలందు నియమింపబడజాలరు. రిజిస్టరుజేయబడుటకు కొన్ని నిబంధన తేర్పరపబడును.

సత్వమూర్తి గారు:— ఆ నిబంధన లేవియో జరిపెవరా?

న్యాయశాఖ:— ఆ విషయములు నా కెంతమాత్రమును దెలియవు (నవు)

తరువాత, ఈ బిల్లు చర్యయందు సహాయ మొనర్చుటకు ప్రత్యేకముగ సభ్యుడుగ నియమింపబడిన సర్దు జెనరలుగారు, బిల్లును బలపరచుచు, నర్సులసంఘమువారి మహాజను జరిపిరి.

చర్చను మూడు నెలలవరకు నాపుట

తరువాత ఆది నారాయణచెట్టి గారును మరికొందరు సభ్యులును ఈబిల్లుపై చర్చను మూడునెలలవర కుపయించవలెనని సవరణ నుపపాదించిరి.

న్యాయశాఖ:— ఈబిల్లు చర్చ సవరణలో గోరునటుల నాపుటకు పానుగల్గు రాజాగా రిష్టపడిననియు తాను మొదట దెలిపినట్లు ఈబిల్లులోని బాధ్యతలన్నియు నాకనినే గాన, సవరణ నంగీకరించు చుటకు చెనకు అభ్యంతరము లేదని నుడివెను.

వోటునకు పెట్టగా సభవారిచే సవరణ యంగీకరింపబడెను.

అంత సభవారు ఫలాహారములకు లేచిరి. తిరిగి మూడు గంటలకు సమావేశమగుదురు.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0.6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన చర్మము మీదగాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోవర్మములలో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదముల బట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

కాన, తామరతీట, ఏనుగగజ్జి మొదలగునవి గలనా రందరు ఈతైలము ఒకసారి వాడి చూడగోరెదము. దీనిని రాచినవంట యుండదు. చర్మము నలుపెక్కుదు, పుండుపడదు.

ఆనేక యెండనుండి యున్న తామర చాలుగైదు సాయులు గాచినతోడనే పోయినదని వేలమంది మాట ప్రాసీయున్నారు.

నాయువు నొప్పుచును ముండు

సీసా 1-కి రు. 1-0-0 వి.సి. 1-5-0

అకస్మాత్తుగా గాలిలో గాని, తిమపదార్థములలో గాని మాయవలన, 1. స్వరమునచ్చుట, 2. కీళ్లసంకులలో నొప్పులు, 3. కీళ్ల బిగియటము, 4. సుండులయందు ఉబ్బుట, 5. తేమిటకు కడలుబుకు నీలులేనటుల సర్వాంగములు బిగియటము మొదలగునవి. ఈ ముండును కొన్ని పూటలు త్రాగినతోడనే సంభయించు పోట్లు నొప్పులు పోయి కేరీరము యధాస్థితికి వచ్చును. కాఫల స్థలముల వేడిరీటితో గాని, ఇటుకపొడలతో గాని చి అస్పృతంజనము రావలెను.

అమృతంజనము డిపో బొం బొయి, మద్రాసు.

అమ్మలొంజనం ఉపే, మదరాసు - బొంబాయి.

మదరాసు కార్పొరేషను

సాధారణ సమావేశము

రివ్యూ భవనమునందు మదరాసు కార్పొరేషన్ వారి సాధారణ సమావేశము 19వ తేదీన జరిగినది. దినాన్ బహుదూర్ వి. తిరుమలశిర్డీగా రధ్యక్షతవహించిరి. 25 మంది సభ్యులు హాజరైరి. కమిషనరుగారు జి. టి. బోయాన్ గారుగూడా వచ్చిరి. కల్చర్ బ్లాడ్ ఫోర్డ్ లెఫ్టిగాంకి బదులు నియమింపబడిన ఏ. ఏ. బిస్మిగారు తమ స్థానమును మొన్న తీసి

నీటిసప్లై ఆగిపోవుట

కార్పొరేషను మొదలు పెట్టుటకు పూర్వము మొన్న గ్రహాణురూజున ఘోషాపూరునందు నీటిసప్లై ఆగిపోవుట నుగూర్చి అభ్యర్థనలు క్లుప్తముగా చెప్పిరి. కావలసినంత నీరు గ్రావిటేషన్ పద్ధతివలన పుచ్చుచున్నది. ఎక్కువగా నీరు కావలసిన పంపు చేయవలసి యుండునని చెప్పిరి.

ప్రశ్నలు

వ్యాసరావుగారి ప్రశ్నలకు అధ్యక్షుని సమాధానములు ప్ర:—సాతండియన్ రైల్వేవారు కార్పొరేషన్ వారి అనుమతి లేకుండా ఓవర్ డ్రిడ్జి కట్టుటలో మార్పుచేయుట తెలిసి పోలీసు కమిషనరు రోడ్డుమీద లెవెల్ క్రాసింగ్ పూర్తిగా మూయుట కిష్టపడినారా?

జ:—ఇది ప్రశ్ననడుగదగిన విషయముకాదు. (అధ్యక్షునికి ప్రశ్నలు 111 9 నిబంధన చూడుడు)

ప్ర:—రైల్వేవారు రుండుగా కార్పొరేషన్ సభ్యులు ఓవర్ డ్రిడ్జి పరిక్షించుటకు రాకపోకలకు డ్రిడ్జి కట్టినతర్వాత ఏమగునో రైల్వేవారివద్దనుండి తెలిసికొనుటకు ఏర్పాట్లు చేతురా?

జ:—ఇది అడుగతిన ప్రశ్న కాదు. సరియైన ప్రశ్నలకే సమాధాన మియ్యవలెను.

ప్ర:—ఇప్పుడున్న లెవెల్ క్రాసింగ్ మూసివో ప్రజలకు కలుగు యిబ్బందులను గూర్చి ప్రెసిడెంటుగారు రైల్వే వారికి వ్రాయుదురా?

జ:—అట్లే చేతుము.

ట్రాంకారులు

ప్ర:—మద్రాసు కార్పొరేషన్ కడనున్న ట్రాంకారులమార్చి జనులకు ట్రాంకారులను తప్పించుటకు యత్నము సేతురా.

జ:—ఉపద్రవముగానున్న రెండు స్తంభములు మదరాసు కార్పొరేషన్ ఫలమునకు మార్పుచే యిపు డపాయము లేప్పి పోయినది.

వ్యాసరావుగారు:—స్తంభముల వలనకాదు గోడమాలమున నపాయమున్నది

అధ్యక్షుడు:—ఎట్టి అపాయమో తెలుపగోరెదను.

వ్యాసరావుగారు:—ట్రాంకారులోపోవు మనుష్యునికి గోడపైకిన తల ఊడిపోవును ఇదే అపాయము.

జి. ఏ. నల్లేశ్వరగారు:—అధ్యక్షుడును కమిషనర్ గారును అధ్యక్షులు పరీక్షించి తగిన యేర్పాట్లు చేయవలయును.

అధ్యక్షుడు:—అధ్యక్షులు సేవచూడలేదని మీరెట్లు తలతురు? జనులు బాగ్రత్తగా నున్నచో అపాయములేదే.

మొన్నటియెన్నికలు

ప్ర:—ఇదిగరకు అరీతిగాగాక ఒకకోజన అయిదారు ఎన్నికలపట్టుటకు కారణ మేమి?

జ:—ప్రత్యేక కారణ మేమియులేదు.

ఒకసభ్యుని మరల చేర్చుకొనుట

వ్యాసరావుగారు తీర్మానము ప్రారంభమునాయుడు గారు బలపరచగా గ్రీనుగారు సభ్యుడుగా చేర్చుకొనుటకు. వీరు స్టాండింగ్ కమిటీసభ్యుడుగా మరల ఎన్నుకొనబడిరి.

మాంబలం యెనువ్లానింగ్ స్కీము

ఈ స్కీము కొనసాగించుటకు 51,710 రూపాయలను ని ష్టాండింగ్ కమిటీసభ్యులు నిచ్చినది. గవర్న మెంటు వారు ఏప్రిలుములో డబ్బు మంజూరుచేసెనరకు యీ ప్రయత్నము సాగదని కమిషనరుగారు చెప్పిరి. వేణుగోపాలశెట్టిగారు, కార్పొరేషన్ వారు యింక రెండు నెలలు గవర్న మెంటువారి వద్ద నుండి వచ్చెనను ఆశతోనున్నారు. ఈ స్కీము ప్రారంభించుట తగదని చెప్పిరి. నారాయణస్వామిశెట్టిగారు కార్పొరేషన్ యందు చిక్కిపడకుండునని చెప్పి కార్పొరేషన్ యీపని విరమింపుకొనిన బాగుండునని చెప్పిరి. వేణుగోపాలశెట్టిగారి ననుసరించిరి. కాని తరువ కమిషనరుగారు చెప్పినదే నెగ్గినది.

కార్పొరేషన్ కు రావలసిన ద్రవ్యము

బెంగాలు యిండస్ట్రీయల్ కంపెనీ భాగస్వామిగానున్న యస్. దేవరాజమొదలియార్ గారీయవలసిన 6498.9.4 రూపాయలు రాబట్టుటకు ముంబైలోకిపోక ఆస్తిమీదకు పోవలెనని 1922 ఆగస్టు 22 తేదీన కార్పొరేషన్ వారు తీర్మానించిరి. కాని కార్పొరేషన్ న్యాయవాది మ. ని. పి. పయ్యచర్య తీసికొనిన గాని లాభము లేదని చెప్పినట్లు కమిషనర్ గారివోట్సులో తేలిపెను. వరదరాజులు నాయుడుగారు “డబ్బురాబట్టుటకు సాధ్యమైన ప్రయత్నముల లాప్రకారం చేయవలయునని” తీర్మానము తెచ్చిరి. దీనిని వ్యాసరావుగారు రుసుదించిరి. రాలసినడబ్బును ఐదులక్షలకుండుదు. డిగ్రీని దాచిపెట్టుట మంచిదిగాదు. అట్లుచేయుట లజ్జాకరము. వెంటనే తగినచర్య జరుపవలెనని చెప్పిరి. వరదరాజులు నాయుడుగారు, మనిషినిపట్టుకొనుటచే ప్రయోజనములేదు. డబ్బుకి రాదుగాని డిగ్రీ 12 సంవత్సరము లుండవచ్చునని చెప్పిరి. నల్లేశ్వరగారు చెప్పిరి “డబ్బియవలసినది యిండస్ట్రీయల్ కంపెనీ వారుగాని దేవరాజులుగారు కాదు కార్పొరేషనుకొరకు దేవరాజులుగారు భవనము, గౌరవము, మర్యాద నష్టపడిరి యీధముజరుగుచున్నప్పుడు నీటిసప్లయ తక్కువగాగా దేవరాజులుగారు కార్పొరేషన్ కు అడ్డుపడి బాగ్ల సహాయముచేసిరి. కార్పొరేషన్ కొరకెంతో భవనము వెచ్చించిరి. అంతచేసినవారికి మనము కృతజ్ఞులమై యుండవలయును. కాని కొందరు ఆయనను బంధించి జైలుకుపంపుద మనుచున్నారు. ఇది మిక్కిలి క్రూరత్వము. ఆయన చాలదుఃఖములోనున్నాడు. కొడుకులు మైనర్ల వారికి ఆస్తి యింకొకరిచేతులో నున్నది. చాలకష్టముతో తన్ను తాను పోషించుకొనుచున్నాడు. వేణుగోపాలశెట్టిగారు చెప్పినట్లు డిగ్రీ తిరుగ పొందవచ్చును. లేదా వారితో కొంత డబ్బు నీ య మని సమాధాన పడవచ్చును. ఆర్థికసంఘమువారి కీవిషయమున డబ్బు రాబట్టుటకు తగినటుల చేయుమనిచెప్పవచ్చునని చెప్పిరి. అంతట జి. ఏ. నల్లేశ్వరగారు కరుణాపూరితులు. కాని వారిదర్శనమును వారు నెరవేర్చవలయును. తమ సంతతివిషయములో డబ్బు రావలెవుంటే వారు ఊరుకొందురని సేను తలపను అట్లే కార్పొరేషన్ విషయములందుగూడ తలపవలెననిరి. తనికాచలము శెట్టిగారు యీవిషయమున చర్య చాలజరిగినది. మనిషిని నిర్బంధించిన యిన్నాల్వెన్సికోర్టువారి తనకి శరణమయ్యెనరనిరి. మదనగోపాల నాయుడుగారు వరదరాజులుగారి తరపున డబ్బునిచ్చువా రెవరునూలేరు. అట్టిచో ఆయనకు జైలుకుంపి లాభమేమియనిరి. ఖాన్ బహదూర్ ఉస్మాన్ సాహెబ్ గారు ఆయనకార్పొరేషనుకు సహాయముచేసెను. ఆయనను వేధించుటచే మైలకుల్లలను పిండుకొందురని చెప్పిరి. కాన్సిల్ కుచెప్పకయే కమిటీవారిచే నిర్ణయించిన బాగుండెడి దని స్వామి వెంకటాచలం శెట్టిగారు చెప్పిరి. ఇంకా కొంతచర్య జరిగినతర్వాత “కమిషనరుగారు సమాధానముకుదుర్చు నధికారము కలిగియుండుటకు సమాధానము కుదురనిచో మనిషిని అరెస్టు చేయించుటకును అధికారము కలిగియుండవలెనని తీర్మానమును జి. ఏ. నల్లేశ్వరగారు తెచ్చిరి. ఈతీర్మానము నెగ్గినది. మొదటితీర్మాన ముపసంహరించుకొనబడినది. సభ అంతటితో ఆగిపోయినది.

త్రివేండ్రము మహారాజువారు

రాకుమారుని పట్టాభిషేకము

ఈ మహారాజులు సింహాసనము నధిష్ఠించుచున్నపుడు తాము శ్రీ పద్మనాభస్వామి దాసుల మని నిండోలగమున ప్రకటించుట సహచారముగానున్నది. శ్రీ పద్మనాభస్వామి వీరికిల వేల్పు. ఆ ఉత్సవము కోటలో రాజమందిరమునకు సమీపమున నున్న శ్రీ పద్మనాభస్వామి దేవాలయమున జరుగు లాచారము. ఆతిథిగా సేదు (20 వ తేదీ) ఉదయము పద్మనాభస్వామి ఆలయమున రాకుమారుని పట్టాభిషేకాత్సవము జరిగినది సంస్థానోద్యోగులగు హిందువులందరును వచ్చిరి. అపుడు రాజభిషేకమును ధరించి రాకుమారుడు చేరువ నున్న దేవాలయముల కన్నిటికిని వెళ్లి అరాధనలను జరిపెను. పద్మనాభస్వామికి ఒక ఏనుగును సమర్పించెను. పిమ్మట సపరివారముగా రాజమందిరమునకు వచ్చెను. ఆ ఉత్సవ సమయమున చిన్న రాణిగారుగూడ నచుట వచ్చిరి. రాకుమారునకు యుక్తవయసు వచ్చునరకును పెద్దరాణిగారు సంగ్రహముగా నుండరుగాని మతవిషయకములకు నుత్సవములనున్నిటిని రాకుమారుడే నిర్వహించును. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టునెల 20-వ తేదీ బుధవారము

(1) భాగ్యములు

వనియాల బా 1-1	ర 85-0-0	మొదలు 45-0-0 కు
వియ్యము బస్తా		మొదలు వరకు
వసుడు తెనాలి	ర 48 X లది	ర 14-0-0 14-8-0
నెల్లూరి	ర డిటా	ర 16-8-0 17-0-0
డిల్లీ	ర డిటా 48 X లది	ర 16-8-0 17-0-0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-1	ర 8-12-0 9-0-0
నవ్వులు	ర	ర 20-0-0 22-0-0

(2) వస్తు భాగ్యములు

కండుబా బస్తా 1-1	ర 205	ర 11-0-0 ర 12-0-0
నెగులు	ర డిటా	ర 12-4-0 12-8-0
నెగులు	ర డిటా	ర 12-12-0 13-0-0
మినుములు	ర డిటా	ర 13-0-0 15-4-0
ఉలము	ర 164	ర 9-4-0 11-4-0

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులు నూనె బా 1-1	ర	170-0-0	175-0-0
నెయ్యి కు 1-1	,,	14-0-0	26-0-0
కొండాపురం శేరు నెయ్యి కు 1-1	,,	60-0-0	62-0-0
యరర ప్రతేకము	,,	55-0-0	58-0-0
శేరు నెయ్యి నూనె గానుగ బా 1-1	ర	148 మినుము నూనె	186
అమలము నూనె బా 1-1	ర	190-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాంతకుపు బా 1-1	ర 205-0-0 210-0-0
కురవకుపు	ర 140-0-0 160-0-0
మిరవ కాంతలు (గుంటూరు) బా 1-1	ర 105-0-0 140-0-0
గుంటూరుపాంతలు నీలిమందు ముసుగు 1-1	ర 45, 50
కాళహస్తి పాంతలు	ర 60, 70
రెల్లము బా 1-1	ర 85-0-0 80-0-0
శింకపండు బా 1-1	ర 80-0-0 49-0-0

(5) ఇనుము

వట్టలు రఖం బా 1-1	ర 83-0-0 86-0-0
చదరం	ర 82-0-0 87-8-0
రవుండు	ర 82-0-0 87-8-0

(6) లోహములు

నెండ్లి 100 రులంతు	ర 78-0-0 81-12-0
బంగారము, తులము 1-1	ర 24 8-0 25-0-0
నగరము 1-1	ర 15-8-0
ఇత్తడి బా 1-1	ర 265-0-0 270-0-0
రాగి డిటా	ర 805-0-08 810-0-0
అస్సా చక్కెర బ 1-1	ర 41-8-0 42-0-0

(7) రంగులు అలిజరైను

అత్తకప్పుడు	20 డిగ్రీలు	ర 80-0-0
కొట్టి కప్పుడు	డిటా	ర
సింహం	డిటా	ర
4 గుర్రం	డిటా	ర

(8) దూది

బొండా నెట్టు బావ 1-1	ర 320-0-0
----------------------	-----------

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-1	ర 9-18-0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-1	ర 8-8-0
పుగూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-1	ర 8-12-0
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-1	ర 9-8-0
డిటా నెం 14 డిటా	ర 10-2-0
హోలూరు నెం 20	ర 12-8-0
బహావ్ నెం 20	ర 12-4-0
,, ,, 40	ర 15-14-0
గోకాకు నెం 12 1/2	ర 10-0-0
వద్యావ్ నెం 24 1/2	ర 12-4-0

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు, 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛముగా సేపాళిచేత కస్తూరి, మంచిగోరొజ నము, ఆదిపచ్చికాన, పావుదాని, మంచికుసుమపువ్వు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి శ్రేష్ఠ్యము, శ్రేష్ఠ్యభారము శ్రేష్ఠ్యజ్వరము చలిజ్వరము, సన్నిపాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు వాటికి ఉపయోగపడును, చంటిపిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను వెంటనే మాన్యును. ప్రతివానిను సామాన్యముగా వాడగలిగినవి. ప్రతిగృహమున నుండగలిగినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలకుల గృహమునం దుండగలిగినవి. అమ్మకొంజనం డిటా, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆత్మేపకాలకు సమాధానము

మహాత్ముని వ్యాసము

యంగిండియాపత్రిక

[నవజీవన్ పత్రికావిభాగం యొక్క నా సిద్ధాంతములను నా జీవితపథతిని ఆక్షేపించుచు తీవ్రమగు లేఖను వ్రాసినారు. యంగిండియా పాఠకుల యుపయోగార్థమై సామిత్రి లాకరు దానిని తగ్గవలెను. ఆత్మేపకాలే సమాధానమునందే తెల్లమున గావున ఉత్తరము తగ్గవలెను ప్రకటింపబడలేదు]

మొ॥ క॥ గాంధీ.

సత్త్వనర్తనము యూక్లిడ్ లో చెప్పబడిన తిన్నని గీత నంటిదికాదు. ఒకదాని నొకటి బోలెడుండని లక్షణముల వర్ణములు గల చక్కని స్పృశమువంటిది కావున నవియన్నియు నొక్క విత్తునందేయే యున్నవై యొకచెట్టుకే సంబంధించినవై ను చుట్టూని యేభాగమైనా రేఖాగణితశాస్త్ర సమ్యక్ము బాగునవులె నుండదు అందునందు హానునందు గాని రేఖాగణితశాస్త్రము నందలి యేభాగముగాని పల్లనభరితమైన పుక్కుముతో నీడురాదు.

కాబట్టి విశేషి నా జీవితమున కనుగాని పరస్పర వైరుధ్యము నాకెయిదు గోచరింపకున్నది తనవీపు తాను జూచుకొనటకు సాధ్యము కానట్లే వసుభూతము తనతప్పలను గాని తన పట్టణిగాని తాను తోడికొనటకు సాధ్యము కాక పోవచ్చును. ఏవేబువలె వతమునం చభిమానమున్నవానిని పిచ్చివానితో వాగ్విరి. కాబట్టి నేను పిచ్చివాడను కానీయు నిజమయిన మిత్రభిమానినే యనియు నాకు దృఢవిశ్వాసము కలదు. ఈ రెండిటిలో నేది యగుదు నో నా మరణానంతరమే నిర్ణయింపబడగలదు.

జపమాలకు బదులుగా రాటము నుపయోగింపుమని నేను సభాసదుల కెన్నడును చెప్పలేదు. నారాయణనామస్మరణముతో పాటుగ రాటము త్రిప్పవచ్చునని వారికి నేను నూచించితిని. దేశమంతయు దగ్గుమనున్న నేడు రాటములనుబోక్కెనలనిండ నూలక నీరమునుగొని నారాయణనామ స్మరణము గావించుచు మంట నార్చివేయవలెను.

ఎన్నట్లు జూచినను వీరతి మే కానవచ్చుటచే రాటము సర్వత్రా ఉండవలెనని కోరినను భారతదేశమున కల్పానికీ ఘోషగ నున్నవారి కన్నవర్తాదుల నొసరిన వారికి నుతములన ప్రయోజనముండును. వారు నేను పశువులనై జింపిచుచున్నందుకు వినమే కారణభూతులము. కావున రాటము మనకు తపశ్శరణము వంటిది. అపద్యులకు నే వ శే యుట యే మతము. భగవంతుడు దీనులరూపమునను అంధుల రూపము నను మనకు ప్రత్యక్షమగుచుండును. తిలకధారణమే ప్రధానముగ జూచుకొను మనము భగవంతుని లగువారిని సరకు చేయకే చేయును. భగవంతుడు వేషములలో నుండను ఉన్నాడు లేమలేడు. వేషములయొక్క భావము గ్రహించినవా రాయన నందు గనగలుగుదురు. వేషములందలి అక్షరాలనే పట్టుకొని వేషగుల-పినిట్టి రామ కేవలము చాందసుది. నరసింహ మేహతా జపమాలనాహమను వర్ణించినాడు. వర్ణించినవట్లు నెల బాగుగనే వర్ణించినాడు. కాని ఆ నరసింహుడే యిట్లు పాడెను.

“తిలక మెందుకు తులసి యెందుకు
దేవనామస్మరణ మెందుకు
వేదముకు వ్యాకరణపర్
మెప్పుడు కేవాదిత్యమేటికి?
కోటివిద్యలు కూటిరకే
వీటిచే బ్రహ్మమును గాంచవు.”

మహాత్ముడియందు తస్మిన్, క్రైస్తవుడు జపమాలకు త్రిప్పవలెనే యుండును. కాని ఆ తస్మిగాని జపమాలగాని పాము గరచి పడిపోయియున్నవాని సాయమునకు పోకుండ తమ్ము ఆపికేయనట్లున్నచో నిరసపురను మత్తెత్తు లయినట్లు గనే భావించెదరు. కేవలము వేదాధ్యయనమువలననే బ్రాహ్మణులు మహా పురుషులు కాజాలరు. అట్లగుచో మాక్స్ ముల్లర్ తప్పకుండు మతగురువయ్యడివాడు. ప్రస్తుతకాలపుతము సర్దుక జేసికొనిన బ్రాహ్మణుడు వేదాధ్యయనమునకు కొంచెము వెనుకనుంచి, రాటపు చితమును వ్యాపింపజేసి అన్నములేక మాడుమన్న తోడిచేయల యాకలిని నివర్తి జేసికొనుటచే వేదాధ్యయనమున మునిగిపోవలెను.

ప్రత్యేకసంప్రదానము సారములగు మతములయనలం బనముకన్న రాటము త్రిప్పటయే మంచివని నా యభిప్రాయము. కాని వానిని నవభివేదనలనందర్ల మెచ్చటనులేదు. అన్ని మతములవారును ఆచరింపవలసిన ధర్మము ఆమతముల కతీతముని యు అందుకనియే నేవాసక్తితో రాటము త్రిప్పనట్టి బ్రాహ్మణుడు త్రిమ బ్రాహ్మణుడును, ముసల్యాను డు త్రిమమహమ్మదీయుడును, వైష్ణవు డు త్రిమవైష్ణవుడును నగుచున్నయు నేను చెప్పెదను.

నా అంతము సమీపించుచుండెనను భయముతో నేను రామమోచార్పణముగాని జపమాలను త్రిప్పటగాని కావించలేదు. కాని రాటమును త్రిప్పటకు కడు బలహీనుడనుగా నుంటిని. రామునియందు చిత్రము లగ్నమొనరించుటకు సాధ్యమైనంతవరకు జపమాలను త్రిప్పయిండును. కాని జపమాలధారణ నివృత్తు ప్రతిబంధక మగునపుడు దానిని విసర్జింతును. నిత్ర భోవుమన్న పుడు రాటాం త్రిప్పటకు వీలైనయెడలను, భగవంతునియందు మనసు లగ్నము చేయుటకు అయ్యడి సాధన మగు నెడలను నేను తప్పక జపమాలను విడి రాటమును త్రిప్పెదను. నాకు తగినబల ముండి జపమాల త్రిప్పటయో, రాటమే త్రిప్పటయో నిర్ణయించుచు నవసాము కలిగినయెడల దేశమున చేదరికమును అన్నదాగిద్రవ్యమును మన్నంతవరకు రాటమునే జపమాలగా త్రిప్పటకు నిర్ణయించెదను. రామనామోచ్చారణము వైతము ప్రతిబంధకము కాగల సహాయమునకై యెదురుచూచుచున్నాను. రాముడు నామోచ్చారణమునకు మాడ నతీతుడని నేను అనుభవసిద్ధముగ గ్రహింపగోగినపుడు, నామోచ్చారణము గావించుట నా కనవసరము. నాకు రాటము, జపమాల, రామనామము మొదలైనవన్నియు నొకటే. అన్నియు ఒకటే పరమార్థమునకు సాధనములై నేవయే మత మను నూత్రమును నాకు భోధించుచున్నది. నేవనే మతముగా ననుష్ఠింపనిది నే నహింస నాచరించలేదు. అహింస నాచరించనిది సత్యమును కనగొనలేదు “సత్యా న్న పరోధర్మః”. సత్యమే రాముడు, నారాయణుడు, ఈశ్వరుడు, ఖుదా, అల్లా, దేవుడును. సరసింహుడు చెప్పినట్లుగ బంగార మెన్ని మోస్తరులుగా గొట్టిన నన్ని రూపాంతరములు చెందును. కాని చివర కంతయు బంగారమే యగును.

యంత్రములనుగూర్చి “భారతదేశ స్వరాజ్యము” అను గ్రంథమున నేను వ్రాసినదానిలో నుపసంహరింపదగిన దేదియు లేదు. ముద్రణాయంత్రమునకూడ నేను అట్టి యంత్రములలో జేర్చితిని దానిని జదివినవారికి నుచితమగును. భారతీయులకు నా పుస్తకములో జేప్పబడిన స్వరాజ్యమునే పొందుదని నేను చెప్పలేదు. ప్రజాసమృద్ధిమగు పార్లమెంటరీ స్వరాజ్యమునే వారికి లభికావలసని చెప్పుచునేయున్నాను. నేను ఈ గోజుననున్న యంత్రములన్నిటి నొక్కచెట్టున నాశనము జేయుదని చెప్పుటలేదు. రాటమునే మహాయంత్రము జేయుటకు యత్నించుచున్నాను. “భారతదేశ స్వరాజ్యము”న ఆ దిర్ఘప్రాసమైన సామాజ్యము వర్ణింపబడియున్నది. నేను ఆ దిర్ఘమునకు చాళిచట్లుగ వర్తింపలేకపోవుట నాలో ప మే యగును. అహింసకన్న గొప్పమతమే లేదని నమ్ము నేను ఆహా పానీయాదీకములలో హింసనుండి తప్పించుకొనలేక యున్నాను. అహింసాదర్శ మెప్పుడును నా కనులయెదుట మెలగుచుండుటచే వీనిలో సయితము నిగ్రహము నవలంబించుచున్నాను. ఈ హింసాయంత్రకర్మలను సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించుటకు యత్నించుచున్నాను.

ఆసుపత్రులను గురించి నేను చెప్పిడికూడ నిజమే. కాని దేశభిమాన మున్నంతవరకు న్యాయసమృత్తములైన కొన్ని యాచరణముల నుపయోగించుచునేయుండును. నేను వైద్యునిగానున్న పు డాసుప్రత్యేకతని. విడుదలయైనవెంటనే నేనందుడి పారిపోయిరా లేదు. గౌరవముతోడను దయతోడను నన్ను కాపాడినవారి యండను కొంతకాల ముండదగుననియే అట్లు కావించితిని.

మనుష్యు డెప్పుడును రోగపీడుతుడు కాగూడదని నమ్మువాడ నగుటచే నేను జబ్బునడిచిందుకు సిగ్గుజెంచుచున్నాను. మందు పుచ్చుకొనుట, అందులో ఆసుపత్రికి నన్ను కొని పోవలసివచ్చుట నాకు అత్యవమానకరముగ నున్నది.

ప్రేమతో బండిపోటుదొంగను బుద్ధి మరల్చుటకన్న వానిని చంపుట మంచిదని నే నెన్నడును చెప్పలేదు. కాని ఆప్రేమను గ్రహింప జాలని వాడు అంతటి ప్రేమను జూప జాలని వాడు బండిపోటుదొంగను చంపి యైన తనరూపిని తనవారిని కాపాడుటకు హక్కు కలిగి

యున్నాను. ఇంగ్లీషువారిని బండిపోటుదొంగలతో పోల్చుట గొప్ప తప్పు. బండిపోటుదొంగలు దొర్లనపు ములంబించి నిన్ను లూటిచేతురు. ఇంగ్లీషువారు చాలవరకు నకీరముచే నిన్ను లూటిచేతురు. కావున ఇరువురి విధానములయందును భేదము న్నడచుట స్పష్టము. మధ్యవిశ్రేత మద్యము నాకమ్మినాతత్వ సపహరించుచున్నాడు. అట్టి వానిని చంపుమని నూచింతునా. అట్టివానితో సహాయనిరాకరణము గావించు మని నూచింతునా? కాని ఆశ్లేయుడు నిన్ను దొర్లనపుముగా కొట్టవలసినను మద్యవిశ్రేత బలవంతముగా నీ గొంతులో మద్యము పోయించినను వారిని ప్రేమచే విశ్రమజేసికొనుటకు నీకు సాధ్యము కానియెడల వారితో సాయుధుడవై పోరాడుము. నీవై నెత్తివచ్చినవారు బలవంతుల బలహీనుల యను విచారము ఆక్రమరలేదు.

వాతావరణస్థితి

1924 సం॥ ఆగస్టునెల 20వ తేది బుధవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	మొత్తము x 24 x 100లలో	అత్యధికము x 24 x 100లలో	అత్యల్పము x 24 x 100లలో	వర్షము x 24 x 100లలో	జూలై 1వ తేదినండి వర్షము x 24 x 100లలో	వర్షము మొత్తము సం॥ గ్రహముగా
గోపాలపురం	89.9	79.4	...	10.86	44.96	
విశాఖపట్టణము	87.2	81.6	...	5.17	87.09	
కాకినాడ	90.5	81.2	...	9.06	89.09	
మచిలీపట్టణము	95.7	79.5	...	10.99	41.59	
కర్నూలు	94.5	75.8	0.05	4.42	26.01	
బళ్లారి	92.1	78.1	0.04	8.53	20.51	
కడప	95.4	78.8	...	6.84	81.28	
నెల్లూరు	98.6	79.4	0.54	4.76	87.98	
మద్రాసు	98.9	9.2	...	9.86	50.74	
కడపూరు	95.0	76.0	0.46	8.86	52.24	
నెలమ	92.6	78.8	0.67	9.92	89.80	
కోయంబట్టూరు	86.5	71.8	...	20.78	22.29	
తలచునాపల్లి	93.4	74.9	0.07	5.48	88.18	
నాగపట్టణము	98.6	76.9	0.18	1.78	54.98	
మధుర	91.2	74.8	0.15	6.16	88.58	
పొంబక్	91.1	78.8	...	0.88	87.00	
తిరునల్వేలి	2.28	28.84	
తిరువేంగుడము	77.1	78.1	0.08	57.24	64.51	
కొచ్చిన్	82.8	74.0	0.92	115.87	114.51	
కాలికట్టు	81.4	74.1	0.66	124.54	117.16	
మంగళూరు	84.9	76.5	0.08	111.67	125.69	
బెంగళూరు	82.5	67.7	0.84	12.66	80.87	
మైసూరు	78.8	62.9	0.06	121.89	125.43	
కొడైకానల్	61.4	58.4	1.66	26.72	62.18	

సర్కారులు:— మేఘములు ఒక మోస్తగున్నవి. మచిలీపట్టణములో 4 1/2 గోపాలపురంలో 2 1/2 డిగ్రీలు పగటి వేడిమి ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములోను, కాకినాడలోను రాత్రి వేడిమి 3 1/2, 3 డిగ్రీలు తక్కువ

డక్టర్. కర్నూలు బళ్లారిలో చినుకులు బడినవి. బళ్లారిలో కొంచెము నుట్టుగనున్నది. తక్కినచోట్ల దట్టముగ మేఘములు బట్టినవి. కడపలో ఆర్ద్రతెక్కువ. కర్నూలులో పగటివేడిమి 4 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— నెల్లూరులో 0.58 కడపూరులో 0.46 వర్షించెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. ఆర్ద్రతెక్కువ. నెల్లూరులో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

రాజధాని దక్షిణార్ధమున “నర్మ ము నరియవచ్చును. యస్. ఆర్. సామ్రాధు. వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మద్రాసు

కేసరిమాననప్తపు కేసు

ధనసహాయమును నిరాకరించుట

కేసరి పత్రికాసంపాదకుడు జుర్రానా నిచ్చుకొన వలెనని తీర్పుచెప్పబడి నందున ఆసామును విరాళములవలన సహాయులు కొందరు ప్రయత్నించుచిగాని ఎన్. సి. కెల్లూరు గారట్టిసహాయమును స్వీకరించుట కంగీకరింపలేదు. (అ.ప్రె,

పంజాబులో ఖద్దరు విక్రయము

శ్రీయుత భారతాగారి ప్రయత్నము

లాల్లా కృష్ణచంద్రగారి లేఖ

అమృతసరులో భారతాగారు 1850 రూపాయలు వెల గల ఖద్దరును విక్రయించిరి. డాక్టరు సఫయద్దీను కిఫలూ, సర్దారు మంగళసింగు, లాలారూపలూపూరి(భా.కా.సం.), పండిత దీనానాథు, లాలా దుర్గాదాసుగార్లు మున్నగువారు భారతాగారికి తోడ్పడిరి. ఈనెల 1 వ తేదీని లాహోరులో భారతాగారిని కేసు కలిపింఁటిని 1 వ తేదీ మొదలు 8 వ తేదీవరకు 8 రోజులలోను లాహోరులో 5000 రూపాయల వెలగల ఖద్దరు విక్రయింపబడెను. లాలాదునిచందు, లాలా గోవర్ధనదాసు, పండితసంతానం, ప్రాశ్నెసరు రుచిరాంకుబనే (భా.కా.సం), మాస్టరు గాయనచందు, గార్లలో కొందరుదయమునను కొందరు సాయంకాలమునను మాతోవచ్చుచుండిరి. డా|| సత్యపాలు (భా.కా.సం) గారు ప్రతిరోజు మధ్యాహ్నము మాతోగూడ వచ్చి చాలసహాయము చేయుచుండిరి. గాయనచందుగారు ట్యూబు వెలుకంపెనీకి చేరవల రగుటచే ఆయన ప్రాత్యహమువలన యంత్రసానుగ్రహవర్తకులు చాలమంది ఖద్దరుగొనిరి. మహమ్మదీయులలోగూడ చాలమందిగొనిరి. సెలవు లగుటచే విద్యార్థులును న్యాయవాదులు మున్నగు ధనికులును పెళ్లిపోయిరి. ఇంకను అమృతము జరుగుచునేయున్నది." అని పంజాబుఖద్దరు యిన స్పెక్టరు లాలా కృష్ణ చంద్రు గారు మాకు వ్రాసిరి. భారతాగారు పంజాబు వెళ్లుట వలన మంచి లాభముకలిగినదని దీనివలన స్పష్టమగుచున్నది. ఇదివరకు మతకలహములు మున్నగు కారణములవలన చలఖద్దరుపరిశ్రమపు ప్రప్రాయముగనుండగ భారతాగారుమరలదాని నుజ్జీవింపజేసిరి. పెట్టెబరులో న్యాయవాదులు మున్నగువారందరును లాహోరువచ్చెదరు గాన ఆనెలాఖరుకు మరలవచ్చి 20 దినములైనపని చేయవలెనని పంజాబుకాంగ్రెసు ప్రముఖులందరును భారతాగారిని కోరిరి. అటుల నాయన మరలవచ్చినచో ఖద్దరువిషయముననే గాక హిందూ మహమ్మదీయమైత్రినిగూర్చి గూడ ఆ దుర్భేదము పేలుకలుగునని మాకు కృష్ణచంద్రుగారు వ్రాసినది. భారత ఖద్దరుసంఘకార్యదర్శి అసామదాబాదు సబర్కత్తి ఆశ్రమమునండి వ్రాసిన లేఖ నేడు మాకుకేరెనది.

పంజాబు ఖద్దరుబోర్డువారి ప్రకటనము

లాహోరులో భారతాగారు 15 రోజులుండి 10, 00 రూపాయల వెలగల ఖద్దరును విక్రయించిరి. అమృతసరులో 1500 రూపాయల వెలగల ఖద్దరును విక్రయించిరి. సాహిదీజత సమాచుటకు లాఢియానావెల్లి మరలవచ్చెదరు. ఇందుకు భారతాగారిని వారితోడ్పడినవారికిని కందనము లిప్పించుచు పంజాబు ఖద్దరుసంఘమువా తొకతీర్మానము చేసిరి. (ఆ.ప్రె.)

వైకంఠత్యాగ్రహం

ఏ. కే. పిళ్లగారు

చెరసాలనుండివచ్చిన పిళ్లగారు వెలంటిరుల ధర్మములను గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఆయన మంగళూరువెళ్లిరి. వెలంటిరులు నాలుగువీధులలోను సత్యాగ్రహ మొనరించుటయేగాక ఏకులనుచేయుట, నూలువడకుట, బట్టలునేయుట, హిందీ ఆంగ్ల భాషల సభ్యునింబుట, మున్నగుపనులనుగూడ చేయుచున్నారు. ప్రచారముచేయు పద్ధతినిగూడ వెలంటిరులకు నేర్పుచున్నారు. ప్రాచీన సవినదేశచరిత్ర, ఆర్థికశాస్త్రము మున్నగు వానినిగూడ బోధించుచున్నారు. ఈఅభ్యాసము పూర్తికాగానే ప్రచారముచేయుటకు వారిని గ్రామములకు పంపెదరు. ఇంకొకతావునగూడ సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుట సిద్ధమైనది. సాధు. ఎం. పి. నాయుగారు ప్రచారమునకువెళ్లిరి. (ఆ.ప్రె.)

రెండు షాహిదీజతల అరెస్టు

17-18-వ తేదీలను 1000 మందిని అరెస్టుచేసిరి

17 వ తేదీని భాయీపెరులో 500 మంది ఆకాలీలను అరెస్టుచేసిరి. పదియవ షాహిదీజతవారు 500 మంది 18 వ తేదీని జయటోచేరగా వారినిగూడ అరెస్టుచేసిరి ఆల్లరులేమియును జరుగలేదు. సాహిదీ జతవారిని నాభాకు పంపిరి. (ఆ.ప్రె.)

లిటను ప్రభువు ప్రసంగము

కలకత్తాలో బహిరంగసభ

19 వ తేదీ సాయంకాలము పురిమందిరమున బహిరంగ సభను చేయవలసిగాని వేలకొలదిప్రజలు వచ్చుటచే నది సాధ్యపడనందున కలకత్తా మైదానమున చాలుగువేదికల నమర్చి గొప్ప బహిరంగసభను జరిపిరి శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారధ్యక్షత వహించి నాలుగు వేదికలపై నుండియు నుపన్యసించిరి. తీర్మానము లామోదింపబడెను. లిటను ప్రభువు వాక్పాఠ్యమును నిరసించుచు చాలమంది స్త్రీలును పురుషులును తీవ్ర ప్రసంగముల గావించిరి.

“విజ్ఞాపకదేశపు పురుషులు యితరజాతీయుల స్త్రీల గౌరవమునకు భంగము కలిగించునట్టి ప్రసంగముల నెన్నడును చేయలేదు. లిటనుప్రభువు తన దేశముయొక్కయు కుటుంబముయొక్కయు సాంప్రదాయములను భ్రష్టంపము చేసెను. భారతదేశపు స్త్రీల గౌరవమునకు కళంకము నాపాదించుప్రసంగముల నెదజమునాడుగాని ఎంతటి యున్నతపదవి యందున్నవారుగాని చేయగూడదు. అట్లు చేసినచో భారతీయులు మైరింపరుగాన లిటనుప్రభువు బహిరంగముగ త్నమాపణ కోరవలెను” అని పలువురు నుడిచిరి.

“లిటనుప్రభువు డక్కాలో నొసంగిన ఉపన్యాసమున చేసిన దూషణప్రసంగము నిరాధారము, నింద్యము. భారతస్త్రీల పాత్రిత్యమునకు కేవలము అవమానకరము. ఈప్రవర్తనము వలన యీప్రభువు గవర్నరుపదవి కనర్హుడని స్పష్టమైనది” అను తీర్మానమును భారతశాసన సంఘసభ్యుడు టి. సి. గోస్వామిగారుపాదించిరి ఏ. రంగసామయ్యగారు (ఎం.ఎల్.ఎ) అనువదించిరి.

లిటను ప్రభువువలన గాని ఆయన గౌరవముకొరకుగాని జరుపబడు విందులకును సభలకును ఎవ్వరునువెళ్లగూడదను తీర్మానముగూడ నామోదింపబడెను.

దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, ఆచార్య ప్రపుల్లచంద్రరాయి, పండిత మోతీలాలునెహ్రూగార్లు మున్నగువారు గూడ నుపన్యసించిరి.

పురిమందిరమునందు మరియొకసభగూడ నపుడేజరిగినది. (ఆ.ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్షము

శ్రీమతి సరోజినీగారి రాయబారము

సరోజినీగారు రాయబారములను గూర్చి దాసుగారు మున్నగువారితో రెండురోజులనుండి చర్చించుచుండెను. 20 వ తేదీని ఆసగా నేడు ఆమె కలకత్తానుండియలుచేరి సిల్హేటుకు వెళ్లెను. ఆమెను మాచితేఖరి అడుగగా వివరములను తెలుపవీలులేదని ఆమె చెప్పెను.

“దేశమునం దైకమత్యమువసరము. అన్నిపక్షములవారును కలిసి దేశసేవ చేయవలసిన తరుణమువచ్చినది. అటుల అన్ని పక్షములవారిలోను సమగ్ధులగువారు కలిసి పనిచేసినచేగాని దేశము సర్వవిధముల నభివృద్ధి నొందజాలదు. కాన నీవిషయమున శేషధికముగ కృషిపలుపదలచితిని. నే నీసమస్యలను పక్షములవారి దృష్టితోచూడక విశాలదృష్టితో చూచెదను. కాన బహిష్కరణ స్వరాజ్యపక్షముల కానుకూల్యము కలుగవచ్చునని నే నాశించెదను.

గాంధీమహాత్ముడున్నతశిఖరము నధిష్టించి ప్రపంచమున కాశాజనక మగుసందేశము నొసగుచుండవలెను. మహాత్ముడు కక్షలలో చేరగూడదు. మహాత్ముడు అంతిమ పరిష్కర్తగా నుండి ఉన్నతాశయములను బోధించుచుండవలెను. మహాత్మునకు పోటీలును స్పర్ధలును కలవనితలచుటకే అవకాశములేదు. “మన గాంధీ మహాత్ముడు, ప్రవక్త, భారతొన్నతాశయ వ్రాబోధకుడు, రాజకీయములను గూర్చియే గాక అస్తికవిషయములను గూర్చిగూడ సందేశములనొసంగజాలిన మహనీయుడని ప్రజలు గ్రహింపకముందు “చింకిటికలధరించిన పిచ్చివాడు గాంధీ” అని లోకులుతలంచిన రోజులలోనే నేను మహాత్ముని కిత్తకోటిలో చేరితిని” అని సరోజినీదేవి నుడిచెను. (ఆ.ప్రె.)

తిరువనంతపురం, ఆగష్టు 19:— నిన్నటిదినమున మహారాజావారింట్ల మైలసద్ధియయ్యెను. ఇంకను వర్షించుచున్నది. నష్టము మరింత యెక్కువగునని భయముగా నున్నది. (ఆ.ప్రె.)

మాండలే కొట్లాటలు

ఉత్తమాగారిలేఖ

ఇంతవరకు 16 గురిని అరెస్టుచేసిరి. ఇద్దరు పోలీసు కనిష్ఠీలు చనిపోయిరి. ఇంకొకనికి 2లమగు దెబ్బలుతగిలెను. పదిమంది వైద్యశాలలలో నున్నారు. ఒక యినస్పెక్టరుకుచేయి విరిగినది తలపగిలినది. 51 మంది కనిష్ఠీలులకు కొద్దిదెబ్బలు తగిలెను. ఇట్లు గలభాచేయవలెనని మొదటనే కుట్రపన్ని రనియు చాలమంది పూంగీలుగొడ్డ మొగలో ఊరేగింపుకు యుందుగా ప్రోగుపడిరనియు రెండుపండ్లనిండ్ల రాళ్లనునింపి తెచ్చిరనియు తెలిసిన దని ఉద్యోగులుప్రకటించిరి. తుపాకీ గుండ్ల దెబ్బలుతగినవారి నిద్దరిని తలమీదగాయములు తగిలిన వారి నొకనిని యింకొకనిని నలుగురిని అరెస్టుచేసిరి. మిలటరీ పోలీసువారు బౌద్ధమతములను సోదాచూచుచున్నారు.

19 వ తేదీ ఉదయమున పూంగీల నిద్దరిని అరెస్టుచేసిరి. వారిలో నొకరు మాండలే మండలసంఘకార్యదర్శి.

ఉత్తమాగారి తంతివార్త

రివరెండు ఉత్తమాగారు రాజప్రతినిధికి దీర్ఘమగు తంతివార్తను పంపెను. “నన్ను ఊరేగింపుతో తీసికొని వెళ్లెమండగా పోలీసువారు చాల కుంటరితనముగా మెలిగినందుననే గలభా జరిగినది. బర్మాదేశమును యిండియాదేశమునుండి విడదీయగూడదని నేనుబోధించుచుండుటచే అందుల కిష్టపడనివారు కొందరీకుంటరితనముచేయించిరి. ఊరేగింపు ప్రారంభమైనవిషయం గంటన్నరవరకు నెమ్మదిగనే సాగినది అపుడు ప్రతిపక్షులు సభ చేయుచుండుటచే ఊరేగింపు ఆదారిని వెల్లినవారి కాగ్రహము కలుగునని పోలీసువారు దారికడ్డనునిలచి మఱియొకదారిని ఊరేగింపును మరల్చవలెనని నిరోధించిరి. ఆప్రకారము మరల్చుచుండగా ప్రతిపక్షులసభ జరుగుచున్నవైపుననుండి రాష్ట్ర విస్తారముగా ఊరేగింపులో నున్నవారిపై బడెను. అంతట పోలీసు మావర్తెంటున పాశ్చాత్యోద్యోగులును ఊరేగింపులో నున్నవారిపైని రివాల్యరులను కాల్పుసాగిరి. అంతట కలవర మేర్పడినది. సంకులసరురము ప్రారంభమైనది. నన్ను మాండలేనుండి పంపివేసిరి. న్యాయశాంతిరక్షణమును న్యాయమున నుద్యోగులు నిరంకుశముగ మెలగుచున్నారు” అని ఉత్తమాగారు తంతివార్త నంపిరి. (ఆ.ప్రె.)

మాండలేదొమ్మి

రంగూను, ఆగష్టు 18:—మాండలేజిల్లా మేజిస్ట్రేటును తూర్పుసబు డివిజనుల మేజిస్ట్రేటును నిన్ను దొమ్మిజరిగిన ప్రదేశమునకు పోయి విచారణను ప్రారంభించిరి. ఓత్తమావై ను మదన్ జీటుగారి పైనను మాండలేజిల్లాను వెంటనే వదలివెళ్లవలసినదని సి. పి. సి. 144 నెన్నను క్రింద నోటీసును పంపిరి. పోలీసువారు రైల్వేస్టేషనువరకు వారివెంట పోయి ఆచ్చట నుండివారిని రంగూను పంపిరి. దొమ్మిలో బ్రాంచే పనివాండ్రు ముగ్గురికి చేతులపై గాయములు తగిలెను. వారిప్పుడు వైద్యశాలలో నున్నారు. యుమోబోనా కౌన్సిలు కార్యదర్శి అరెస్టులో నుంచబడెను. గాయముచే వైద్యశాలనున్న ఒక పోంగీ అరెస్టులో నున్నట్లు తెలియుచున్నది. నేడు మరికొంతమంది అరెస్టుచేయబడుదురు. (ఆ.ప్రె.)

రంగూను, ఆగష్టు 18:— ఈదినను తంతివార్త బర్మా ప్రభుత్వము రాజకీయాభి ప్రధానకార్యదర్శినుండి నేడు మాండలే డివిజను కమిషనరుకు పంపబడెను. “సభాయితలు డగుగవర్నరు మాండలేలో ప్రాణసప్తము జరిగినందుకు విచారించుచు గాయపడినవారు డేముముగా నున్నారని తలచుచున్నాడు. కాని యీలోగా ధైర్యముతోపోరాడి ప్రాణములను గోల్పోయిన పోలీసువారి బంధువులకు తన మనః పూర్వకమైన సానుభూతిని తెలియజేయవలెనని కోరుచున్నాడు. తన విధిని నిర్వర్తించిన పోలీసువారికిని స్త్రీ వాళ్లవారికిని కూడ తమ సానుభూతిని తెలియజేయమని కోరుచున్నాడు. (ఆ.ప్రె.)

నూలు వడకుట

శ్రీమూర్తి రాజగోపాలాచారిగారు

మధురలో 16 వ తేదీని రాజగోపాలాచారిగా రుపన్యసించిరి. రోజు కొక అంగంటయైన చాట్టును వై చూలునడకవలెనని బోధించిరి (ఆ.ప్రె.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం అగస్టునెల 20 వ తేది

బుధవారము

తొందర పలదు

—:~::~~::~:—

ద్యంధ్య ప్రభుత్వ భానము నిష్పల మనియ, స్వరూపాలనము వెంటనే గావలయు ననియు నొక మూల ఘోష వివరముచేసి పేరొకము లనుండి తిరిగి వలదను హితము వినుపించుచున్నది. బాంబాయి గవర్నరుగారు సర్ లెన్టీస్ లెన్సుగారు, కాన్స్టేబుల్ నభలో ముచ్చటించుచు, భారతీయుల కల్యంశహానమును బోధించిరి. వీరివాదము క్రొత్త ఓగాడు. ఇంగ్లండు ప్రస్తుతస్థితి కరుదెంచ నప్పటికి, ఇతాబము లెన్నియో పక్షై నట. అందుచే హిందూ దేశము గూడ ముందుకు ఒరుగెత్తి లాభములేదట. వీరి యొక్క సంగతిని వరచుచున్నారు. ఆంగ్ల దేశము విదేశీయులచే పరిపాలింపబడుటలేదు పాలకులక్షేమ మునకును పాలితులక్షేమమునకును సంఘర్షణము లేకు నెను. అందుచే అభివృద్ధి త్వరితముగ గలిగి నను గలుగి నున్నను, ఇను లం తి గి పాటింపలేదు. ఇంగ్లండు పరిపాలన పరిపాలన ప్రకారము యుండిన యెడల, బ్రిటీషు ప్రజలు మానము పహించి యూర కుండురా? పరిపాలన మెట్లదయనను, పరిపాలనా భా నమును నిర్ణయించుపాక్కు ప్రజల కుండవలయును. అట్లపాక్కు గావలయు నని భారతవర్షము గోరుచు న్నది. స్వరూపాలనము చేకూరినంతమాత్రమున, అభివృద్ధి మిగిసినదని ఎంచజనదు. దేశ కాల పరిస్థితుల ననుసరించి పరిపాలనావిధానము మారు చుండును. ముందుగ పరాధీనతదోలగుట యవసర మని, ప్రజల లంగికరించెదరు. ఉత్సాహముచేగాని, భావాతీతముచేగాని మే సహజదని, విల్లను గారు పట్టభద్రులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉత్సాహముగాని, భావాధిక్యముగాని లేని యెడల, పర్యాయమునయినను సాధింప వీలగునా? విద్యార్థుల కుత్సాహము లేనియెడల, వయోవృద్ధు లకుండునా? స్వరూపాలనమువలన, స్వరూపాభ్యుము లభింపబడుట భావించవలదని, విల్లనుగారు మంద లించుచున్నారు. స్వరూపాభ్యుము కలుగనీ కలుగక పోని, స్వరూపాలనము సనుభవించుకుంటు మానవ జీవితమునకు గొప్పకలికము. స్వరూపాలనము ప్రతి పక్షికిని జన్మస్వాతంత్ర్య మగునపుడు, దాని సనుభ వించుకుంటు గౌరవహీన మనుటకు సందియము లేదు. విల్లనుగారు, లాభనష్టములను రూపాయిలు అణాలలెక్కిన గణననెయి చున్నారు. అంతియ గాని, స్వరూపాలనము అమూల్యమని వీరుగ్రహిం చుటలేదు. ప్రజాపాలనమునందు, జాతినిబట్టి గాని జన్మనుబట్టిగాని భేదముండగూడదని, విల్లను గారు ప్రతిపాదించుచున్నారు. కాని స్వరూపాలన మును చిరకాలమునుండియు సనుభవించుచున్న పాశ్చాత్యదేశములలో నిట్టిభేదము లింకను గను పించుట లేదా? అధినివేశరాజ్యములలో నేమి,

అమెరికాలోనెమి, శ్వేతేతరులపట్ల తెల్లవారు చూపుచున్న ద్వేషమును గమనింపవచ్చును. కాశ్మీ కులకును ధనికులకును గలుగుచున్న సంఘర్షణమును కనుగొనవచ్చును ఇట్టిభేదము లున్నను, స్వరూపాల నము సనుభవించుటకు, పదేశములకు యోగ్యత యుండ, హిందూదేశమున కేల యుండరాదు?

ప్రజాపాలనమునందు అస్పృశ్యత యుండ గూడదని, విల్లనుగారి యుద్దేశ్యము. అస్పృశ్యత కూడునని, హైందవనాయకులెవ్వరును వాదించుట లేదు. పూర్వాచారపరాయణులు సంఘసంస్కర్త లను భేదములేక, ప్రాజ్ఞులగువా రెల్లరును ఈదో వమును తొలగింప బద్ధకంకణు లగు చున్నారు. మహాత్ముని ప్రబోధము మూలమున, దేశదృష్టియం దదృఢమగు మార్పు జనించినది. అస్పృశ్యతకు శాస్త్రాధారములేదని, శాస్త్రమర్యాదల నెరిగిన పండితశ్రేష్ఠు లంగీకరించి యున్నారు. చిరకాలమునుండియు ప్రేమపాతుకొనియున్న దురా చార మొక్కమారు తొలగుట కష్టమయినను, నిరాశకు తావులేదు. కాని, పాశ్చాత్య దేశములం దిట్టి దురాచారము నెటల సహించుచున్నారో తెలియదు. భారతీయులను ప్రత్యేకపు గూఢములలో నుంచవలయు ననియు, వానిని వీరభూములలోనికి రానియగూడదనియు, తెలిపెడివాదమున కర్కమేమి? హిందూదేశము త్యాగమువలననే పైకివచ్చునని విల్లనుగారు హిత మొనగిరి. అవిషయము నెల్ల రంగీ కరించునదియే. త్యాగధను లగు నాయకులు పలు పురుషులెల్లి దేశమునకు నన్నె దెచ్చుచున్నారు. వారి త్యాగదీక్ష ఇతరులలోగూడ నట్టిదీక్షను కలి గించుచున్నది. కాని, ఇంగ్లండుగూడ ప్రఖ్యాతి గాంచవలయు ననిన నట్టిదీక్ష నవలంబించక తీరదు.

బ్రిటీషు సర్వీసుయంద్యోగు లేమి, ప్రభుత్వ మంత్రు లేమి, పార్లమెంటుసభవారేమి, స్వాధీ మును విడనాడి, హిందూదేశమును పరాధీనతనుండి విడిపించుట ధర్మము. ఉభయదేశములను త్యాగ ధర్మమును నిర్వహించునపుడే, ఎల్లరకు మేలుగలు గును. తమకట్టును విడువక, విల్లనుప్రభుత్వ లితరు లకు శ్రీరంగసితుల బోధించి ప్రయోజనములేదు. హిందూదేశమునందు చరిత్రమత్యము బలపడవందు లకు విల్లనుగారిలోబాటు భారతీయులును విశాళ పడుచున్నారు. కాని, పరాధీనతవలన ప్రజలమధ్య గుడిరెడి సంయోగము చెడిపోవుచున్నదని, అను భవము జెలుపుచున్నది. స్వరూపాలనాభాధ్యత, ప్రజలలో నెక్కుడు సహనభావమును బుట్టింప గలదు. పట్టభద్రుడు కాయకష్టమునకు దూరుడగుట, అతనిలోపముచే గాదు. అట్టిస్థితి విద్యావిధానము వలననే గలుగుచున్నది. దీనిని మార్పుటకు, విల్లను గారు రెట్టిప్రోద్బలము గలుగజేసిరి? చెట్టు ముందా విత్తు ముందా యని వాదించి ప్రయోజనము లేదు స్వరూపాలన మత్యవసర మని ప్రజలు గ్రహించి నపుడు, పాలకు లాటంకములను గలిగించుకుంట శ్రేయస్కరము. ఒకవేళ గలిగించినను, ప్రజాభిలాష సఫలము గాకమానదు. తాత్కాలికనిరోధములు, స్వాతంత్ర్యవాంఛయెదుట నిలువనేరవు.

బెంగాలు యూరపియను వర్తకసంఘము వారు, పంపిన విజ్ఞప్తి యందు పది సంవత్సరముల వరకు సంస్కరణములను కడల్పుగూడ దని, నివే దించిరి. నిబంధనలలో కొన్ని స్వల్పమగుమార్పులు

జేసినను, ముఖ్యముగా మార్పుల గావించగూడ దని వీరి యుద్దేశ్యము. మూడుసంవత్సరములలో మరల క్రొత్త సంస్కరణముల నిచ్చుట, వీరి కేమాత్రము ఇష్టము లేదు. ప్రజాక్షేమము ననుసరించి, సత్వర స్వరూపాలనాభిలాషను నిరోధింపవలయు నని, వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇట్టి యజులు వినిపించు చున్నను, ప్రజలు వెలగొందనవసరములేదు. వీనిని పాటింపక, దృఢసంకల్పులై పాటుబడుచో, ప్రజల కోర్కె త్వరలో నెరవేరకమానదు. ఇక నయినపు బ్రిటీషుపాలకులు, నిజపరిస్థితులగుర్తించి, ప్రాతదుర భిప్రాయములను వదలుకొనుట యుత్తమము.

“స్వరాజ్య” పత్రిక నేర మేమి?

స్వరాజ్యపత్రికకు ప్రభుత్వప్రకటనల బంపుట మానుకొని రని చదువరులకు తెలిసినసంగతియే. గుండ్రాయి దాచుకొనిన కూతురుపెండ్లి మాననా యను విధమున, యీ ప్రకటనలలోని సంగతులు స్వరాజ్యపత్రికకు మరుదిన మయినను తెలియక బోవు. పత్రికలకు బంపుసమాచారముగాక, మిగత ప్రకటనలన్నిటిని డబ్బిచ్చి తెప్పించుకొనవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి దండనయు తరువు, స్వరాజ్యపత్రిక కెక్కుడునష్టము గలిగింప కున్నను, తమ ప్రతిష్ఠ కే యధికనష్టము వాటిల్లి జేసెను. శాసనసభలో నడి గినప్రశ్నపరంపరల జూచిన, యీసంగతి తేటపడును. ప్రభుత్వమువారు తమప్రకటనలను పత్రికలకు పంపు టలో, స్వలాభమును పాటింపకబోలేదు. వీనిని పత్రి కలలో మరల ప్రకటించుటవలన, సమాచారము నలుదిక్కులకును వ్యాపించును. పత్రికావిమర్శనము వలన, ప్రజాభిప్రాయము ప్రభుత్వమునకు దెలియ వీలుగలదు. అందుచే రాజకీయసమస్యలగుర్చి పత్రి కలయద్దేశ్యము తెలులున్నను, ప్రభుత్వప్రకటనల నన్నిటికిని సమానముగ నందించుట, సామాన్యవిధి యగుచున్నది. ప్రభుత్వదృష్టితో జూచినను, ఈ విషయమై విట్టితారతమ్యమును జూప సవసరము గనుపించదు. ఇంతకును స్వరాజ్యపత్రిక చేసిన నేర మేమి? పత్రికవ్రాతలు, దూషభూణాయుషమై నీచము గ నున్నవని, అధికపథ్యుడు నిన్నటిదినము తెల్లడిజే సెను. వ్రాతల బాగోగులను నిర్ణయించుటకు ప్రజలుగలరు. ఇట్టివిషయములందు ప్రభుత్వాభిప్రాయమును ప్రమాణమని వీరు ఎంచబోరు. అవిషయ మటుండ, పత్రికల వ్రాతలబట్టియూ, ప్రభుత్వ ప్రచురణములను సప్లయి తెయుట? ఇది క్రొత్తసిద్ధాంతము. ఇదివరకెన్నడును దీనిని విని యుండలేదు. ప్రభుత్వమువారిట్టియు తరువు జేయక ముందు, స్వరాజ్యపత్రికవ్రాత లేతీరున నుండెను? అంతవరకు ప్రకటనల నేల పంపుచుండిరి? మంత్రుల పరిపాలనమును విమర్శించిపిమ్మటనే యిట్టిశిక్షను విధించుట విచిత్రముగాదా? ప్రభుత్వమువారిచ్చిన సమాధాన మేమాత్రము తృప్తికరముగ లేదు. శత్రుకాన్యాతంత్ర్యము నిరీతిన నిరోధించుట, నాగ రికలక్షణము గానేరదు. ఇటులనే జన్మస్వాతంత్ర్య నిరోధనిదర్శనములకు మరొకొన్నింటికి, ప్రభుత్వము వారిచ్చినసమాధానము, విశ్వాసార్హముగ గను పట్టదు. సత్యమూర్తిప్రభుత్వములను మన్నాడుగుడిలో నుపన్యసింపకుండ నిషేధించుటకు, తగినకారణము లేనియో దెలుప లేకబోయిరి. శాంతికి భంగము

బొంబాయి, ఆగష్టు 18:— ప్రయివేటు వాకరుగారి కేసులో హైకోర్టువారి తీర్పుపై వ్రాసిన రెండు వ్యాసములలో కోర్టున వమానపరచితిరని "కేసరీ" "విన్సోజ" పత్రికలపై హైకోర్టు వారు 5000/- నురు 5000/- ను జరిమానా విధించియున్నాడు. కావున నాకింహాయముజేయుటకై నిధులను సమూర్పమిసినదని, ఒక బహిరంగసభలో చేయబడిన తీర్మానముప్రకారము, బొంబాయిపుర ప్రముఖులు సహజనీదేవి, సోకతాలీ మొదలగువారు ఒకయు ద్వీపనను ప్రకటించిరి. ప్రజల యభిప్రాయములు పత్రికలలో వెలుగుదుమన్న విగాన ఆజరిమానాలు ప్రజపై విధించినట్లెనని నాను చెప్పిరి. మరియు నిది హిందూదేశమున స్వతంత్ర వార్తాపత్రికా ప్రచారమునకై జనుగుమన్న పోరాటమని వారనిరి. (ఆ. ప్రె.)

విదేశవార్తలు

లిట్టన్ ప్రభుని భారత స్త్రీదూషణ

తైమ్సు పత్రిక వ్యాఖ్య

లండన్, ఆగస్టు 18:— అందరకును అట్టి సంగతులు జరుగుచున్నవని తెలిసినపుడు లిట్టన్ ప్రభువు ఆవిషయమును గురించి నూచించునపుడు ఏల కోపము రావలెనో తెలియకున్నది.

బెంగాలు మంత్రులు

లండన్, ఆగస్టు 18:— మంత్రులు తమంతటామే రాజీనామానీయనిచో లిట్టన్ ప్రభువు వారిని బర్రపుజేయుపరిస్థితులేర్పడును. సంస్కరణములు వ్యత్యాసములని నిశ్చయించి లిట్టన్ ప్రభుని చిక్కులు చక్కగ గ్రహించినవారుగూడ ఇట్టి ఎల మంత్రులనుగూర్చి జేసిన ప్రకటనము వివేకముతో గూడు కొన్నదిగాదనెదరు.

సామ్రాజ్యమునకు గొప్ప

ఉపప్రవము

ఆస్ట్రేలియా-సోవియట్ ఒడంబడికలు

లండన్, ఆగస్టు 18:— ఆంగ్లో సోవియట్ ఒడంబడిక సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నమునకు కారణభూతమగును. సార్వభౌమ నిలత్వముకేయక, ఆయన జోక్యము లేకుండ తమ ప్రతి నిధులలో ఒడంబడిక జేసికొనుచుండ ఇతరులుగూడ సామ్రాజ్యమునందున్నవారు ఈవద్దతి నే అవలంబించుటకు ఆభ్యంతరపెట్టు వారెవరియు, ఆ ఒడంబడిక ఆస్ట్రేలియను బాధించని బ్రాసు గారు, ఆస్ట్రేలియా ప్రధానామాత్యుడు ప్రకటించెను.

రూరును ఖాళీ జేయుట

బ్రిటిషు వాచిపరిస్థితులు

మగ్డొనాల్డు గారి ప్రకటనము

లండన్, ఆగస్టు 18:— మగ్డొనాల్డు గారి కీలేఖకను పోరియట్లు ధూనిని గూర్చు బంపిరి.

రూరును గురించి కొత్తగా జేసికొన్న ఒడంబడికను బట్టియు ఇందులకు ప్రత్యక్ష సంబంధముగల ఉభయమును ఒక తొకోనోకరు సంప్రదించుకొనుటచేతను బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి యభిప్రాయమును గూడ నేను ఈ విషయమై తెలియ జేయవలెను. నేను ఈ రెండుమాడు రోజులనుండి తెప్పచున్న టులినే బ్రిటిషువారు రూరు ఆక్రమణ న్యాయముని ఎన్నడును అంగీకరింపలేదు. మిత్రమండలి వెర్నెయిల్ను ఒడంబడికలో అనుబంధములను సమర్థించుటనుగూడ అంగీకరింపలేదు. ఆర్థికావసరము నిమిత్తము రూరు ఆక్రమణను గావించితిమని వారి యభిప్రాయము. డాన్ నివేదికమును అమలులో తెట్టినచెట్లనే రూరునుండి మరలెదమని తలంచిరి. నిపులకు అవకాశము లేక పోవుటచే వారు వైచిక ప్రకటణనుగూర్చి సిఫార్సు చేయుటకు పిలువకపోయెను. నివేదికము ప్రకారము ఆచరించిరేని రూరు ఆక్రమణ వలన గలుగు ఆర్థిక ఫలితమును మరనరాదనిరి. రూరు ఆక్రమణ 12 నెలలలో పూర్తిగ అంతరించుటకు జర్మనులు ఒప్పుకొనిరి. నేటినుండి 12 నెలలలో రూరును ఖాళీజేయుట కంగీకరించిరి. కాని ఇంతకంటె ముందుగనే ఖాళీయగుటకు గూడ ఏర్పడవచ్చును. వెర్నెయిల్ను ఒడంబడికను మేమును మాకు ముందున్న ప్రభుత్వమువారును అర్థము జేసినటులే అదే ప్రకారము డాన్ నివేదికము త్వరలో అమలులోనికి రావలె నను ఉద్దేశ్యముతో ఈ ఒడంబడికను గురించి ప్రెంచి ప్రభుత్వమువారు త్వరలో రూరును ఖాళీజేయవలెనని గోరుచున్నారము. లేనిచో రూరును ఇంకను అలస్యముగ ఆక్రమించు కొన్నచో డాన్ నివేదికము అమలుజరుగుటకు అలస్యమగును. లండనునభిలో జేసికొన్న ఏర్పాటులు వ్యధాయగును.

హెరియట్టుగారి నిష్క్రమణము

లండను, ఆగస్టు 18:— నేటియువయము హెరియట్టు గారు ప్యారిసుకు బయలుదేరిరి.

ప్రెంచి ప్రతినిధులు ప్రాంసు కేగుట

ప్యారిస్, ఆగస్టు 18:— హెరియట్టుగారిని ఆయన అనుచరులను ప్యారిసులో ప్రజలు సత్కరించిరి. బ్రహ్మరథమును బట్టిరి.

రై నుపట్టణములను ఖాళీ జేయుట

బెర్లిన్, ఆగస్టు 18:— ఆఫెన్బర్గ్ ఆఫ్ఫెన్బర్గ్ జిల్లాలను నేడు ఖాళీజేసెద మని కేటనం తెనదగ్గరనున్న ప్రెంచి నేనాని తెలియజేసెను. అర్ధరాత్రి పడుటకుముందుగనే ప్రెంచి సైనికులు ఒక్కడుగూడ, లేకుండ మరలెదరు. ప్రెంచి సైన్యములన్నియు మరలుచున్నవి.

ఆమెరికా పత్రికల ఆమోదము

న్యూయార్క్, ఆగస్టు 18:— లండను ఒడంబడిక యూరపును నూతన శాంతియుగారంభమును గలగ జేయునని ఉదయపుపత్రిక లన్నియు సంకల్పించుచున్నవి.

ప్రెంచి సేనలు మరలుట

ప్యారిస్, ఆగస్టు 19:— అప్పన్యేరు, ఆఫెన్బర్గ్ లనుండి ప్రెంచి సేనలు మరలిపోయెనని హ్యూవాసువార్త చెలువుచున్నది.

ఈజిప్టు సూడాను

బ్రిటిషువారిపై నేరారోపణము

తప్ప యభిప్రాయమును తెలియ జేయుట

లండను, ఆగస్టు 18:— రాత్రి 8/35 టైమ్సు పత్రిక ఈ జిప్టు ప్రభుత్వమువారు అసత్యపు ప్రకటనలను గావించినందులకు దూషించుటచే తాము తప్పునంగతులను ప్రకటించుటకు యుద్దేశింపలేదనియు తాము జేసిన ప్రకటనములో సంగతులు నిజమైనవని తెలిపితిమనియు, ఇక ముందు ఈజిప్టు ప్రకటనలను బ్రిటిషు ప్రకటనలనుగూడ ప్రకటించెదమనియు, ప్రస్తుతము ప్రధానామాత్యుడుగనున్న ఈజిప్టు మంత్రి మహ్మదు సయ్యదుగారు అలగ్జాండియాలోనున్న టైమ్సు పత్రికా విలేజ్ లోకి అభయ మొసగెను. మంత్రివర్గమువారి చర్యలను జనులు అపామగా రంగీకరించిరి మహ్మదు సయ్యదుగారు తెలియజేసిరి.

ఇప్పటికిగూడ అటాబాలో బ్రిటిషు సేనలే విప్లవకారులపై తుపాకులను ప్రయోగించిరిని నమ్మునటులే, ఈజిప్టు సూడాను ప్రజలు నమ్మునటుల ఈజిప్టు మంత్రివర్గమువారు జేయుచున్నారని అలెగ్జాండియా టైమ్సు పత్రికా విలేజ్ లో తెలుపుచున్నాడు. అన్ని నివేదికములను ప్రకటించినచో తాము జేసిన అసత్యపు ప్రకటనమును గూడ సమర్థించెదమనుచున్నారనిరి. ఈజిప్టు మంత్రివర్గములో రెండురకముల వారున్నారనుచున్నాడు. కొందరు జాగ్రత్త సఖ్యభావముతో నుండువారును కొత్తగ చేరవారు బ్రిటిషువారిపై వ్యగ్రవిధాన మవలంబించువారును గలరనుచున్నాడు. ఈరెండవరకమువారే ఎక్కువగ నున్నారట.

కార్టూములో అరెస్టులు

కార్టూం, ఆగస్టు 18:— 17 తేదిన అష్టర్కసులో అల్లరులు జరిగినవి. పోలీసువారు గుంపును చెదరగొట్టిరి. అనుకుల ఈజిప్టు ఉద్యమ ప్రచారమునకు ప్రత్యేకము డబ్బు ఇవ్వబడుచున్న ఒక వ్యక్తిని అరెస్టు జేసిరి. రాళ్లను ఋవునున్న ఇంకొక వ్యక్తిని దేశీయ పోలీసు నాకరు అరెస్టు జేసెను. కార్టూము, సూడాను రేవు, ఎల్బొయిదు సెమ్మడిగ యున్నవి. అల్లరులు లేవు.

నేపీల్సు దొమ్మి

నేపీల్సు, ఆగస్టు 18:— ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షులు పోలీసు వారి యుత్తరువు నల్లంఘించి సభజరువుటకు ప్రయత్నింప వీరిని ప్యారిస్ నుండి కాల్చిరి. కొందరు చనిపోయిరి.

జాతీయమితి

సైన్యములను తగ్గించువిషయము

సెప్టెంబరు సమావేశము

లండన్, ఆగస్టు 18:— రాత్రి 11-25 లండను ఒడంబడికలో మధ్యవర్తిత్వమునుగూర్చి చేయబడిన వరతులు సైన్యములను తగ్గించుటకు సెప్టెంబరు జరుగు సభవిషయమై జాతీయమితివారికి ఎక్కువ ఉత్సాహము గలుగుచున్నది. మగ్డొనాల్డు హెరియట్టుగా రీసభకు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. ముసోలీనీగారుగూడ వచ్చెద రనుచున్నారు. ఈసభకు ప్రధానామాత్యు లందరును సమ్మనటల ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇంకొక మానుదేశములనుండి ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. విదేశాంగ మంత్రిసభవారు ప్రాంసు కుపద్రవము రాకుండజేయుటకు గూర్చియు సైన్యములను తగ్గించుటనుగూర్చియు పూర్తిగ పూనుకొనెదరు. మధ్యవర్తుల విధానము ననుసరించి ఒక ఏర్పాటును జేసెదరు.

బాల్విన్ గారు ఆల్బర్ను కేగుట

బెల్జియం ఆహ్వానము

లండన్, ఆగస్టు 18:— ఈ వారము ఆఖరు భాగము బాల్విన్ గారు ఆల్బర్నులో గడిపిరి. క్రెయిగుడంపతులు వీరికి విందొసగిరి ప్రస్తుతపరిస్థితులనుగూర్చి ఆల్బర్ను మంత్రివర్గముతో చర్చించిరి.

రైల్వే నివాండ్ర ఆశలు

బెర్లిన్ సరిహద్దువిషయమై మంత్రివర్గమువారితోడను, క్రెయిగుగారితోడను మాట్లాడి బాల్విన్ గారు బెల్జియముండి వెడలిరి.

ఆల్బర్ను పార్లమెంటుసభ్యులు మరితరులు బాల్విన్ గారికి వీడ్కోల్లుగావించిరి. రైలుజేమన యూనియనుజాకు పతాకములతో ఆలంకరించ బడెను.

ఈ కష్టకాలములో ఆల్బర్నువారు మిమిదనే ఆధారపడితిమని రైల్వే నివాండ్రు తమసన్యాసవ్రతమున దెలియజేసిరి.

బాల్విన్ గారు ఇంతవరకు తానెన్నడును బర్లందులో ఉండలేదనియు వచ్చినందులకు చాలసంతోషముగ నున్నదనియు ఇనుపదారులయందు తనకున్న అభిమానమును తెలియజేసిరి. మీ అందరకును జయముగ గాక యనిరి.

మెక్కారను వైమానికుడు

తనవిమానము ఇండియాలో పాడగుటచే ఇంత ఆలశ్యమైనదనిరి. కనడా ప్రభుత్వమువారును, రషియా అధికారులును ఎంతయు తోడ్పడిరనిరి. మెక్కారను వైమానికుడు కొలంబియాకువచ్చెను. నేంకోవరకు బయలుదేరెను. ఈసమయమున మేజరుజన్నీ వైమానికుడు ఉత్తరఫసిఫికును దాటలేదను సంభాషణను జూపెను.

ఇటలీ వైమానికుడు

జన్నీ గారు హోనోయిజేరెను. 19 వ తేదిన క్యాంటనుకు బయలుదేరును.

ఇంగ్లండులో స్త్రీ పోలీసుదళము

లండను (తేది లేదు):— 1922 లో పోలీసుదళమును తగ్గించుటకుముందు ఎంతమంది స్త్రీ పోలీసుదళమున్నదో అంతమందిని మరల ఇపుడు నియమింపవలెనని ఈవిషయమై విచారించుటకు నియమింపబడిన సంఘమువారు తెలియజేసిరి. పురుషులకు ఇచ్చిన తరఫీదునే వీరికిగూడ ఇయ్యవలెననిరి.

అరెస్టుజేయుఅధికార ముండవలెననిరి. వయసు ముదిరిన వారిని, కోపస్వభావముగలవారిని నియమించరాదు.

సెంటుపాలు దేవాలయము

ను గాపాడుటకు శ్రమ్యనదిదగ్గర వం తెనకట్టుట ముఖ్యమనిరి.

లండను ఒడంబడిక

సర్ దదీభాదశాలుగారు భారత దేశముతరపున
సంతకము జేయుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆగస్టు 20:—లండనుపట్టణ జేసికొన్న ఒడంబడికను సర్ దదీభాదశాలుగారు సంతకముజేసిరి. 31 వ లేదని అసలు ఒడంబడికను భారతదేశ ప్రతినిధిగ సంతకముజేయును.

నూదాను రేవు

పైనికశాసన ప్రకటనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆగస్టు 20:—నూదానురేవులో పైనికశాసనము ప్రకటితమైనదన్న సంగతి ఇంతవరకు ఖాయముగాలేదు. 1889 సంవత్సరపు ఆంగ్లో ఈజిప్టు ఒడంబడిక ప్రకారము పైనికశాసనము అవసరము లేదని నిశ్చయింపబడుచో నూదానులో పైనికశాసనమును ప్రవేశపెట్టవచ్చును. ఈ నియమము ఇంతవరకు గడుగాలేదు.

విమానములు

నిన్న పోరాడు విమానములు నాలుగు కాన్స్టాంసుకు వచ్చెనని కాన్స్టాంసువారు తెలుపుచున్నవి. ఇంకొక నాలుగు విమానములు ఆటబారాలో నున్నట్లు. నిన్నటిదినము నూదాను రేవులో జరిగిన చిట్టచి అల్లరులలో 9 గురు అరెస్టుజేయబడిరి. పోలీసువారు అల్లరులను చురకనగ అణచిరి.

రై.వ. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు

పూనాలో విందు

చక్కనుగభవారు 18 వ లేదని సాయంకాలము పూనానగరమున శాస్త్రుగారి గౌరవాధ్యయ విందుజేసిరి. ఆగభలో శాస్త్రుగారువచ్చుచుండిరి. సంగ్రహము లివయములో నాకాధికముగ నమృతమేకలిగినది గాని నిరాశయేమియును కలుగలేదు. కార్మికపక్షమువారికి బాగుగా సభికారము లభించినచో వారు కనమత పృథక గొప్ప సహాయము చేసెదరు. సంగ్రహము ల విచారణ సంఘమున సభ్యులుగా నున్న భారతీయులందరును వైకంఠ్యముగా “వంటపై రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము నియ్యవలెననియును, యిండియాదొరతనమును గూడ కొన్నిశాఖల మంత్రులకు వశపరచవలెననియును” కోరినచో వంటపై అట్టివిర్పాలుజరుగును. వీరిట్లుచేసినచో కార్మిక ప్రభుత్వమునకు మరికొంతలయు కలుగగలదు. మాంచెస్టరు గార్డియనులో ప్రకటింపబడినవ్యాసము నేను వ్రాయలేదు. అదియొక పన్నుగడ.” అని శాస్త్రుగారు నడిపిరి. 19 వ లేదని సాయంకాలము బహిరంగసభలో శాస్త్రుగారువచ్చుచుండిరి. తేర్చుపపడెను. కాని ఆయనకు జబ్బుచేసినందున అది సాగలేదు.

(అ. ప్రె.)

అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్షసభ

కలకత్తా, ఆగస్టు 18:—నేడు జరిగిన అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్షసభలో స్వరాజ్యపక్షమునకు సి. ఆర్. దాసుగారు అధ్యక్షుడుగాను, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు జైనరలు కార్యదర్శిగాను, తులసీచరన్ గోస్వామిగారు కోశాధికారిగాను యెన్నుకొనబడిరి.

కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు యస్. సి. కేల్కర్లు (పూనా) హాజీం అజిత్ ఖాను (ఢిల్లీ) హజుత్ మోహనీ (సం. రా) యస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు (చెన్నపురి) యం. ఆర్. జయకరు (బొంబాయి) గార్లు యెన్నుకొనబడిరి. ఈసంఘమునకు అధ్యక్షుడు మరి నలుగురిని నియమించును.

భారతశాసనసభలోను శాసనసభలోను స్వరాజ్యపక్షమువారు రహస్యపరిపాలన నియమములను జైనరలు కాన్స్టాంసువారు ఖాయపరచిరి. ఈపక్షమువారు రహస్యపరిపాలన ప్రతినిధుల మొదటి దినములలో యానియముల ప్రయోగపడెను.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, రంగస్వామి అయ్యంగార్లు తేపు జంపవచ్చుటకు వెళ్ళుదురు. (అ. ప్రె.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము ఖద్దరు ప్రచారము

మహాత్ముని ఆదేశమును నెరవేర్చుట

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభవారి తీర్మానము ప్రకారమును మహాత్ముని ఆదేశము ననుసరించియు అప్పటివరకు కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యులు 388 మంది ఆంధ్రరాష్ట్రమునుండి భారత ఖద్దరు సంఘ కార్యదర్శికి తాము వడికిన మూడుగులనూలును పంపిరి. శ్రీయుత బులుసుసాంబమూర్తిగారి కృపచే 6885 గజముల నూలు వడికిపంపిరి. సామాన్యముగా నూలు 10 మొదలు 20 సంబరులలోగా నుడును.

పాదసము బంగారము చేయుట

అట్లు చేయవచ్చును

జక్కని ప్రాధేసర్ కనిపెట్టిన సిద్ధాంతమును బలపరచు వార్త లరుచుచున్నవి. బంగారము గనులనుండియే గాక యితరముగా దొరకు నని జర్మనీ వారు కనిపెట్టిరి. బంగారము చేయగోరువారి స్వప్నము నిజమయినది. తక్కువ లోహమునుండి ఆ మూల్యమైన లోహము చేయవచ్చునని ఫిరపడినది. ఇదివరకు బంగారముగా జేయగోరువారు పాదరసమును తమసాగనముగా నుపయోగించిరి. పాదరసమును రేణువులుగా విభజించుటచే బంగారముత్పత్తి యగునని బర్లిన్ పరిశోధన కనిపెట్టెను. ఇంతవరకు ఆయన బంగారముయొక్క రేణువులమాత్రమే తయారుచేసెను. స్వభావ సిద్ధముగ రత్నములతో పోలికగల పోయినను విద్యుచ్ఛక్తి మూలమున తయారుకాబడు రత్నములతో యీబంగారమును గూడ పోల్చ నగును. ఈబంగారము చేయుట ప్రారంభదశలో నున్నది. చొకగా బంగారమును విరివిగాచేసిన నాగరికతకే మనకు అని కొందరు అనుచున్నారు. శాస్త్రజ్ఞు లందరూ యీ పద్ధతి అనుసరింతురేమోయని మమ్ము కొందరు మోచుచుచున్నాము. అంతవరకే బంగారము దొరకుటచే ప్రపంచమున ధర న్నూగు. అంతవరకే బంగారము దొరకుటచే ప్రపంచమున ధర తల్లించునని మమ్ముల నడుగుచున్నాము. అట్లు జరుగుటకింకను కాలము రా లేదు. అందరూ 1 పెన్ని పాదరసమును 1 పాండుబంగారముచేయుకొని వచ్చినయెడల ప్రపంచమునందు పాదరసలోహమును నాశనము చేయవచ్చును అగ్నికణ్టితము బంగారు మూల్యము పాండువు వదులునుటచే తప్పింపవచ్చును. ఇది వరకే బంగారముయొక్క మూల్యము లెప్పింపగోరు కీయన్న మొదల అగ్నిశాస్త్రజ్ఞు లీవిషయమునకు స్వాగ్రహితులు. ఇను మెంత చొకగనున్నదో బంగార హంత చొకయైనప్పడు యునై టెడ్డుట్టేట్లు చేసినట్లుగా దానిని మారకపు నాణముగా నుపయోగించుట మానివేయునను. అట్టిస్థితిగలుగుటకు పిలుచుచు. ఒకవేళ కలిగినదాని నివారణ కుపాయము లేకపోలేదు.

(మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక)

మదరాసు కార్పొరేషన్ ఎన్నికలు

స్వయంశ్రద్ధిగారి యద్వైసనము

“స్వరాజ్యపక్షమువారి తరపున కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెన్నుకొనని ఓటర్లకు కృతజ్ఞతచూపుచున్నాను. మాకాంగ్రెసు అభ్యర్థులు ధనవంతులుకారు. పెద్దఅధికారము గలవారుకారు. పలుకుబడి కలవారుకారు. కాని వాదిప్రవర్తన, దేశభక్తి, కాంగ్రెసు, స్వరాజ్యపక్ష సిద్ధాంతములయందునమ్మకము ఇవియే వారి విజయకారణములు. కాంగ్రెసుయొక్క ప్రాముఖ్యతను గ్రహించి మదరాసువోట్ల దేశముకు గొప్పనేపకేసిరి. జస్టిస్ వర్గము, ఓటర్లసంఘములందు వారికి ఖేరికలిగించిరి. మిగత రాచకీయవేత్తలు కాంగ్రెసులోనైన చేరవలెను. లేదా ప్రజా నాయకత్వమునైన చురుకొనవలెను. 6 వ నెప్టెంబరు మరల ఎన్నికలు జరుగును. అప్పుడును నిస్సందేహముగ కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థులే నెన్నుదురు. ఇప్పటిలో సంరంభమాగదు. కార్పొరేషన్ స్వరాజ్యపక్ష కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థుల చేతుల లో పూర్తిగా చిక్కు పలయును. మా కన్నీవిధములా సహాయము చేయవలయునని వోట్లను ప్రార్థించెదను. వోట్లను అట్లుచేయుదురుగాక” యని సరిస్వయంశ్రద్ధి గారు మదరాసు వోట్ల కోరుచున్నారు.

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము

పట్టప్రదానసభ
గవర్నరు ప్రసంగము

బొంబాయిగవర్నరు సర్ లెస్లీవిల్సనుగారు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునకు చాన్సలరుగాన 19 వ లేదని ఫ్రాయంకాలమున జరిగిన పట్టప్రదానసభ కన్వత్తుతపసిచి ప్రజాపరిపాలనమును గూర్చి యుపన్యసించెను.

“ప్రజాపరిపాలనము (డిమోక్రసీ) అనగా “మూకము వ్యవహార చరితముని” అరిష్టాబలు ఆగధతని నిరసించెను గాని ప్రస్తుతమున్న ప్రతినిధిపరిపాలనమునందు దిదియే శ్రేష్టతముగా నున్నది. ఈప్రయిండియా కంపెనీవారి పరిపాలనము భారత దేశమునందు ప్రారంభమైనది మొదలు నేటివరకును గూడ ప్రజాపరిపాలనమునే లక్ష్యముగా నుండుకొని క్రమాభివృద్ధిని కలిగించుచునే యున్నాడు. 1857 లో సిపాయిల తిరుగబాటు జరిగిన వెంటనే బొంబాయివిశ్వవిద్యాలయ మేర్పరచబడినను విషయమొక్కటియే ఆంగ్లేయుల సద్భావమును బాగుగా వెల్లడించుటకు చాలియున్నది. ఆంగ్లేయులు మనఃపూర్వకముగను నిష్కపటముగను యిందులకు ప్రయత్నించుచున్నారనుట నిశ్చయము. ప్రజాపరిపాలనము కుక్క గొడుగు వలె నొక్క రాత్రిలో పుట్టజాలదు. బ్రిటిషు పార్లమెంటుకు కల్గినభయము సార్థకనామము లభించుట కెన్ని శతాబ్దములలో పట్టినది. బ్రిటిషువారట్లు పెక్కువిధరేండ్లు పనిచేసి క్రమక్రమముగ నాసభ నిట్టిమహోన్నతస్థితికి లేగలిగిరి నేడు విద్యార్థులుగానున్న మీరు రేపు నాయకులును రాజనీతి, న్యాయ న్యాయనరు. కాన మీరు దూరదృష్టిని, నిదానమును, మితవాదభావమును అలవగవలెనవలెను. ఉత్సాహమువలనను ఉక్రేకమువలనను తప్పుదారి త్రొక్కుకూడదు. అసాధ్యములగు గొంతులు కోరికలను కోరకూడదు. ధ్వంసముచేయుట కొక్క ఆవివేకి చాలుగాని యిదివరకు చేయబడిన పునాదులపైని ప్రజాపరిపాలనపూర్వము నంతరువునై సంతరువుగా క్రమముగా నిర్మించుటకు మాత్రము రాజనీతిజ్ఞులు కావలెను.

ముఖ్యముగా సోదరభావ ముండవలెను. జాతిమత వ్యతిరేకము రాజకీయములందు బోర్డుగా పనికిరాదు. మీ దేశీయులకు రాజకీయసాంఘిక స్వాతంత్ర్యముల నిచ్చుటకు మీరు సాహసంపజాలనపుడు అట్టి స్వాతంత్ర్యముల నొసంగుడని యిరులకు మీ రెట్లు కోరగలరు. భారతీయులు త్యాగము చేసిననేగాని ఆభివృద్ధిని బడచుచాలరు. అస్పృశ్యత పూర్తిగా తొలగిపోవలెను. వికమత్యము వృద్ధినించవలెను. జాతిమత ద్వేషము లంతరింపవలెను. కర్మకృత్యము (వడ్డము, కమ్మరము మున్నగు పనులు) వ్యవసాయము మున్నగు సామాన్య విషయములను దుర్భాష తొలగిపోవలెను. అగ్రవర్ణము అంత్యవర్ణము అనుభేద ముండకూడదు. విద్యాధికులు వ్యవసాయవాణిజ్య పరిక్రమికాదులలో ప్రవేశించి దేశముకు ధనవంతముగా నొంపింపవలెను. బి. ఏ. పరీక్షలో కృతార్థుడైనవాడు ఏల నాగలిపట్టి దున్నుకూడదు? ఏల మోటాటుబండిని నడుపకూడదు? అన్నివృత్తులను గౌరవనీయులై. పరిక్రమికపద్ధతి మంచిదిగాదని కొందరనిరిగాని అది సరిగాదు. సరిగా దానిని నడిపించినచో జాతీయభివృద్ధి కధికముగా తోడ్పడును. ఇకముందు బి. ఏ. ఎం. ఏ. పరీక్షల నిచ్చినవారు దుర్భిమానమును వదలి గ్రంథకాలక్షేపమును కట్టిపెట్టి చొక్కాచేరులను వైకగడిసి నాగలిపట్టి పాలము దున్నిననేగాని దేశభివృద్ధి కలుగదు. బి. ఏ., ఎం. ఏ. పరీక్షలకు సిద్ధపరుచు సారస్వత కళాశాలల అవసరమిప్పుడులేదు. కర్మవిద్యలను నేర్చు విద్యాలయములే కావలెను. ప్రాథమికోద్ధాన క్రొత్తసారాను పోయవలెను. దేశ రక్షణమునకు దేశీయుల సమర్థులుగా నుండవలెను. విశ్వవిద్యాలయ వైద్యములలో చేరినవారి సంఖ్య అత్యల్పముగా నుండుట చాల శోచనీయును” అని గవర్నరు నుడివెను.

(అ. ప్రె.)

చారిత్రాసంస్కరణములు

మంగళవారము (19వ తేది) విచారణ

చింతామణిగారి విచారణము గియుట మంత్రుల పరాధీనత వెల్లడింపబడుట

(అసైన్యము సర్వము.)

సీమా, ఆగస్టు 19:— చింతామణిగారిని సంస్కరణముల విచారణసంఘమువారు కందుకంటలకు పైగా విచారించి ముగించిరి.

ప్రభుత్వనిర్వహణవిబంధనలు - మంత్రులు

సర్ శివస్వామి అయ్యగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి ప్రభుత్వనిర్వహణవిబంధనలు భారతశాసన భావానుకూలముగ లేనియు, నానిలన మంత్రుల మండలిని స్వార్థోత్సాహము దీపివేయుచున్నయు, ప్రతినిధిత్వమునను శేషశేషము గలవగు గారికి ఆంగీకారము, యేకభావము, అధికారి మో అవసరమయ్యెననియు చెల్లిపెను. క్రొత్తగ గలవగు సర్ విలియం మారిసు గారు ఈవిధం నల నిండు సూచనలతోనే మంత్రులకు సప్రమగలుగజేయుచుండెను. ఆయన (సాక్షి) గలవగు గారికి ప్రత్యేకముగ నొకవిషయముపై సూచనలు లేదుగాని యావిషయమై మొత్తముమీద అనుమతిని ఆశీర్వాదములతోను, సర్ విలియం మారిసుగారు సంప్రదించుటకు వచ్చినప్పటినుండియును సంయుక్తములలో చరము సర్ హోమ్స్ట్రెట్టుగారి ప్రభుత్వములో జరుగుచుండిన ప్రభుత్వమునం గభయపక్షములను సంబంధించిన విషయముల మాత్రమే జరుగుచున్నది భారత సంస్కరణములను గలవగు జరుగుచున్నది లేక గవర్నరు కియబడిన యుత్తరపుల ప్రకారము జరుగుచుండెనో ఆయన (సాక్షి) చెప్పజాలడు. కాని అట్లుజరుగుట జాయింట్ కమిషన్ వేదికము వసుసరిచి మాత్రము కాదు. మంత్రులు గలవగు గారికి సంప్రదించిన నిర్ణయములు హామీలది మాత్రమే గలవు. కాని మంత్రుల సంయుక్త బాధ్యత నాటకపరమటకు శాసనములో నేమియు లేదు.

సర్ శివస్వామి: మీ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు నైతిక విచారణ సంఘమునకు బంపుటకు తయారు జేసిన విజ్ఞప్తి సంవర్ధమున మీతో సంప్రదింపలేదని చెప్పవచ్చును. పరిస్థితుల వివరించి తెల్పరా?

చింతామణిగారు:— అట్లే చెప్పెదను. మాతో సంప్రదింపలేదు. మేము మంత్రులను అనుమతిని తెలిపితిమి అవిజ్ఞప్తిని గవర్నరుగారికి సంపదించినట్లు చెప్పిరి. కమిషన్ యెదుట సాక్షులను నిచ్చిన ఆర్డరును గూడ తన గవర్నరుగారి కక్షమున సాక్షుల నిచ్చినట్లు చెప్పెను.

సర్ శివస్వామి:— అయోధ్య బాడుగ చట్టముపై వచ్చిన విభేదముల సంవర్ధమున గూడ నింతే చెప్పెదరా? ఇందులకు గూడ సమాధిని చెల్లితిరా?

సాక్షి:— వ్యవహారము ముదిరిపోవుటవలన అనుమతిని చెల్లించి మాత్రములేదు. లాభముండదని తలంచితమి.

సర్ శివస్వామి:— ప్రభుత్వవైఖరి అనుకూలపరిచినను గాంచెనని యెట్లు చెప్పగలరు?

సాక్షి:— యెట్లు జేసిన యిట్లునుగదా యని యూహించవలసిందే.

సర్ శివస్వామి:— ప్రైవేట్ కారలనుండి యేమైన ఉత్తరపులు వచ్చుటచేత నట్లుంటిరా?

సాక్షి:— అట్టి ఉత్తరపులమాట నేనప్పుడును వినులేదు.

సర్ శివస్వామి:— సంయుక్తములలో చరము నిషేధించుటకు న్యాయాధికారి అట్టి అభిప్రాయము కేమైన చెల్లిపెనా?

సాక్షి:— అట్లుని తలంపను. నేను సమ్మతించని దేమనగా, మంత్రులతో ప్రభుత్వపక్షమువారు సంప్రదింపరు. వినునా సహాయముగల విషయములలో ప్రవేశించు నా కగత్యములేదు. ఆర్డరును మాత్రము నాశాఖకు సంబంధించిన విషయములలో అన్వయముగ ప్రవర్తించెను. 1922 డిసెంబరులో నెన్ని లక్షలలో పోలీసులను విద్యార్థులకు గ్రాంటునుండి 2 లక్షలు తగ్గిపడవలసిగ బలంతో చెల్లిరి. కాని రాజీనామా నిచ్చిన నని పట్టులతో నుండుటవలన అతితప్పిపోయెను. రాజీనామానిచ్చిన నుండి దెవరింపుటవలన నడుమ విధానము ఏమాత్రమును పట్టు త్వమైనదిగాదు.

సర్ శివస్వామి:— ప్రభుత్వ శాఖలలో గూడ ఆర్థిక సభ్యుడు సాధారణముగ ఖర్చును కోయుచుండునా గదా?

సాక్షి:— అట్లే కోయుచుండు ననుకొనెదను.

సర్ శివస్వామి:— అంచనా లేనప్పుడును ఒకలక్ష ముమీది నిలుచునని గూడ్లను గారికి సారి చెప్పినది మీకు తెలియునా?

సాక్షి:— అవును.

సర్ శివస్వామి:— మీరు వివరీతపు ఖర్చును నుపసాదనముల జేయుటవలననే ఆర్థిక శాఖ జోక్యముకలుగజేసికొనలసియు ఉండును.

సాక్షి:— కాదువును.

సర్ శివస్వామి:— ఆర్థిక సభ్యుడు తెలియకుండ మీ శాఖలపై పక్షపాతము జూపునని మీరు చెప్పితిరే.

సాక్షి:— ఒక విషయములో తెలిసియే పక్షపాతమును జూపిన గూడ చెప్పవలయును. ప్రాథమిక విద్యకు డబ్బును చాల తక్కినవలననే ఆయన పట్టుబట్టి డబ్బుచండుగ యని గూడ వాదించెను.

బర్మాక్ మహారాజు:— ఆవిషయము ఆర్థిక సభ్యుడు మంత్రులవిధానముల ఒహారంగముగ ఖండించినపుడు జరిగెను.

చింతామణిగారు:— అవును.

సర్ శివస్వామి:— అయితే మంత్రుల అవగతముపై దురుశ్చిన్ నుల్ల కవకాశముగలవని మీరు చెప్పెదరా?

సాక్షి:— సరిగా అంతే.

సర్ శివస్వామి:— ఇందుకు నివారణము కాన్పిన్టూరు వనం గవర్నరుండుటయేనా?

సాక్షి:— నివారణచాగ్గముగాని ఆర్థిక సభ్యుని పక్షపాతము కాన్పిన్టూరువనం గవర్నరుండుటవలన తురురు కాని మంత్రులకి ఎక్కువ ఓకిల్లులు గలగవచ్చును.

సం. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము

సర్ శివస్వామి:— ఏ ఉద్యోగమును లేని ఆర్థిక సభ్యుడుండునెడల?

సాక్షి:— అది ముంచివాణిపోయి మే కాని అతనికి మరివేరే పనియేమియు లేకపోవుటవలన చాల ఖరీదుగల నివారణ పాముగూడ నగును. (నవ్వు) సాక్షి యింకను జెప్పును, సం. రాష్ట్రములలో లక్ష్మీ యిప్పుడు ముఖ్య పట్టు వనియు, అలహాబాదు ముఖ్య పట్టును విభవయ్యయ్యననియు సర్ శివస్వామిగారికి జెప్పిరి. (నవ్వు) ప్రభుత్వమువారు శీతకాలమంతయు లక్ష్మీలో నుండురు. గతవత్సరమే ఒకసెల అలహాబాదులో నుండిరి. గత ఐదువత్సరములలోను వర్షాకాలములో ప్రభుత్వమువారు అలహాబాదులో నొక్కరోజైన నుండిరి.

అగ్గితుడు ప్రశ్నింపగా లక్ష్మీలో శాసనసభా భవనము నిర్మించుటకు శాసనసభవారు ధన మొంగిరిని సాక్షి అంగీకరించెను.

సర్ శివస్వామిగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి, ధన విభజనవలన ప్రభుత్వశాఖల సప్రసాదనల విలీననియు, ప్రభుత్వము శాసనసభ యంగీకరింపక పోవుటవలన పోలీసు శాఖ శక్త్యవదననియు, శాసనసభ క్రొత్తఖర్చులో కొంతభాగమున కంగీకరింపకపోవుట న్యాయ్యమేయనియు, ఇంకొక పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జెనరలును నియోగించుటను, మోటార్ లారీలను మరికొన్ని బండ్లను పోలీసులకు కేటవజేయుటకు నినుట మొత్తముల సంగీకరింపక పోవుట న్యాయ్యమేయనియు జెప్పెను.

అగ్గితుడు:— ఈవిషయమునకు సంబంధించిన ప్రభుత్వశాఖ కాగితములను మీరు జూచితిరా?

సాక్షి:— శాసనసభలో చర్చలనుమాత్రము వింటిని. మోటార్ లారీలు కొనట అప్పటికే పరమని ప్రభుత్వమున వాని నికొనునాచన శాసనసభయందు గా వింపబడెను. ఈఖర్చు ప్రతి శేషవచ్చునదిగాచని శాసనసభలో జెప్పబడెను. శాసనసభవారు

రందుకంగీ, రించిరి. కాని పిదప ప్రభుత్వమువారు రాఖర్చును శాశ్వతము జేయగోరుటయేగాక మిథము నెక్కువగా జేసిరి.

అగ్గితుడు:— ఈలోకి లెడుకని నిది.

సాక్షి:— అప్పుడెందుకని యగుగా భూములకు సంబంధించి అల్లరిల నడుచుటకుని జెప్పబడెను.

సర్ శివస్వామి:— ధనవిభజనలన న్యాయ శాఖ కేమైన నష్టముగదా?

సాక్షి:— నాకు తెలియదు.

అగ్గితుడు:— హాయికోర్టువారు జడ్జిలను మనవలన నెక్కువ గానలెనని కొరగా ప్రభుత్వ శాఖల నిర్వహణలు డబ్బు లేకన్నయెడల మీరే ఆర్థిక సభ్యుడైన యెడల యేమి జేసియుండెడినాడు?

సాక్షి:— ఇది నిజముగా బాగా ఆలోచింపవలసిన విషయమే. నేనే యీవిషయమున నుండునెడల డబ్బు లేదనియుండదు. నా యొక దానికి ఖర్చుతర్కించి యిందులకు డబ్బునిచ్చియుండును డబ్బుచండుగా శాసనసభ తీర్మానించినమాట నిజమే. అదియు కనుగొని నేను తలంపను.

అగ్గితుడు:— లేదు కాగితముల జూడలేదా?

సాక్షి:— మీరు కాగితములు చూడవలెనని అడిగెడివాడనేగాని ఆవిషయము ఆవసరమైన చన్నందుల భేదాభిప్రాయమేమియు లేకుండెడ.

సర్ శివస్వామి:— తుదకు తక్కువ అవసరమైన పనులకుగూడ కావలసిన డబ్బు కొంతనగకచ్చినమాట నిజమేనా?

సాక్షి:— నాకు తెలియదు. ఇంకీరియలు సర్వీసు ఆఫీసర్ ల సంఖ్య మాత్రము రగ్గుకుండ నుండుట కిచ్చినమాట మాత్రము చెల్లియును.

అగ్గితుడు:— ఈ ఇంకీరియలు సర్వీసు ఆఫీసర్ లను కిక్కిసుకేనెదరా?

సాక్షి:— వారిని కిక్కిసుకేయను. కాని యొక్కడైన ఆఫీసరుండుట అనగత్యముని తలంచినపుడు ఆ ఆఫీసరు పింఛను పుచ్చుకోగా ఖాళీయేర్పడు నెడల రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రమును వేయవచ్చును లేదా ప్రావిన్షియలు సర్వీసు ఉద్యోగిని నియమింపవచ్చును.

పల్లి గుసర్లగుకలించుచు వరుడు

చింతామణిగారు, కేంద్ర శాసనసభలకు బాగ్యత వహించునరకును పల్లిగుసర్లగుక కమిషను నియోజకము యిప్పుడు లేదని జెప్పిరి. వీలనగా అందువలన భారతమంత్రీ అధికారము శాశ్వతముగ నిలచియుండును. పరిశీలకుగ నైనను అందులకాయన ఆక్షేపణ చాల తగ్గిపోవును. భారతమంత్రీ యధికారము భారత ప్రభుత్వమునకు మర్చి, రాష్ట్రములందు సంపూర్ణ బాధ్యతను ప్రవేశజెట్టునెడల, ఉన్న తాదర్థ్యములగల పక్షనిర్మామేగ్గును.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము ఏమి?

సర్ శివస్వామి:— ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమునందు దీగరాని లోపము లేనని మీరు తలంచెదరా?

సాక్షి:— అందర ప్రయోజనములను అభిరుచులను ఒక్కటిగ నుండజాలవు. రాజకీయ విధానములకు అభిప్రాయములను ఒక్కటిగ నుండు నష్టము గల ప్రభుత్వము సంయుక్త ప్రభుత్వముగా నేరదు. అది ప్రభుత్వమేగా నేరదు అందరీ సభులందరూ ప్రభుత్వమంతయు విజయముగాంచవలెననియే కోరుండును పాక్షికముగ నుండునెడల మంత్రులు ప్రభుత్వపక్షమును లక్ష్యము జేయకను ప్రభుత్వపక్షము మంత్రులను లక్ష్యము చేయక నుండును.

సర్ శివస్వామి:— మీరు విజ్ఞప్తిలో చెప్పిన లోపములు నిర్ధారణలకు మార్పజేయుటవలన తుదురునా లేక ఆకుదురనే తుదురా?

చింతామణిగారు:— ఏదో స్వల్పవిషయములలో తుదురవచ్చునుగాని అగలు విధానమందరీ సభులలోపము మార్పయి విధానమంతరించినగాని పోదు. నేను నూచించు లోపమేమనగా ప్రభుత్వమునందు సమానప్రయోజన నుండజాలదు.

సర్ శివస్వామి:— ఒక రాష్ట్రములో కొవిధుగ ను మరెయ్యక రాష్ట్రములో మరియొక విధముగను అభివృద్ధి నుగనెడల మిక్కిప్తు నేనా?

సాక్షి:— లేదు.

సర్ శివస్వామి:— కొన్ని రాష్ట్రములలో అన్ని శాఖలును ప్రజాయత్నముగ నుండును. పోలీసు రాష్ట్రములలో మరిన్ని మాత్రమే ప్రజాయత్నము జేయబడును.

సాక్షి:— అట్టి భేదముజేయుట నాకష్టములేదు.

సర్ ఆర్థు ప్రాంగు విచారించు

సర్ ఆర్థు ప్రాంగుకి ప్రభుత్వ మిచ్చుచు చింతాను జీగారు సంగి రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు 1914 నుండి 1918 వ

భారత ప్రభుత్వ శాసన మాయన కిష్టములేదు. సంయుక్త రాష్ట్రములలో మంత్రిగను ప్రజాపితానాయకుడుగ నుండిన తన

సర్ ఆర్థు: జాయింటు వార్ల మెం రీ కమిటీయె డుట మీరొసంగిన సాక్ష్యముతో అభిప్రాయము లేవి యను సరింపబడెను.

సాక్షి: సంగి రాష్ట్రముల గవర్నరుశీతిము నెక్కువ జేయవలెనను అభిప్రాయమునూత్ర మంగీకరింపబడెను. ఇట్లు యెక్కువ జేయవలెనని కోరుటలో నాయభిప్రాయము ఇంగ్లాండులో ప్రజాపితా నాయకుల నీయుక్త్యమునకు వచ్చునట్లుజేయుటకై యుండెను.

సర్ ఆర్థు: మిమ్మును మంత్రిగ నియమించినపుడు నూతనవిధానమును విజయవంతము జేయునాశతోనే ప్రభుత్వమునందు జేరినా?

సాక్షి: ఆశభయము సహ్యతలేమై యుండెను. నవ్య సర్ ఆర్థు: మీరు మంత్రిగ నున్నప్పుడు చాల అభివృద్ధియయ్యెనుగాదా!

సాక్షి: అన్నివిషయములలోను యుక్తమార్గముననే చరించుచుంటిమి. దురదృష్టవశాత్తు ఒక సంవత్సరమైనపిదప ఆ యుక్తమార్గసంఘటనలు జరుగలేదు.

సర్ ఆర్థు: మీరు పొందిన యనుభవముదమిద ద్వంద్వప్రభుత్వ విధాన మిష్టములేదా?

సాక్షి: లేదు. నాకిష్టములేదు.

సర్ ఆర్థు: మీ శాసనసభ సభ్యులందరు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమున అయిష్టమును దెల్పిరి?

సర్ ఆర్థు: మీ శాసనసభ సభ్యులందరును ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానాధ్యక్షులు దెలియునా?

సాక్షి: దాదాపు అందరకును దెలియును.

సర్ ఆర్థు: నూతనప్రభుత్వ విధానము సంగి రాష్ట్రములలో మీరనుకొనినట్లు పరీక్షింపబడలేదని కమిటీవారు తెలిపినానోరచరా?

సాక్షి: మీరు అట్లుచెప్పినయెడల సరియే.

సర్ ఆర్థు: న్యాయ్యముగ పరీక్షింపబడిన యెడల పదిసంవత్సరములు గడచెడిదని తలంచెదరా?

సాక్షి: ఇంత ఆశాభంగముండదు. కాని పదిసంవత్సరములుండెడిదో ఉండదో చెప్పటమత్రము కష్టము.

సర్ ఆర్థు: కాని ఒకప్రభుత్వ నిర్మాణము 1 యేండ్లు మారకుండనుటకు యెక్కువగాదు కదా.

సాక్షి: ఆ నిర్మాణాధ్యక్షావమును ఒట్టియుండును.

సర్ ఆర్థు: అలెగ్జాండరు మడ్డిమను: అంతేగాక దీనిపై నభిప్రాయమును దెలుపవలెనని గోలవారినిబట్టిగూడ యుండును.

సాక్షి: అవును.

డాక్టరు పరంజి: సాక్షి యింకను ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు చింతా ముగిగారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానముపై సహజమైన చాలయెక్కువయ్యెననియు, యిచ్చటచ్చట నిబంధనలలో చిన్నచిన్న మార్పులు చేయుటలన లాభములేదనియు, శాసనసభా కార్యదర్శులను నియమించునెడల ప్రభుత్వనిర్ణయములపై ప్రసంగించు వాగ నుండుననియు, శాసనసభలో ప్రభుత్వసభ్యులను అడ్వోకేటును దత్త ప్రభుత్వోద్యోగులను నుండరాదనియు, ప్రభుత్వోద్యోగులు శాసనసభసభ్యులుగ నుండరానియు తెప్పిరి.

డాక్టరు పరంజి: శాసనసభలో మీరీర్మానములు నెక్కువ ప్రభుత్వసభ్యులసమక్షముపై యెన్నిసారు లాభాగపడి యుండిరి?

సాక్షి: నీవైన యిట్లువిషయము వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వసభ్యుల బలముపై గలదునెడల అపజయముగ భావించి ఉద్యోగమును మరలించుకొని వెనుక పండిత జగన్నారాయణ గారును ఒకయేండ్లు జేసికొంటిమి.

సాక్షి యింకను డాక్టరు పరంజి పైగాకి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు శాసనసభల నిర్మాణముప్రకారము తొందరపడి శాసనములు చేయుటకు తగినవిషయములు గలననియు, రాష్ట్రములలో రెండవసభయుండుట అసంభవమనియు, ప్రస్తుతమున్న శాసనసభలనిర్మాణ మింకవిషయముగ నుండిన రెండవసభ యవసరమునని గూ, గవర్నరుగారు యిచ్చుచు చలాయించుఅధికారముల గలిగియున్నంతవరకు ఆయనజేయుపనులను విమర్శించుటకు శాసనసభ కధికారముండవలెననియు జెప్పెను.

అధ్యక్షుడు: అట్లయినయెడల గవర్నరు శాసనసభయందు సభ్యులుగ నుండ నక్కరలేదా?

గవర్నరు సభ్యులుగ నుండుటకు చింతామణిగారి కెట్టి యాశేనలేదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నూపరింపెండింకు ఇంజనీరును నియమించినపుడు భారతప్రభుత్వము జోక్యము గలుగజేసికొన్నచివలయు చింతామణిగారు డాక్టరుపరంజి పైగాకి దెప్పిరి. ఈఉద్యోగమునకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారికరిని నియమించిరి. కాని మరెవరిక ఆసనము తాను తగియున్నవాడని తలంచి గవర్నరుకు పిటిషను పంపునను గాని అది ప్రోసి చేయబడెను. ఆపిటిషనులో నాయనపై ఉద్యోగ విషయమున్నవచ్చినంతవరకు మీదనే విరమించునట్లును ఒక వేళ నియమింపబడిన ఆసనము 11 యేండ్లు యెక్కువ సభ్యులు గలవాడైనను తన్నులక్ష్యము జేయవలెననియుచెప్పెను. (నవ్య)ఆయన భారతప్రభుత్వమునకు అప్పటి జేయగా నది రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు దానిని పంపుచు యీవిషయమును సంబంధించిన కాగితములన్నిటిని గూఢవిషయములరూడ దెల్పుచు యిద్దరు ఆసనములపైత్రాంతముల సరిగ దెలుపవలెనని కోరిరి. అప్పుడు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము యింతవరకుదాదానిని కొద్దిగా నసమ్మతి దెల్పెను. దానిపైనే ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లన్నిటికిని ఒక ప్రకటనము బంపుచు ఒక రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నూపరింపెండింకు ఇంజనీరుల నియమించుటలో భారతమంత్రి యు త్తరువుల నుల్లంఘించినట్లుల దెలిపెననియు, ఆ నియోజనములో సరియైన యుక్తాయుక్త వివక్షణ జరుగలేదనియు, యికముందు భారతమంత్రి యు త్తరువుల బద్ధులై యుండువలెననియు దెలుపబడెను. పిదప రెండుమాసములైన తరువాత భారతప్రభుత్వమువారు భారతమంత్రి యు త్తరువులతో జోక్యము గలుగజేసికొనుట లేదని ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

జగన్నాగారు విచారించుట

జగన్నాగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి, భారతశాసనము ప్రకారము గవర్నరుకే సర్వాధికారము గలదనియు, మంత్రియగుటచేత ఆయనయు త్తరువు లేనిదే యెట్టి చట్టమునుగాని ప్రవేశ పెట్ట వలెదనియు జెప్పెను. ఇదివరలో మంత్రిగ నుండిన మాంటాగుగారు శాసనముప్రకారము 10 యేండ్లుగా కముందు విచారణ జరుగుట కెట్టియూటంకము నుండదని ఆయనకు జెప్పినట్లుల సాక్షి జెప్పెను.

జగన్నాగారు: ప్రభుత్వనిర్మాణము యెంతకుకైనను పదియేండ్లుపని జేయవలెననుట కొంచెము చిలుకపలుకువలె నున్నదని తలంపరా?

చింతామణిగారు: నేను దానిని హిందువులలోగల మిచ్చి అనుమానమునకు బోల్పితిని.

ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునకు నాఆక్షేపణ లేవనగా గవర్నరు ప్రభుత్వనిర్మాణమునూలముగ లేదనియే. అది పనిజేయుటలోగూడ కొన్నికష్టములు గలవు. ప్రభుత్వాధికారులకును మంత్రిలకును దృష్టిలోగూడ ముఖ్యభేదములు గలవు.

జగన్నాగారు: గవర్నరు కాన్సిల్టాన్టువనలకు నున్న యెడల ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము సాగుట సాధ్యమగునా?

చింతామణిగారు: సంపూర్ణ భాగ్యత గలుగజాలదు. గవర్నరు ఇండియను సీనియర్లనునువిషి.

జగన్నాగారు: ఆయనదృష్టికిని మీదృష్టికిని భేద ముండును. అందుచేతనే మీరు రాజీనామా నియంపించుకొన్నాను.

చింతామణిగారు: నేనేకేరీవించెదను,

జగన్నాగారు: అసహాయవాదులు శాసనసభలలో ప్రవేశించునెడల ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము పనిజేయుట కనుకూలనాతావరణముండెడిదా?

చింతామణిగారు: అట్లుండజాలదు. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము, పనిజేయుటకు సుకరముగ నుండెడిదాగు.

జగన్నాగారు: ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమునకు ప్రత్యామ్నాయ మేమి జేప్పెదరా?

చింతామణిగారు: సంపూర్ణ భాగ్యతయొక ప్రభుత్వమైన నీయవలెను, లేదా కేంద్రప్రభుత్వ విషయమున పూర్వపుష్కరియైన నుండవలెను.

సాక్షి తనవిజ్ఞాపిలో నిట్లుచెప్పెను. "కేంద్రప్రభుత్వప్రస్తుతిర్మాణము లోపమయియున్నదని. భారత ప్రభుత్వమునకును భారత శాసనసభకును సంబంధము దృఢముగలేదు. ఎప్పటికైనను దుస్సాధ్యము గావచ్చును. ప్రభుత్వ నిర్మాణమును, సంస్కరించి చట్టమును సంస్కరించి రాష్ట్రీయప్రభుత్వము

లందు శాసనసభలకు భాగ్యత నొసంగిన యీకష్టము తొలగింను. కేంద్ర ప్రభుత్వము నిరంకుశముగనున్నదనియే చెప్పవలయును. దానిపై ఆధికారము యీదే శిశువునకు సంబంధించియే యుండలేదు. బ్రిటిషుకానినెట్లు సభ్యుడై భారతస్వభావము లేకుండు దెలియనట్టియు, దెలిసియు నిర్లక్ష్యముగ నుండునట్టియు బ్రిటిషు పార్లమెంటుకు భాగ్యతలేయందుకు భారతమునికి భారతప్రభుత్వము భాగ్యత గల్గియుండవలయును. ఇది చాలవిచిత్రమైన కలియకగనున్నది. ఇందులన సత్ప్రభుత్వ మేర్పడజాలదు. జేకముయొక్క సీనియప్రభుత్వము, భారతశాసనసభకు భాగ్యతగల్గి విశ్వాసము ననుభవించు ఆగ్గరు అంతకుపైగా మంత్రులగమయొక్క ఆసనమున నుండవలయును. కాజప్రతినిధికి మంత్రులకుగల సంబంధము కాన్సిల్టాన్టువనలకే పార్లమెంటుకి ప్రభుత్వనాయకుడుగ నుండవలయును. గవర్నరు జెనరలు ప్రధానచేనాని, సెక్రటేరీయటు సహాయముతో మంత్రులపై ఆధికారముగల్గియుండి బ్రిటిషు పార్లమెంటుకు భారతమంత్రిద్వారా భాగ్యత గల్గియుండవలయును. విదేశీయ, రాజకీయ, సైనికశాఖలకు కావలసినవచ్చుకై కొంత మొత్తముకన్న యెక్కువగునెడల భారతశాసనసభ యంగీకారము గావలయును. భారతశాసనసభలో నాయెక్కువ మొత్తము తిరస్కరించునెడల గవర్నరుగారు దానిని స్వీకరింపవలెను. అసలు సంగీకరించిన మొత్తమును ఆమెయు నిష్కరించిన మొత్తముతోగూడ ఖర్చుజేయవచ్చును. భారత శాసనము 23 వసెక్షనును సవరించి, భారతాదాయమునుండి మిలీటరీ సరిహద్దు ఖర్చులను వ్యయముజేయుటకై ఉత్తరువిచ్చుట కిప్పుడు పార్లమెంటుకుగల యధికారమును భారతశాసనసభకు మార్చుజేయవలయును"

జగన్నాగారు సాక్షిని విజ్ఞాపిలో నీభాగముపై విచారణ జేసిరి. భారతకార్యనిర్వాహకసభ్యులలో సీనియరులకు సైనికవ్యవహారములలో మాటాడవలెననుట లోదురున్నదని చింతామణిగారు చెప్పిరి.

సర్ ఆర్థుగారు: మడ్డిమను: మీరనుకొన్నది సరిగాదు.

జగన్నాగారు: వారు చెప్పవలె యేదో మనకు వివరమునా?

చింతామణిగారు: అమాట ఫలితము మన కెప్పుడును గాన్పించలేదు. (నవ్య)

జగన్నాగారు: సంగి రాష్ట్రములలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును వెనుకటికన్న నెక్కువమైత్రి గలదాగా.

చింతామణిగారు: అవును. కలదు.

జగన్నాగారు: ప్రత్యేకజాతిప్రాధినిత్యముండునెడల రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును ప్రవేశ పెట్టుట కేమైన కష్టముండునా?

చింతామణిగారు: రెంటికిని చైద్యము నాశమియును గాన్పించుటలేదు. నియోజకవర్గము యీ అంశములన్నిటిని దెలిసికొనగలంత విజ్ఞానమును గల్గియున్నాడు.

సర్ మహమ్మదుషాహి గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, ఇందిచ్చి విచారణసంఘము భారత ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడెనుగాని భారతమంత్రికేగాదనియు, యీ గంభీరమువలన సీనియ ప్రభుత్వమునకేగాక మిలీటరీ ప్రభుత్వమునకు గూడ ఖర్చులేదనియు చింతామణిగారు కేరీభరించిరి. ప్రభుత్వమునందు సీనియసభ్యులను మిలీటరీవ్యవహారములందు యెట్టిహోదాగలదో దెలియదనియు, వారికి ఏమాత్రము మాటాడు నవకాశము లేనట్లుల గాన్పించుచున్నదనియు ఆయన చెప్పెను.

జగన్నాగారు: అయితే భారతప్రభుత్వము బ్రిటిషు పరిపాలనమునకు క్రిందిశాఖ యని తెలియునా?

చింతామణిగారు: అవును.

ప్రజాప్రభుధము

అధ్యక్షుడు: నియోజకవర్గము ఫెడ్డ పెద్దవిషయముల దెలిసికొనగల్గిన తెలివి గలవారని మీరు చెప్పుదురా?

చింతామణిగారు: క్రిందటి యెక్కికల జూదుగు.

స్వరాజ్యపక్షమునూరు అధికసంఖ్యాకులు నచ్చుటకు కారణము నియోజకవర్గమువారు వారివిధానము వలన స్వరాజ్యము ర్యరగా లభించునని తలంచుచేతనే

జగన్నాగారు: ప్రస్తుత విధానఖండనము గూడానా?

చింతామణిగారు: అవును.

ఇంతటితో చింతామణిగారి విచారణ ముగిసెను

ప్రధానుగారి విచారణ

అంతట బొంబాయి శాసనసభ్యుడగు ప్రధానుగారు విచారించబడిరి.

విచారణవ్యాప్తిసంకుభితము

ఆయన తనవిజ్ఞాపిలో విచారణవ్యాప్తి చాలించుచు ముగ నున్నదనియు ప్రభుత్వనిర్మాణాభివృద్ధినిగూర్చి పూర్తి

గ విచారించుటకు రాయలు కమిషను నియోగింపవలసియుండు ననియు తెల్పెను. మరియు కొన్ని కాలముల ప్రజాధికారము క్రిందకు మార్పుట సాధ్యమగునాయను విషయమునను పదియేండ్లలో పల విచారింపగూడదని జాయింటురిపోర్టు గ్రంథకర్తలు నిషేధింపలేదు. 1918 అక్టోబరులో బొంబాయి శాసనసభాసభ్యులు ప్రభుత్వమునకు ప్రజాపరిశోధనాగూర్చి ఆలోచించుట కొక కమిటీని నేర్పడి బొంబాయిర జభానిలో సంపూర్ణ బాధ్యతా ప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్టవలెనని కోరిరి. ఆ కమిటీలో డాక్టరు పరంజి, గా|| సి. వి. వెహతా, పి. సి. నెత్తాగారు సభ్యులుగనుండిరి. శాసనసభాకార్యదర్శులందరను నియంపక పోవుటచేతను, జాయింటు ఆర్థిక కార్యదర్శులను నియమింపక పోవుటచేతను, స్థానిక సంఘముల నియమింపక పోవుటచేతను, సంయుక్త బాధ్యతా సిద్ధాంతము ప్రజాపరిశోధనా పరిశోధనములో ననుసరింపక పోవుటచేతను, సంస్కరణములు పూర్తిగ పని జేయలేదు.

రాష్ట్రీయకాలగన్నియును మంత్రుల పరమము జేయ వలెననియు అట్లు చేసినయెడల అన్ని పక్షములు శాసనసభ లలో సంస్కరణములు పనిజేయుటయందు సహకారము జేయుననియు ఆయన నూచించెను. రాష్ట్రీయులు కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసిన కప్పములు చాల తగ్గింపవలెనని ప్రధానమంత్రి నూచించిరి. బొంబాయి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము నకు రాష్ట్రీయులలో వసూలుజేయు ఇంకంటాకున్నందు భాగ ముండవలయును. ప్రజాపరిశోధనము సర్వములు భార తీయలపరియు జేయవలెను. వారిపై మంత్రులకు సంపూర్ణాధికారముండవలయును. మహారాష్ట్రీయులు నితర జాతులకు సహనముల ప్రత్యేకించుట వలెనేయు వలయును. ప్రజాపరిశోధన విషయమున ప్రభుత్వసభ్యులు వోటుజేయకుండు జేయ వలయును. కేంద్ర ప్రభుత్వమునకుగూర్చి తెలిసినవారుగూడ వోటును అధికారము గల్గియుండునటుల యొక్కవ జేయవలయును. కార్యనిర్వాహక సభ్యులలో ఆర్థిక సంఖ్యాకులు శాసన సభ్యులనుండి యెన్నుకొనబడిన భారతీయులై యుండ వలెను. వారు శాసనసభలయెడ ఆచరణలో నైన బాధ్యతగల్గి యుండవలెను. శాసనసభలో భేదాభిప్రాయము తీవ్రముగ వచ్చునెడల వారు రాజీనామా నీయవలెను. భారత మంత్రీ ఆధికారము తగ్గింపవలెను. స్థానిక సంఘములను నియమింపవలెను.

ప్రధానమంత్రిని నేడు అన్యత్తుడును సర్వమహమ్మదు ముహమ్మదును మాత్రము విచారించిరి ఇంకను విచారణ కేపుజరు గను.

అగ్గ కమిషను ప్రత్యక్ష రమిచ్చుచున్నా, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమునున్నలోపము ఆదిమానవ ప్రకృతికి ప్రతిహతులగు నుండెననియు, ప్రభుత్వముకంటెగ నే యోగముగనుండవలెననియు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానముక్రింద పరిచయ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము లేకపోవలయును, ప్రజాపరిశోధన విషయమునగూడ సంయుక్త బాధ్యత సిద్ధాంతము బొంబాయిలో అంగీకరింపబడ లేననియు జెప్పిరి. ఆయన యావిషయమై శాసనసభలో ప్రశ్నింపగా ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యక్ష రమిచ్చుచు అట్టిసిద్ధాంతమేమి యును లేద యు, రాష్ట్రీయ కప్పములు తగ్గింపవలెనని భారత ప్రభుత్వము ఆయనకు యపత్రమును సమముజేయుటకు నింకను క్రొత్తపన్నులను విధింపవలెననియుండు ననియు అందులకు మార్గముల గనుగొనుటకు ఒక కమిటీని నియోగింపవలెననియు జెప్పిరి. మహారాష్ట్రీయులకు నితరజాతులకు స్థానముల ప్రత్యేకింపబోవుటకు కారణము వారలు ఈమధ్య సంవత్సరములలో చాల అభివృద్ధి గాంచినదియు నిప్పుడు ప్రత్యేకింప నవసరము లేననియు జెప్పిరి.

సర్వ మహమ్మదు ముహమ్మదులకు ప్రత్యక్ష రమిచ్చుచు సాక్షింధ్యము బొంబాయినుండి వేరుగా గొనుండల ఆక్షేపణ యే యును లేదని చెప్పిరి.

ప్రధానమంత్రి నింకను కేపు విచారించెదను.

పోలీసువారికి బహుమతులు:— గవర్నరుగారు

పోలీసువారికి రాజగారి బహుమతుల పుదుపేట మైదానము నందొసగిరి. చాలమంది అధికారులు అనధికారులు వచ్చిరి. బహుమతుల నిచ్చినతర్వాత గవర్నరుగారి కింది యుపన్యాసము నిచ్చిరి.

“ఈకోశమున యీసైన్యమును చూచుట చాల ఆనంద ముగియును. మహానుభావుల పోలీసుసైన్యమును చూచుట కిదియే మొదటిసారి. కింగ్స్ మెంట్లకు పోలీసువారికి నేనుయిచ్చుట నాకు సంతోషముగా నున్నది. ఈ బహుమతుల నొందిన వారిని నేను ప్రశంసించుచున్నాను. వారు దీర్ఘాయువుతో నుండును గాక. వారినిమాది యితరులుగూడ వారివలె అభివృద్ధిలోనికి కన్పెట్టుట మార్గదర్శకులుగా నందుచుగాక.

అన్నిటిలోను పోలీసుకాళి చాల ముఖ్యమైనది. ఎప్పుడును ఉత్సాహవంతముగ నుండున దీక్షాధియే. ఎవరైనా పోలీసుకాళిను చాల గౌరవము క్రితకలదు. దానిని నిజమై కొనబడు ప్రయత్నించుచు యిట్టి బహుమతుల నందుచుగాక యిది కోరుచున్నానని గవర్నరుగారు తప యుపన్యాస సందర్భమున చెప్పిరి.

సా స క వాం లు

ఒ క న వ ర ణ

నిన్నటిదినము శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములలో వార్తాపత్రికులకు “శాసనసభ వృత్తాంత

నివేదికములు” సంపుట

అనుదానిని వార్తాపత్రికలకు “ప్రభుత్వ ప్రకటనల సంపుట” అని

పవరించుకొని చదువవలయునని పాఠకులకు ప్రార్థించు చున్నాము. ప్రశ్నలు జవాబులయందు నట్లే చదువుకొన కొరుచున్నాము. (ఆం ప సం.)

క్రొత్త శాసనసభ్యులు:— మలబారు టెనెన్సీర్ విజ్ఞాన చర్చించుటకు శాసనసభయందు టి. ఆర్. రామచంద్ర య్యర్ హైకోర్టునకిటు గారు (జిన్నట్టుతరపున) కె. పి. రామమోహన్ హైకోర్టునకిటు గారు (టెనెన్సీర్తరపున) సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

చిత్రపటమును బహిరంగపరచుట:— కేపు మహాజనసభ మందిరమున కీర్తి శేఖరై నక నూరి రంగయ్యంగారి చిత్రపటము మద్రాసు శాసనసభా జాతీయపక్ష నాయకు డగు పి. వి. యస్. నరసింహాచార్యగారిచే బహిరంగపరచబడున గాన ఎల్లరును విచ్చేయ బ్రాభీతులు

బిసెంటుగారుచేసిన సేవకు జూబ్లీ ఉత్సవము:— బిసెంటుగారు చేసిన సేవను కొనియాడి కృతజ్ఞతను చూపుటకు గోక్షేపణనందు ఆదవారు ఉత్సవముచేయుదురు. టి. సదా శివయ్యగారి భార్య అధ్యక్షతవహించును. అన్నిజాతుల స్త్రీలును పాల్గొనెదరు. సుప్రసిద్ధ కవులు ఉపన్యసించును. సంగీతము మొదలగు తహాసులు జరుగును

న్యాయమూర్తి శ్రీనివాసయ్యంగారికినిండు:— హానరబులు జస్టిసు వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారి (వీరికి చెన్న పురి హైకోర్టు న్యాయమూర్తిపదవి లభించినందున) గౌరవార్థము ఆకారపు చెంకన్న అండు సన్నువారు అనగా శ్రీయు తులు ఆకారపు భద్రయ్యశ్రేష్టిగారు కేపు సాయంకాలము 5 క్వి గంటలకు విక్టోరియా పురమందిరమున విందుచేసెదరు

మరణముల నివేదికము

మద్రాసులో 16 తారీఖులో అంతమయ్యేవారములో 1000 కి 486 చనిపోయిరి. అంత క్రితము వారము 1000 కి 45.6 నురు చనిపోయిరి. కలరా 4 గురికి తగిలి 2 రు చచ్చిరి. మళూచి 18 తగిలి 8 చచ్చిరి. యిష్టాయంజుచే 1 చచ్చెను. విగతవాణ్ణులచే 31 చచ్చిరి. 1923 లో ఈ వారములో చావు 23.9 ఉండెనని హెల్త్ డిపార్టుమెంటు ప్రాయమన్నాడు.

5000 న మోనాలు ఉచితముగా పంచి పెట్టబడును

శాస్త్రయుక్తమగు పూర్వకాలపు బొషధములు, మా బొషధశాలయందు స్వచ్ఛముగా తయారుజేయబడును. మేము తయారుచేసినది మిక్కిలి ప్రశస్తమైనదని నమ్మించుటకు, ఉచితముగా నమోనాలు పంపుటకు సిరపగుచుకొంటిమి.

ఆతిశ్రేష్ఠతరమైన చ్యవనప్రాస

భుక్తతనము, నోవరకీతనము సాటిలేనది. ప్రతివారికి మంచి బలవం శావధము, పుష్టికరమైనది. శరీరప్రవృత్తిని బల బరుచును. ఆకలిని వృద్ధిచేసి దేహమును పెంచును. దుర్బలము గల ప్రతివరమును, దగ్గు, చలి, ఉబ్బసపు దగ్గు, క్షయ, నపుంసకత్వము, మూలశంక, వృధాప్రము మొదలగు రోగములకు అమోఘమైన సుఖము నిచ్చును. నీరసము, యశువులేని స్త్రీలకు, రక్తవృద్ధిగలిగించి గొడ్డునము తోలగించును. కాటెలివర్ అయిల్ రన్న శ్రేష్ఠమైనది.

ధర:— 10 తులాలు (20 దినములకు సరిపోవునది) రూ. 1/- 40 తులాలు రూ. 3/-

66 చిక్-పేట ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫర్మసి లిమిటెడ్ 185, మాంటు కోడ్లు, బెంగళూరు

డాక్టరు అచంట లక్ష్మీనాథ డి. ఏ. ఎమ్. డి. అందు సి. ఎమ్. గారిచే స్థాపించబడినది.

అనుమతిచేంచిన మూలధనము రూ. 300,000.

వసూలైన మూలధనము రూ. 1,45,959-4-0.

క్యాటలాగులు కావలసినవారు ఉచితముగా పంపబడును.

ఆంధ్రభద్రులబ్యాంకు లిమిటెడ్ - గుంటూరు

(ఆంధ్రరాష్ట్రీయ భద్రులబ్యాంకు)

ఈ బెల ౨౬ న తేది మంగళవారము వధ్యాహ్నము ౧౨ గంట కడవజల్లా ముద్రమారు గ్రామములో మన రాష్ట్రీయ భద్రులబ్యాంకు సామాన్యసభ జరుగును. కాన సభ్యు లెల్లను తప్పక నయచేయ బ్రాభీతులు.

విషయములు

౧ ఆంధ్రభారత భాదీబోర్డువారు భద్రుల యత్న తినిగూర్చి దూది కొనగోలునుగూర్చి చేసిన సలహాలు.

౨ కల్లీ భద్రులను అణచుటనుగూర్చి వైవారు చేసిన సలహా.

౩ ఉత్పత్తిదారులకు భద్రులవిడుదలనుగూర్చి చేయ దగిన సలహా.

౪. తాడిపత్రి హండ్ స్పిన్నింగు అండ్ వీవింగు కం పెని లిమిటెడ్, చింతలంప, గుంటూరువార్ల ఋణపుర ఖాస్తులు.

౫. విశాఖపట్నం ఖద్దరుబోర్డు పరిశీతులు.

౬ యమనివారణ నిమిత్తం మంజూరై నిలవయున్న సామ్య వినియోగము.

౭. జిల్లాలకు యిచ్చగా మిగిలిన సామ్య సూమారు ౫౦౦౦/- ల వినియోగము.

౮. ౧౯౨౧ సం||రం ఆంధ్రభారత సంఘమువారు పల్లి మాండ్రకేశములోని కరువు నివారణ నిమిత్తం యిచ్చినధనము యొక్క పరిసాలన యీ బ్యాంకు క్రిందికి తీసికొను విషయము.

౯. జిల్లా భద్రులబోర్డు భద్రులబ్యాంకు వారికి యిచ్చవల సిన వడ్డీకంటె హెచ్చునట్టిని తీసి నుట.

౧౦. కల్లీ ఆనంతపురం భాదీబోర్డు నెత్తివేయుట.

౧౧. కల్లూరుకల్లీ కినిరి, కందుకూరు తాలూకాలు ప్రత్యేకబోర్డుగా నియమించుట.

౧౨. పూజానిధిలోని నిలవజేకమును భద్రుల విడుద లకు వినియోగించుటనుగూర్చి అంధ్రభారత భాదీబోర్డువారు చేసిన సూచన.

౧౩. ప్రతిజిల్లాలోను భద్రుల విక్రయశాలలను ఏర్పాటు చేయుట.

౧౪. అ. భా. భా. బోర్డువారు కోరిన సంచాయిష్, యిచ్చని భద్రులబోర్డువారు తీసికొనగలిన వర్య.

౧౫. జిల్లా భద్రులబోర్డునుండి అప్పుపుచ్చునన్న పుచ్చి తిద్దార్లపై తనిఖీ నేర్పాటుచేయుట.

౧౬. జిల్లా భద్రులబోర్డుకు యిచ్చినఋణము వారు విని యోగింప లేక విల్యపుంచినసామ్య యితర త్రానియోగించుట

౧౭. ఉత్పత్తికర్ల సహాయధర్మము అ భా భా. బోర్డు వారినుండి ధనసహాయము కోరుట.

౧౮. ఆఫీసు సిబ్బందిని పెంపుచేయుట.

౧౯. నూలు తీర్మానముక్రింద అయ్యేడి హెచ్చు ఖర్చును రాష్ట్రసంఘమువారినుండి కొరట.

౨౦. భద్రులబోర్డు ఆదాయవ్యయపట్టిక బిల్లులు.

౨౧. ఇతరవిషయములు

గుంటూరు } (సం) గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి
౧౭-౮-౨౪ } కార్యదస్య.

వృత్తాంతలేఖలు

జగయ్య పేట

(2కవిలేఖరి)

సోమేశ్వర బిల్లు

ఈ గ్రామములో పైవేరుతో సుమారు ఒక సంవత్సరము క్రిందట ఒక కబ్బు ఫ్యామిలీ, టెన్నిసు మొదలుగాగల ఆటలు, 'పేపర్లనున్న పంకతి ఎల్లరకు విడితేమే' ఈ కబ్బునే అభివృద్ధి చేయించి డిప్యూటీ తహసీల్దారు గారు, హెడ్ మాస్టరు గారు డాక్టరుగారు ఎక్కువవారి అనగా 40 మంది చందాదారులను చేర్చి శ్రీయుత చారుగుండ్ల వెంకటరంగయ్యగారి బుడ్ల దొడ్డిలోనికి మార్చినారు. వహరాజేశ్వరి జగయ్య పేట డిప్యూటీ తహసీల్దారుగారిని అధ్యక్షునిగాను, శ్రీయుత విన్నకోట ౬౦ గారావు గారు వైసు (వెసి) డెంటుగాను శ్రీ కృష్ణ హైస్కూలు ఫస్టు అసిస్టెంటు గారు అయిన కామరాజు గారు కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనబడిరి. జస్టిసు, స్వరాజ్య, హిందూ, ఆంధ్రపత్రిక, కృష్ణపత్రిక, భారతి తెప్పించుటకు నిశ్చయింపబడినది. హెడ్ మింటర్, టెన్నిసు కోర్టులు వేయుటకు నిశ్చయింపబడినది. నిన్నటినుండి కబ్బు సాగుచున్నది.

వర్షములు

ఇటు వర్షములు లేవు. నీటి కొరత ప్రజల చాలయిబ్బంది పడుచున్నాడు. పంటలు కూడ సరిగా లేవు. చెరువులు ఆనలే నిండలేవు.

రాజోలు

(2కవిలేఖరి)

10.8.24 తేదీ ఆదివారమునాడు గోదావరి జిల్లా రాజోలు డిస్ట్రిక్టు మున్సిపాలిటీ గ్రామం. రా. రా. శ్రీ. డి. వి. చిరంబ రరావు పంతులుగారి యాధిపత్యముక్రింద కావేవరద విప్లవము చే బాధితులగు జనలకు తమ యుడుతాభక్షిని సహాయము చేయుటకు ద్రవ్య సంపాదన చేయు కార్యక్రమము నడుపుటకు పురజనసమావేశము గావించబడినది.

ఈ సమర్థము మాసయిసిద్ధింపబడు సర్దుమగరగు వి. రా. రా. శ్రీ. వి. జగన్నాథరావుగారిచే నూచింపబడి యూనియన్ బోర్డు (వెసి) డెంటుగారగు మ. రా. రా. శ్రీ సున్న వారాయణస్వామిగారి యత్నాపూర్వక ప్రయత్నములచే జేయ ప్రవచన కార్యముగా పరిమించెను.

అచ్చటి యుద్వోగీయులు పాఠశాలకులు మున్నగు వారు సభకు విచ్చేసి తమ చూడరాము చూసిరి. శ్రీయుతులగు సభాకృతులను మరకొందరుగు దుష్టతలొనున్న సోదరుల బాధలకు చింతిల్లుచు మిక్కిలి సంతోషముచేయుచు సానుభూతి ప్రదర్శకములను నగు విన్నపములతో "నెల్లరును యధాశక్తిని తోడ్పడి యీ కార్యములను చేయవలయు" నని సభ్యులను కోరిరి. ద్రవ్య సంపాదనమునకు తోడ్పడుదుగురు సభ్యులు గల కార్యనిర్వాహక సంఘ మొకటి యేర్పరపబడి నప్పడే య క్లాడి సభ్యులు సుమారు 70 రూపాయలవరకు చందాలు వేసిరి.

కృష్ణా తూర్పు డెల్టా రైతుల ఆందోళనము

ఇప్పటికి పల్లపు సాగుచుండు వూరి కాలేదు. పల్లములు జారుగలేవు. జూలై 17 వ తేదీనుండి నేటివరకు కృష్ణా నీరు సప్తయ రిజిస్టరునుబట్టి దాదాపు 17 అడుగుల నీటిస్థాయి గలిగి యున్నదిని చెప్పదగినది. ఆనలేని సమయంలో నీరు అడుగుల నీటిని కాలువలకు ఎక్కువ నీటిని ఎగురెత్తుచు వానిని కింద్రాలు చేయుచు కూడా సరిగ లేదు. ఇప్పటికి కవుతరంజి డివిజనులో నూటికి 20, యరవములు సాగులేనట్లు తెలియుచున్నది. ఈ భూములన్నియు కాలువల నిర్మాణము లేయున్నవి. పోలరాజు కాలువ నిర్మాణము ఆలవాడు మొదలు గ్రామములో ఇప్పటికి కృష్ణాలో దగ్గునము లేదు. పానోచకమున కే దుర్గరముగ నున్నది. ఈ డెల్టా రైతుల దుర్భరకష్టము లీ దేవులవారుల నరియుటకు ప్రజా ప్రతినిధు లాలోచించెదరని కోరుచున్నాము. (ఒక రైతు)

జూబులు

గుంటూరు జిల్లా వాసులకు విజ్ఞప్తి

ప్రతివిజ్ఞప్తములను తమ దొడ్లలోను పొలములలోను వేసి ప్రతిచెట్టును పెంపుచేయును. ఖద్దరు చవుక అగుటకు మగ్గ విడిదయని గ్రహింపుడు ప్రస్తుతము ఖద్దరు చవుకములు విదేశీ ప్రస్తుతములకు టెంతుకు ప్రయోగముగా గిట్టుచున్నవిని ఖద్దరభిమానులను తదితరలను ఖద్దరుయందు సేరాలోపా జేయుచున్నార. ఖద్దరు చవుక జేయు మార్గము కటియేగలదు. మనకొడ్లలోను పొలములలోను ప్రతిపండించి, దానితో మనసు రాటుములవీడ నూలు తయారుజేసికొనినయెడల మనకుటుంబములకు కావలసిన వస్త్రములు స్వల్పవిలువకు మనకు దొరకగలవు. నేత మజారి మాత్రము మనము పెట్టులసియున్నది. ఇందుకుగాను గుంటూరు జిల్లా ఖద్దరుబోర్డు ఆఫీసులో ప్రతివస్త్రములకు నిలువచేసియుంచినాము. వాటిని తమ గ్రామములకును గృహములకును పంపుచున్నాము. వీలున్నవారు గుంటూరు ఖద్దరు బోర్డు ఆఫీసుకు వచ్చినయెడల విత్తనములను ఉచితముగా బడయగలరు. ప్రతిగృహము యజమానియును తమకొడ్లలో వీలున్నయెడల పొలములోను ప్రతివస్త్రములను వేయి పార్శీకులు. తమవద్ద దేశీయరకముల విత్తనములు (జడప్రతి, కొండప్రతి) వున్నయెడల మాకు పంపిన వాటిని వుచితముగా యితరులకు పంచిపెట్టగలము.

గుంటూరు } ఇటీకాల సూర్యనారాయణ
రా. రా. శ్రీ. వి. } మద్ది వెంకటరంగయ్య,
కార్యదర్శులు, జిల్లా ఖద్దరుబోర్డు.

ఫారెస్టు కమిటీ

కర్నూల్ నగరమున పైకమిటీవారు గడచిన నెల ఆఖరు న సమావేశమయినారు. పై సమావేశ కాలములో పసుపులకు యిప్పుడు వేస్తూవుండే ౧ రూపాయ పుల్లరేటును తగ్గించి మరల 8 అణాలు వసూలు చేయుటలను, (2) మూతబ్బాకులలో పసుపులకు యొక్కడ నయినను మేపుకొనునట్లును, (3) ఒకరేంజీలో తీసికొన్న పుల్లరేటి పైసనే మరిఒకరేంజీలో కూడా మరల ప్రత్యేక పుల్లరేటి మేపుకునే లాగునను, (4) రిజర్వు ఫారెస్టులలో వ్యవసాయ మునకు యివ్వతగిన భూములు వ్యవసాయమునకు యిచ్చునట్లును, (5) కొన్ని అడవులనుండి వ్యవసాయపు పనులకుగాను శ్రద్ధాపూరితముట్లుగాను రాధారియిచ్చునట్లు, తీర్మానములు సలిపి ఒకరిపోర్టు గవర్న మెంటువారికి పంపినారు.

మొబర్లలో ఒకరిని యేసుండి నంద్యాలటవునులో నల్లమల ప్రాంత్యములకు సమీపమునవుండి కూడా రూపాయ 1 కి 4 వణుములు ఎంటచెరుకు కూడా ధారాళముగా నీరులకు దొరకుట దుర్లభముగా వున్నదే. దీనివిషయం కమిటీవారు యే మిచ్చర్లు పుచ్చుకొంటిరి అని నేపడితిని. వారు దానికిగాను వంటచెరుకుల విషయము యేలాటి తీర్మానము చేయవలెనట్లు చెప్పిరి. ఇండ్లవాడుకలకుగాను కూడా 1.2 బండ్లు రాధార్లపైన యిచ్చునట్లు చెప్పలేదా? లేక ప్రభుత్వమువారు అయిన ఒక డిప్యూటీ అయినా అమ్మనటుల మీరుచెప్పలేదా? లేక ఎండిపడి వుండిన చెట్లను రాధార్లపై యిచ్చునట్లు అయినా మీరుచెప్పలేదా? అని అడుగగా ప్రభుత్వమువారు దీనివిషయములో యేలాటిచర్య పుచ్చుకొనేది సరిగా తెలుపలేదని చెప్పినారు.

పి. చిదంబరయ్య.

గంజాం మండల పట్టణాలు

కళింగపట్టణమున సెప్టెంబరు 6, 7, 8 తేదీలను జరుగును

కొన్నిదినముల క్రిందట ఆగస్టు మొదటిపక్షమునందు ఈ గ్రామములో గంజాం మండల మహాసభను జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు తత్ఫలితముగా అధ్యక్షులుగా దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారిని కోరడమయినదనినీ, మహాసభలో జరుగనున్న వివిధసభలకు శ్రీయుతులు గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తరరావు, డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీసుల్ల సుబ్రహ్మణ్యము, ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య, దేశబాంధు విరుచ్చయ్య సుబ్బయ్యగారి నధ్యక్షులుగా నుండికొరడమయినదనినీ, పత్రికలలో ప్రకటించియుంటిమి. శ్రీయుతులు దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య, ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు విచ్చుట కవకాశము లేనందులకు చింతిల్లుచున్నామని తెలియజేసిరి. అధ్యక్షాంజాం మండల దుర్భిక్షమే. అస్పృశ్యతానివారల మహాసభ కిద్దరులగు యెన్నుకొనబడిన శ్రీయుతి గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తరరావుగారును మండల ఖద్దరుప్రదర్శనమున కిద్దరులగు యెన్నుకొనబడిన డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారును, మండల మహాసభ కిద్దరులగు యెన్నుకొనబడిన దేశ

బాంధు దుర్భిక్ష సుబ్బయ్యగారును మహాసభను నం గీరండు మహామండలసభలు జనులముగ జరుగుటకు సభనూచకము. వెంకటప్పయ్యగారి ఫోనే శ్రీయుత బిలుసుసాంబయ్యగారి నధ్యక్షులుగా నెన్నుకొరడమయినది. వారు మహాసభను మంగీకరించినందులకు వారికి మౌఖికతాపూర్వక మగు వందనములు. మేము మొదట నూచించిన ఆగస్టు 16, 17, 18 తేదీలు వారి కనుగుణ్యముగ యున్నవని తెలియజేసిరి. కాని డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారు 18 వ తేదీలలోపున రాజాలకురి తెయజేయుటచేత ఆగస్టు 23, 24, 25 తేదీలకు సభలు నాడి గించాలసివచ్చెను. కాని ఆ తేదీలకు సాంబయ్యగారు వచ్చుటకు కొన్ని ఆటంకములున్నవని తెలియజేసి సెప్టెంబరు 6, 7, 8 తేదీలకు సభలు జరిపినయెడల బాగుండునని వారున్న డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యగారునూ నూచించుటచేత సెప్టెంబరు 6, 7, 8 తేదీలకు సభలు జరుపుటకు నిశ్చయించడ మయినది.

సరియైన తేదీలు నిర్ణయించుట, ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రకటనలు జరుపుట మొదలగునవి అంతరించునకు కారాగారములు. సభామండప నిర్మాణము జరుగుచున్నది. గ్రామముల సభ్యులకు తోడ్పడుచున్నార. నాయకులైన మహామండల సభలకు దయచేసి సభలను జయప్రసముచేయ తోడ్పడుగుగా. కళింగపట్టణము, } గరిమెళ్ల కుమారస్వామి,
16.8.1924. } సన్మానసంఘకార్యదర్శి.

పశ్చిమకృష్ణా జిల్లా జాతీయోపసంఘము

౧౯౨౪ సంవత్సరము ౧౦ వ ఆగస్టు తారీఖున తిరువూరులో శ్రీరాజా కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు బహద్దరువారి ఆధ్వర్యముక్రింద సమావేశమైన పశ్చిమ కృష్ణా జిల్లా జాతీయోపసంఘమువారి తీర్మానములు:—

(1) మదరాసులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకు శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తరరావుగారు, ఆంధ్రమహాజన సభకు శ్రీయుత దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారును అధ్యక్షులుగానుండవలెనని వారి ఈ సభవారు నూచించుచున్నారు.

(2) సముద్రాల సత్యనారాయణుడు జూలై నెల ౨౦ వ తేదీవరకు ఇవ్వవలసిన వేతనము నిచ్చుటకు తీర్మానించడ మైనది.

(3) సరికిటి యేనుదాడు వ్రాసికొన్న దరఖాస్తు చర వడమైనది. అతనికి ఆరుమాసములవరకు రంగుల అద్దకము చేర్చు కొనుటకు మాసమునకు 10 పదిరూపాయల చొప్పునను, వస్త్రములువగై రాఖులకు మొత్తముగా పదిరూపాయలున్ను ఇచ్చుటకు తీర్మానించడ మైనది.

(4) గొడవర్రుగ్రామ జాతీయపాఠశాలకు నెల 1 కి ఇరవై రూపాయల చొప్పున ఆరుమాసములవరకు సనసహాయము చేయుటకు తీర్మానించడ మైనది.

(5) పశ్చిమకృష్ణా జిల్లా ఖద్దరుబోర్డువారు పంపిన బిల్లును అంగీకరించుటకు వీలులేదని తీర్మానించడమైనది.

సభ అంతటితో నిలుపుజేసి తిరిగి 11 వ తేదీ ఉదయము 8 గంటలకు సమావేశమైనది.

(6) బెజవాడలో ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము సమావేశమైనపుడు కార్యదర్శిగారు వారిభోజనముగారు ఖర్చు పెట్టిన రు 148.15.6 లు అంగీకరించడమైనది.

(7) శ్రీ కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారిబిల్లు అంగీకరించడమైనది. వెంటనే రెండువేలరూపాయలు వసూలుచేసి బిల్లుతొలుతు సామ్యుఇచ్చియుటకు తీర్మానించడమైనది.

(8) మోటారుడ్రైవరు క్లబ్బునరుల విషయములో ఇదివరకు కార్యదర్శిగారు చేసిన ఏర్పాటులు తాత్కాలికముగా అంగీకరించుచు ఈవిషయమైసీరమైన ఏర్పాటుచేయుటలో శ్రీ అడవల్లి వెంకట రెడ్డిగారు శ్రమచేయుటకు తగు భోగట్టాచేసి వచ్చేసభయందు నుంచుటకు కోరడమైనది.

(9) గాంధీనగర రామండి శ్రీ అయ్యంగి వెంకటరమణయ్యగారిని కార్యనిర్వాహక సభ్యునిగా ఎన్నుకొరడమైనది.

(10) ప్రస్తుతము జిల్లాసంఘ ఆర్థికస్థితినిపరిచి జిల్లా సంఘములెర్రున పనిజేయు దేశాంధ్రకులకు నెల 1 కి రు 20 ల కంటె ఎక్కువఇచ్చుటకు వీలులేదని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(11) సర్వప్రచారకులకు నియమితప్రదేశములలో అనిగా వారినిగైలో తొలకాలో ప్రచారము చేయుటకు పన్ను ప్రకారపుఖర్చులు ఇచ్చబడవు.

(12) జిల్లాసంఘమువారి ఆహ్వానముమీద నియమిత ప్రదేశముదాటి ప్రయాణ మొనర్చునవ్వకుమాత్రమే ఖర్చులు ఇచ్చబడును.

ఈ ప్రత్యేక పరిష్కరులలో జిల్లాసంఘమువారు చేయవచ్చును.

౧౧. వేదాంతము శింభుకాస్తులుగారిని ప్రచారకులుగా ఏర్పాటుచేయడమైనది. ఇంతవరకు వారికి కార్యదర్శిగారు

హిందూ దేశములోని ప్రతిరాష్ట్రములోనున్న స్త్రీలను
పురుషులు చెయ్యదున్న సహాయపుపనుల నటుంచి తమయొక్క
అత్యగౌరవార్థము సహాయపుపనులను పొర్రంభింపవలసియు
న్నార. అన్నిజాతివత్తులనుండి స్త్రీప్రతినిధులను తీసికొని
ఒకసంఘముగాయేర్పడి మురాలుగా బయలుదేరి డబ్బును కొంత
వందియు బట్టలను కొంతమందియు ననుాలుచేసి చెన్నపురిలో
యిదివరకు అడ్వకేటు జేసరలుగానన్న శ్రీనివాసఅయ్యంగారి
కేగాని సహాయనిధులను జాగ్రత్తపరచుచున్న మరియే యితరు
నికీ. గాని పంపవలెను ప్రతిరాష్ట్రములోను యిష్టమున్న
స్త్రీసమాజములు కేంద్రీసంఘముతో పని లేకుండా స్వ
తంత్రముగా యీ పనిని పొర్రంభింపవలెను. స్వయముగా
చెన్నపురికి వెళ్లి బాధితులకు సహాయము చేయదలచుకొన్న
సోదరీమణులు ఎట్టి సంక్షోచమును లేక అలస్యమును చేయకు
వెంటనే వెళ్లవలసియున్నది. ఒంటరిగా వెళ్లలేనియెడల క్షేమ
సమాజములుగాను కరుణాసంఘములుగాను యేర్పడి య
ప్రకు బోయినట్లుగా బోవలెను. ఈ విషయమున వరదలురాని
ప్రదేశములనున్న సోదరీమణులు మార్గమును చూపించిన బాగుం
డును. (అ. ప్రె.)

“బొంబాయి క్రానికల్స్”

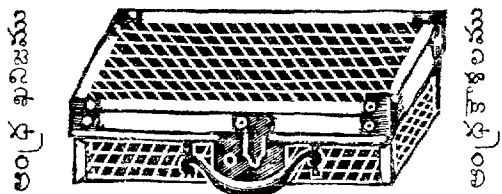
మిగిలిన రెండు మాసనవృత్తు వావా

బొంబాయి, ఆగస్టు 18 — “బొంబాయి క్రానికల్స్” పత్రికపై మిగిలినవృత్తు రెండుమాసనవృత్తు దావాను ఈ మధ్యాహ్నమున హైకోర్టులో వ్యాయమాత్తి కేంపుగారి యొడుటికిగా ప్రతివాదుల తొలుత కాన్డెడ్ గారి అప్పీలు అధికారముతో పెయింటుగారి కేసులో పెప్పిన తీర్పునంగీ కరించి ప్రస్తుత నేరములో నష్టపరిహారమును విధింపవలసినదని జడ్జినికోరిక.

ధాన్ వాసులో 1921 సంవత్సరమున తుపాకులు కాల్చిన విషయమును గూర్చి రెండువ్యాసములు బొంబాయి క్రానికల్స్ పత్రికలో వ్రాయబడినందుకు యిదివరకు ధాన్ వాసులో పోలీసు నూపర్చెంటుగా నుండిన సి. యస్. మార్ట్టెనుగారు, 5వ యింస్పెక్టరు శివలింగప్పగారు రు. 75,000 రు. 50,000 ను మాననవృత్తు కింద మజరాగాకోరుడు యాదావాలను తెచ్చిరి. పెయింటుగారు జైల్లోయిటుకంటి కేసునే తెచ్చి యున్నందున యిటువత్తుములవారి అధికారముమీద యీరెండును అప్పుడు నిలిపివేయబడెను.

నే డారెండుకేసులును విచారణకురాగా డాన్ ధరిగారు అప్పీలు అధికారముతో పెయింటుగారి కేసులో చెప్పబడిన తీర్పును అంగీకరించి, పెయింటుగారికి రు. 15,000 మాత్రమే యియ్యబడినందున యీ కేసులలోని వాదులు అంతర్భిగ్గల వారు కాదనియు కోర్టువారు జ్ఞాపకముంచుకొనవలసిన దని కోరెను. రు. 4000, రు. 2000ను చాలునని విరియభిప్రాయము. మోపబడిన నిందలు అబద్ధములని రుజువుచేయబడినవి గాన ప్రతివాదుల వ్యాయవాది నూచించిన మొత్తము చాలవని వారు లెక్కరెట్టిన వ్యాయవాది కేంపుగారు చెప్పిరి. వ్యాయమాత్తి తీర్పును చెప్పలేదు. (ఆ.పె.)

అభిరక్షణ పెట్టెలు

రిజిస్టరు చేయబడిన పేటెంటు నెం 9557/13

అభిరక్షణ మత్రికాసాధనకారి. తీవ్రగ్ని దీని వహింపజాలదు. జడిపాతమైనవర్ష మియ్యభక్తమున నొక్కచొట్టయిన నింకింపజాలదు. శీతోష్ణములతారుమారుల కిది లొంగదు. భారపు యొత్తికి కిది ప్రగ్గదు. విద్యుద్రావకము లనేకములు ఈ యభిరక్షణము కరిగింపజాలవు. రంగు మారదు. గట్టిది. ఇన్ని మేలిగుణములకనువుగ ఈనిజమందు రత్నములకువలె కాంతి మెండుకొనియున్నది.

అన్నిరకముల మా అభిరక్షణ పెట్టెలు అందమైనవి, ముద్దులు గుల్మచుండెడివి, అన్నివిధముల మేలైనవి, అన్ని పెట్టెలకంటెను శ్రేష్ఠమైనవి.

ఇప్పుడు వాడుకలో నున్న ఇనుపపెట్టెలు దొంగభయమును బాపవచ్చునేమొగాని అగ్నిప్రమాదము నావజాలవు. మాయభిరక్షణ పెట్టెలు కాలాగ్నియందు వైచిరు రూపుమారవు.

అమూల్యాభరణములు, పత్రములు, నోట్లు, మున్నగునవి అగ్నిభయమునుండి భద్రపరుచుకొనుట కింతకన్న వేరైనదనుట ఉపకరణము ఈప్రపంచమున లేదు.

ప్రతిదేవాలయమును, ఆలంకారవేదికయు, ధనాగారమును, కర్మాగారమును, వివాహశాలను, ప్రవర్తనశాలను, క్రైస్తవశాలను, రాజభవనమును, అంగడిని, ఇంటిని ఆలంకరించుట కిదియే చక్క వేరొందు కాన్పింపదు.

వెలులు బహువరసములు. అభిరక్షణ గుణములకు తగిన వెలులు నిలువించలేదు గాన నూ యుద్యమమునకు ప్రతి స్వచ్ఛతాభిమానియు తోడ్పడి దేశీయపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొసంగవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

పెట్టె 1 కి భారము 6 నుండి 100 వరకు గలదు. వివిధరకములకు వ్రాసిన తెలుపబడును. అన్ని నోట్లలో ఏజంట్లు కావలెను.

మైకానేర్పు,

హిందూ, నెల్లూరు.

పేజీ 1-3 సుప్రసిద్ధుల కైలము

ఈకైలము పొడలు, గొల్లి, తెలుపు నలుపు, కుప్పలకు రాయలకు ఉపయోగించుచు. అమృతాంజనం డిప్, మదిరాసు - మొదలయి.

అన్ని కమిస్సులకు, బౌషనశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ కప్పు కార్డుమమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలిగించు బౌషనశాలలను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే ఏటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టీన్ కచ్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల

జాబితా సంపాదకును.

“Depot for Burroughs Wellcome & Co.,”

W. E. SMITH & Co. Ltd.

Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.

MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL

Phone: 225

P. B. No. 314

Branches: Esplanade,

Vepery

Ootacamund.

Phone

37

102

ఫౌంటెన్ కలములు

గాంధీదైవజుడు

గర్భవ్యాయమైన 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన, కవరువిప్పి

“ఐలో” సేప్టిఫౌంటెన్ కలము మిక్కిలి మేలైనది చూడకయే సరియైన భావిభావమును వ్రాసిపంపెదము. మా నమ్మకమైనది ధర మిక్కిలి సరసము రు. 7-0-0 కనరుసుకూడ మీకే పంపివేసెదము. ప్రశ్నవ్రాయకాలమును “వాటర్ మాన్స్” ఐడియల్ 8-0-0 “బ్లాక్ బడ్” 8-8-0 కనరుమీద వ్రాయవలెను చౌకముయొక్క సకలుపంపిన సం. “హ్యువేక్” 2-12-0 సెండ్లిప్ 0-12-0 ఫలము మాసపాఠగ వ్రాసిపంపుదుము. 5 ప్రశ్నలకు రు. 1-0-0 సాధారణ క్లిప్ 0-8-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు, 0-4-0 సం|| ఫలమువ్రాయ, 2-0-0. వివాసము గిరిబ్రదర్లు, తిరువలిక్కేడి, మద్రాసు. ఆంజనేయస్వామిశ్రీతిసాలయము తిరుత్తిని చిత్తూరు డిస్ట్రిక్టు.

గిరిబ్రదర్లు, తిరువలిక్కేడి, మద్రాసు.

ఎం వైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అమ్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

అన్ని విషయములలోను నిస్సందేహమైన

ఆదర్శప్రాయమగు భీమాకంపెనీ

ది ఎం వైరులో

త్వస్థించిన 88,000 పాలీసిహోల్డరులు గలరు. రు. 6,50,000,00 లకు వైకానే భీమా చేయబడియున్నది. గడచిన సంవత్సరమునందు మాత్రము 4,76 మండ్లి వైకానే భీమా రు. 80,00,00 లకు చేసి యున్నాడు.

విలయింత గొప్ప అభివృద్ధి లగినది. దక్షిణాస్ట్రాదారులు వారిజీవితమును ప్రజల ఆభిమానము పొందిన ఈ హిందూదేశీయ భీమా కంపెనీలోనే భీమాచేయించు నుటకు గలిగిన ప్రోత్సాహ మేమి?

ఈ దిగువ కొన్ని కారణములు తెలుపబడియున్నది

- (1) ఇది మిక్కిలి నిర్భయమైనది. రు. 2,15,00,000 లకు వైకానే గల భీమా మొత్తము ఇండియాన్ ట్రస్టును ఆక్రమించుటకు లోబడిన గవర్న మెంటు ప్రత్యేకములైనను దాచబడియున్నది.
- (2) అసాధారణముగా మిక్కిలితక్కువ ప్రీమియముగలది, క్రొత్తగా ప్రవేశించువారికి అనే ప్రీమియమునకు యితర భీమా కంపెనీ లన్నిటికంటెను ఎక్కువమొత్తము పాలీసిని బడయుటకు వీలుగలదు.
- (3) తక్కువ ఖర్చును కలుపల కంపెనీ మిక్కిలి మితవ్యయములతో నిర్వహించు బడుట నూచించుచున్నది.
- (4) గడువుమీరిన పాలీసిలు మిక్కిలి సులభముగా పునరుద్ధారణ చేయబడును.
- (5) కడసారి 1922 వ సంవత్సరమునందు లాభములు పంచి పెట్టబడినది. ఇకముందు వచ్చు లాభములు భద్రపరచబడి యున్నది. గనుక మునుపు యొక్కవలాభమును పొందు నూచనలు గలవు
- (6) పాలీసిలు రద్దు గాకుండుటకై రక్షణగలదు.

జీవితమును ముఖ్యముగా భీమాచేయవలెను. మీరు ఎంతకాలము వేచిన అంతపెలపు అధికమగును.

ఎం వైరు ఆఫ్ ఇండియాలో నెడే భీమా చేయించుకొనుడు

మా కంపెనీచే గలుగు లాభమును పొందుడు.

BANGALORE BRANCH
152 Commercial Street

MADRAS BRANCH
9 & 10 Second Line Beach.

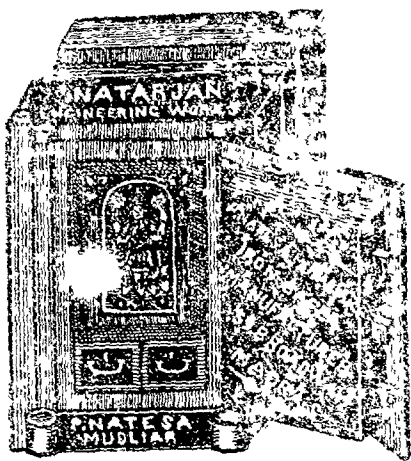
ఆంధ్రతాంజనము

ఆంధ్రతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీది నువరాను.

న ర న ము

దృ ఢ మై న ది

న మ్మ క మై న ది.

యిప్పటివెళ్ళు ప్రకారము కొనుగొని తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు క దిగువ తెలుపబడిన వారికే అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

సి. న శే శ మొ ద లి యార్,

ఇసుకపెట్టెలు చేయువారు, 89, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. సలరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు. మొదలగునవి రిపేరు చేయుటయందు సమర్థులవారు. రై నుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, పాప్ ట్లెట్లు, సరసముగా యివ్వబడును. ముచ్చరాయప్పిల్లి, పెద్దనాయకన్ పేట, మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు వ్రాసిన బయలు వ్రాయబడును.

ఇ న నా థె లి మ లే రి యా జ్వ ర ము ను

అమోఘముగా కుదుర్చుచు

మలేరియా జ్వరము వచ్చుకాలము ప్రారంభమైనది. అన్ని లేయాకు రబ్బరు బోటల్ లో ముఖ్యము ఉపయోగించవలసిన మలేరియా నివారిణి జి. పీ. యం దుండును. ప్రత్యేకముగాను ఇది ముఖ్యముగా నుండును. అన్ని స్వల్పకాలములో కుదుర్చుకల ముక్తమైన ఔషధము. శరీరాంతరము ఉష్ణమును తగ్గించి జ్వరగడ్డను కరిగించును. 15 దినములలో పూర్తిగా వ్యాధిని కుదుర్చును. వ్యాధిని రానియక అటకపడచటకు రాక్షస బిహార, ఉదయము బిహార మొత్తమొప్పున, పుచ్చుకొనినచాలను. మలేరియా జ్వరము గానేరాని.

పరిశీలించు ద్రవముగాను ఇనుపాథెలిని వాడుచు
ఇండియా, బర్మా, అందుసిలోనును సాల్వేజర్స్,

Gorio Ltd, Post Box 59, Fort Bombay.

వాడతేరా? వాడకుండిన తెప్పించి వాడి తక్షణమే సంతోషింపుడు !!

ఈ ఆంధ్రతాంజన డిపో కామరాజ్ కన్సల్టేంజీ మొదటి రకం కన్సల్టేంజీ, రెండవ రకం, అమ్మాయి మై విశాఖాక్షి డిపో తయారుచేయబడినది. హానికరము కుదుర్చు అందుచేటలేదు. పిప్పలు, ఇడ్లలు, ముసలివారు, బాలికలు మొదలగు వారందరూ అక్షపాదమే అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది. 250-300 మాత్రలగుల బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1-4-0 బుడ్డు 0-కి 1-4-0 పాస్తాభాగ్య చేరు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వర్గాలకు తప్పక మంచి గుణ విచ్చును.
తాచా పనోదని:—సాధారణమైన ద్వరములు, చలిద్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణవిచ్చును. (64 పాట్లముల గల) ప్యాక్ టు 1-కి రూ. 1-0-0.
శివకాంతి తైలము:—దిద్దులు, ఇడ్లలు, కాఫీలో చక్కెరలో అతిసుఖముగా వారి వారి కాయను నునకించి కొన్ని బాట్లు రిసుకొనిన గుణముగా విశేషమగును. కష్టము లేదు. సుగంధము, అరిష్టము వుండదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయాలు శరీరాంతరమున విజయముగా గాక ఆ సేక క్యాబుల్ కారణమున, అట్లు లేక శరీరాంతరమున వ్యాధులకు పోగొట్టి కులభక్తమున, లేక ఇకరవ్యాధులకు గానియక పోంకరయను. అనేక వేల డబ్బాలు ఖర్చుచేస్తున్నది.) డబ్బా 1-కి ధర 0-7-0.
మహా సౌభాగ్య శొంతి:—(బాలికల పొలిటికి నల్లపాదము కంటికి. నిద్రపుడు, అగవాత వారికి కలిగిన బొంబములు యివ్వవలసిన వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక కుదుర్చును. 20 కులం బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1-0-0 (594-3)
పాశ్యపు వెంకటాచల కుండితులు, శ్రీ శీతారామవైద్యశాల, మైసూరు

నే త్రాం జ న ము

బుడ్డి 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాలుకలలో పచ్చకర్మము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగా వాడతగినవి. కండ్లకు ఏమిచ్చిన జబ్బునుచేయును. ఈ కాలుకను విడువక కొద్ది దినములు కెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎలాపులు, పుసికట్టులు, కండ్లు అండుకొనుట, కంటిదుడదులు, కండ్లనుకలు మొదలగు మానసు. డబ్బిలో పావులాయెత్తు కాలుకమాత్రమేయుండును.

రోమహరి డబ్బా 1-కి రూ. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటిలో కలిపి పట్టించిన రోమములమా కురిమములలో మొదలంటు రాలిపోవును. దీనికలన చర్మము కలు పెక్కుదు, మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును వెల సీసా 1-కి షేలకు మందు రూ. 0-4-0 ఈనూనెను తలకురాచిన శేలు శుభి నగియిను. చర్మ మనకు వెండ్రుకలకు హాని యుండక కెండ్రుకలు పెరుగును. ఆంధ్రతాంజనం డిపో, నువరాను. బొంబాయి.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గురించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రము

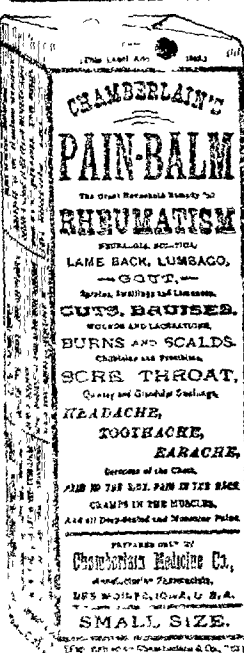
అన్ని వాతులవారును ఏమయినను సందేహము శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

82 మాత్రలగుల డబ్బా 1-కి రూ. 1-0-0

ఉత్తరము వ్రాసిన బయలుగా ఉచ్చితముగా ఉండును

ఆతంకనిగ్రహ ఘాత్రసి

219 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

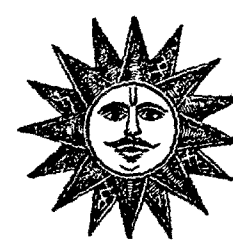

చేంబర్లెన్ గారి వెయిన్ బామ్

వాత సుష్పలు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు, కలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీని వలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని బాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. (1

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్ద దొరకును కొనువారు సూర్య మార్కును గమనింపుడు. కరస్పాకో డెన్సు మొదలగునవి ఇచ్చి ఘోష ధ్రాయవలయును:— 1490

ఎస్. నారాయణ డి. కంపెనీ, 21, హమం ఏజి, బొంబాయి.